

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

Kur'an-ı Kerim

5. Sınıf

Ders Kitabı

Yazarlar

Aysun KUTBAY

Ayşe İNCE

Kadir ACAR

Muhammed ERİNÇ

Zeliha ÇELİK GÜNDÜZ

ANKARA, 2025

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI : 9593
DERS KİTAPLARI DİZİSİ : 2014

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editör

Dr. Çiğdem CAN KAYNAK

Dil Uzmanı

Salih NURDAĞ

Görsel Tasarımcı

Muhammet Ali YÜCE

Program Geliştirme Uzmanı

Mustafa ÇALIŞKAN

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Ahmet CANSIZ

Rehberlik Uzmanı

Murat UZUNOĞLU

ISBN 978-975-11-8026-1

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 17.07.2024 tarih ve 110459275 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

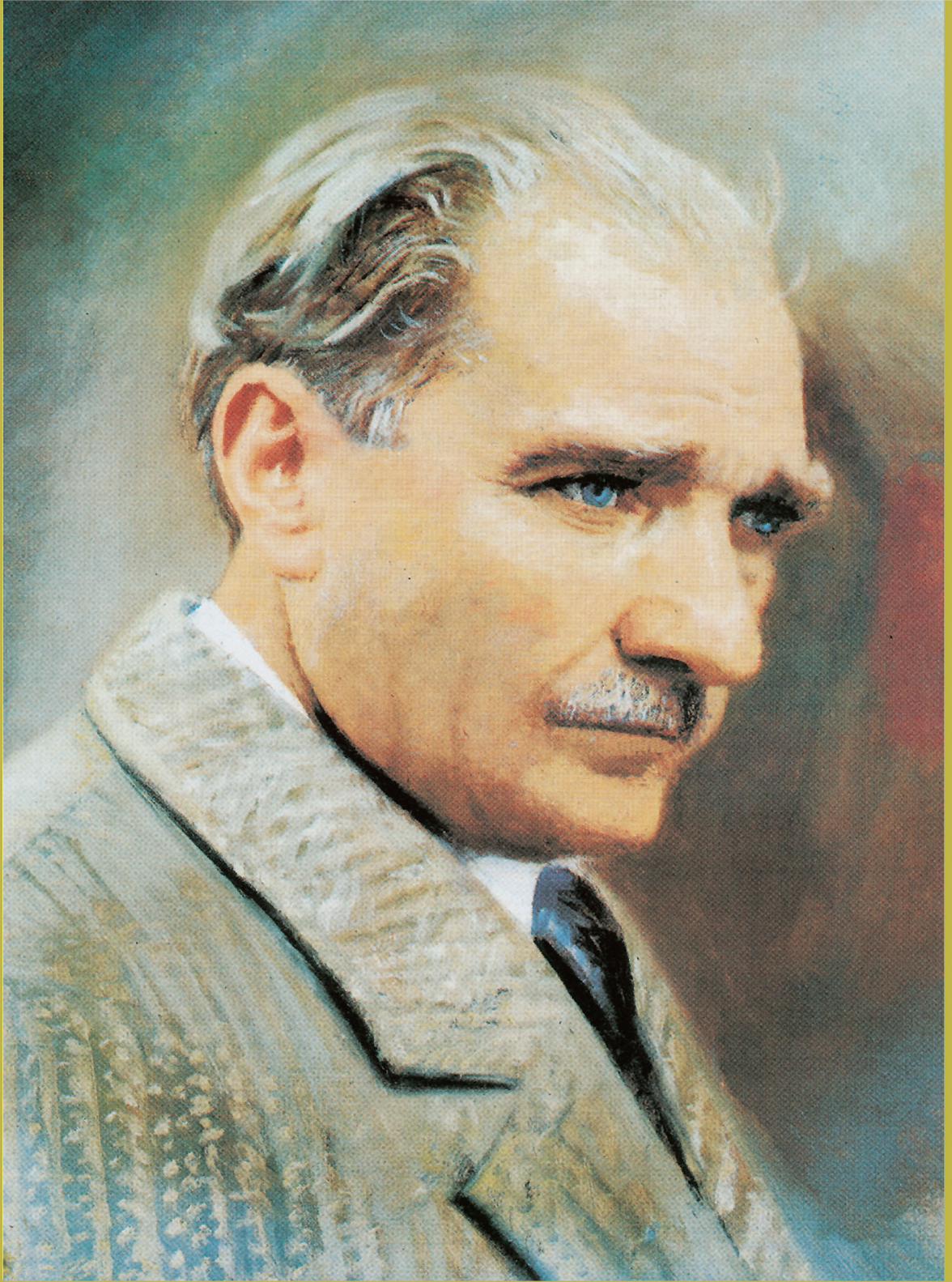
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İçindekiler

Kitabın Tanıtımı	8	3.2.1. Âsar-Çeker	90
1. Tema Kur'an-ı Kerim'i Tanıyorum	10	3.2.2. Okunmayan Elif	92
1.1. Kur'an-ı Kerim'i Öğrenmenin Önemi ve Okumanın Adabı	12	3.2.3. Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif	93
1.2. Harfler ve Özellikleri	16	3.2.4. Elif Lâm Takısı	94
1.2.1. Kur'an Harfleri	16	3.2.5. Lafzatullah	96
1.2.2. Okunuşlarına Göre Harfler	18	3.2.6. Med ve Kasır	98
1.2.3. Harflerin Mahreçleri	19	3.2.7. Zamirin Okunuşu	100
1.2.4. Harflerin Başta, Ortada ve Sonda Yazılışları	21	3.2.8. Hurufumukattaa	102
1.3. Harfleri Seslendirme	27	3.3. Fatıha Suresi ve Bakara Suresinin 1-24. Ayetleri	109
1.3.1. Üstün	27	3.4. Fatıha Suresi ve Anlamı	110
1.3.2. Esre	30	3. Tema Ölçme ve Değerlendirme	118
1.3.3. Ötre	33	Sonnot.....	121
1.4. Sübhaneke Duası ve Rabbena Duaları ile Anlamları	38	4. Tema Kur'an-ı Kerim'i Okuyorum	122
1.4.1. Sübhaneke Duası ve Anlamı	38	4.1. Med Çeşitleri	124
1.4.2. Rabbena Duaları ve Anlamları	41	4.1.1. Medditabii	126
1. Tema Ölçme ve Değerlendirme	45	4.1.2. Meddimuttasıl	132
Sonnot	49	4.1.3. Meddimunfasıl	134
2. Tema Kur'an-ı Kerim'i Okumaya Giriş	50	4.2. Bakara Suresinin 25-83. Ayetleri	147
2.1. Cezim	52	4.3. Peygamber Duaları: Hz. İbrahim'in Duası	148
2.2. Şedde	55	4.4. İhlas ve Kevser Sureleri ile Anlamları	152
2.3. Tenvin	59	4.4.1. İhlas Suresi ve Anlamı	152
2.3.1. İki Üstün	59	4.4.2. Kevser Suresi ve Anlamı	157
2.3.2. İki Esre	61	4. Tema Ölçme ve Değerlendirme	162
2.3.3. İki Ötre	63	Sonnot	166
2.4. Tahiyat Duası ve Anlamı	67	Sözlük	167
2. Tema Ölçme ve Değerlendirme	73	Kaynakça	171
Sonnot	77	Görsel ve Genel Ağ Kaynakçası Karekodu	171
3. Tema Kur'an-ı Kerim'i Öğreniyorum	78	Cevap Anahtarı Karekodu	171
3.1. Med Harfleri	80	Türkiye'nin Mülki İdare Bölümleri ile Kara ve Deniz Komşuları Haritası	172
3.1.1. Elif	80	Türk Dünyası Haritası	173
3.1.2. Vav	83		
3.1.3. Ya	85		
3.2. Âsar-Çeker, Okunmayan Elif, Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif, Elif Lâm Takısı, Lafzatullah, Med ve Kasır, Zamirin Okunuşu ve Hurufumukattaa	90		

Kitabın dijital kopyalarında "İçindekiler" sayfasında başlıklar üzerine tıklayarak ilgili sayfalara, iç sayfalarda da konu başlıkları üzerine tıklayarak "İçindekiler" sayfasına ulaşabilirsiniz.

Kitabın Tanıtımı

Kitap temalardan oluşmaktadır. Her tema başında "Tema Kapak Sayfası" yer almaktadır.

Tema kapaklarında o tema adı, tema alt konu başlıkları, öğrenilecek kavramlar, öğrenciden beklenen öğrenme çıktıları, tema sonunda öğrenciden yapması beklenen görev ya da sorumluluklar hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca tema ile ilgili olarak hazırlanan sunum ve diğer e-içeriklere ulaşmak amacıyla karekodlar yerleştirilmiştir.

Tema adı

Tema konu başlıkları

Temadaki sunum ve diğer e-içeriklere yönlendiren karekodlar

Öğrenme hedefleri

Öğrenilecek kavramlar

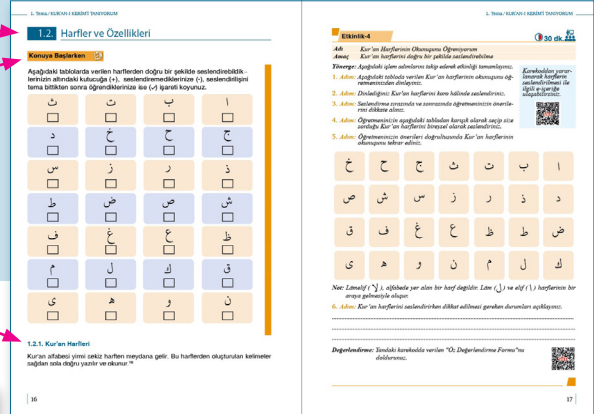
Temada öğrenciden beklenen görev ve sorumluluk bilgisi

Öğrencinin önceki öğrenmeleri ile tema arasında köprü kuran "Başlarken" kısmı

Tema konu başlığı

Derse hazırlık ve ön değerlendirme yapılan "Konuya Başlarken" alanı

Tema alt konu başlığı

Öğrencilere yol göstermek, ihtiyaç duyulan konularda ek bilgiler vermek, önemli görülen kelime, kavram veya tanımların açıklandığı alanlarıdır. Ok uçları ilgili satırı işaret eder.

Kelime

Metin içinde önemli görülen kelime, kavram, tanım gibi açıklanması gereken durumlar bu kutucuklarda açıklanacaktır.

Öğrencileri araştırma yapmaya yönlendiren veya onlara verilen görevleri açıklayan alanlarıdır.

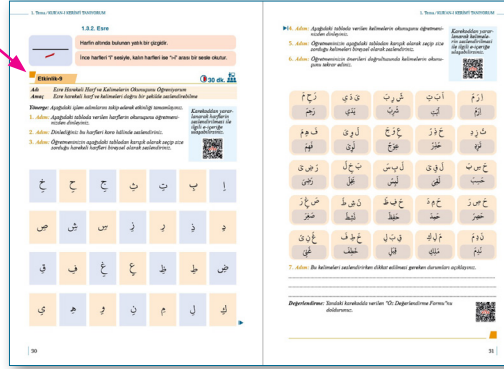
Öğrenciyi araştırma yapmaya yönlendirecek veya görevlendirecek durumlarda metin alanı, altı renkli alan ile ana metinden ayrıştırılacaktır.

Kitap genelinde kullanılan tüm karekodlar tıklanıldığında veya akıllı cihazlarla okutulduğunda kitaba ait dijital içeriklere ulaşılabilir.

Kitap genelindeki "Etkinlik, Okuma Parçası, Örnek Çözüm vb." çalışmalarına tema içinde sıra numarası verilmiştir. Çalışmanın başladığı yer ■ sembolü ile, bittiği yer ise ■ sembolü ile gösterilmiştir. Çalışmanın bir sonraki sayfada devam ettiğini göstermek için ► sembolü, önceki sayfadan devam ettiğini göstermek için ► sembolü kullanılmıştır.

Konu sonlarında "Kontrol Noktası" adıyla öğrenilenleri pekiştirme amacıyla çalışma yapılabilecek alanlar ayrılmıştır. Çalışmanın sonlandığı yere ■ sembolü yerleştirilmiştir.

Her tema sonunda öğrencinin öğrendiği bilgileri hatırlayacağı şekilde kısaca not etmesi amacıyla "Farklı Kaydet" alanları bırakılmıştır. Alanın bittiği yere ■ sembolü yerleştirilmiştir.

KİTAPTA KULLANILAN SEMBOLLERİN ANLAMI

"Başlarken" alanı

"Konuya Başlarken" alanı

"Kontrol Noktası" alanı

"Farklı Kaydet" alanı

Çalışmanın bittiği yer

Etkinliğin başladığı yer

Etkinliğin bittiği yer

Bireysel etkinlik

Grup etkinliği

Rehberli etkinlik

Etkinliğin süresi

Sonraki sayfada devam eden çalışma

Önceki sayfadan devam eden çalışma

Sesli Dinleme

Kısaltmalar

as : aleyhisselam

ed. : editör

TDK : Türk Dil Kurumu

bk. : bakınız

H. : Hazreti

TDV : Türkiye Diyanet Vakfı

cc : cellecelalüh

MEB : Millî Eğitim Bakanlığı

ts. : tarihsiz

DİB : Diyanet İşleri Başkanlığı

sav : Sallallahü aleyhi vesellem

vd. : ve diğerleri

Kitap genelinde;

- Kısaltmalarda Türk Dil Kurumunun "Kısaltmalar Dizini",
- Konu ve kazanımlar ele alınırken Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Kur'an-ı Kerim Dersi (5, 6, 7 ve 8. sınıflar) Öğretim Programı,
- Kavramlar, ayet ve sure isimlerinin yazımında Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kavramları Yazım Kılavuzu,
- Ayet meallerinde Diyanet İşleri Başkanlığına ait yayınlar kullanılmıştır.
- Kullanılan metinlerin imla ve noktalamasında aslına sadık kalınmıştır.
- Ara metin ve etkinlik metinleri aslına sadık kalınarak kısaltılmıştır.

1. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ TANIYORUM

1.1. Kur'an-ı Kerim'i Öğrenmenin
Önemi ve Okumanın Adabı

1.2. Harfler ve Özellikleri

1.3. Harfleri Seslendirme

1.4. Sübhaneke Duası ve Rabbena
Duaları ile Anlamları

► Bu temada öğrenilecek kavramlar:

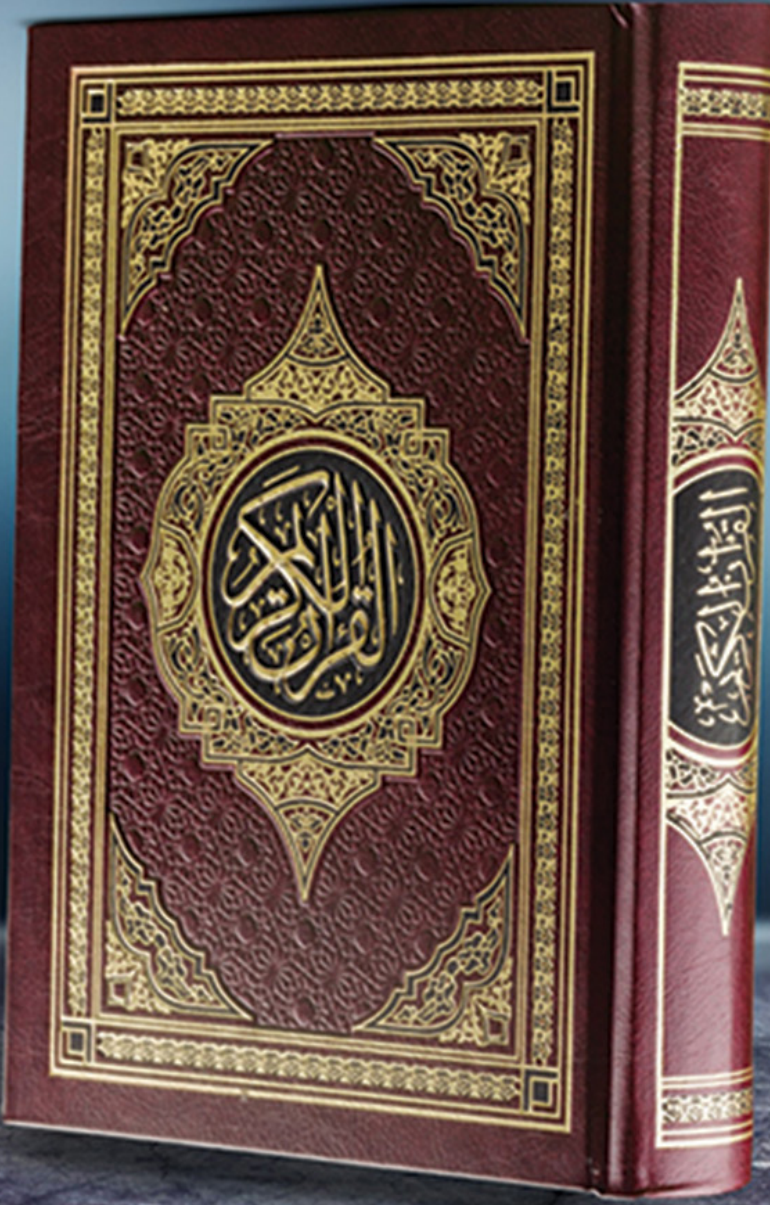
- dua
- euzübesmele
- hareke
- istiğfar
- Kur'an-ı Kerim
- mahreç

► Bu temada sizden

- Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin önemi ve okumanın adabıyla ilgili çözümleme yapabilmeniz,
- Kur'an harflerini seslendirebilmeniz,
- Kur'an harflerini yazabilmeniz,
- Kur'an harflerini hareketlerle seslendirebilmeniz,
- Sübhaneke duası ve Rabbena dualarının anlamlarını yorumlayıp okunuşlarını ezberleyebilmeniz

beklenmektedir.

Tema sonunda sizlerden ölçme ve değerlendirme sorularını cevaplamanız, konu ile ilgili performans görevini hazırlamanız, öz değerlendirme formlarını doldurmanız istenecektir.

Tema
Karekodu

Tema sunusuna
ulaşmak için
karekodu
kullanınız.

Başlarken

Yüce Allah tarafından tüm insanlığa gönderilen Kur'an-ı Kerim, İslam'ın kutsal kitabıdır. Arapça olarak indirilen Kur'an, Yüce Allah'ın sözleri ve kullarına hitabıdır.

Namaz vaktinin geldiğini insanlara bildiren ezan ile Kur'an-ı Kerim'in indirildiği dilin aynı olmasının sebepleri neler olabilir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

1.1. Kur'an-ı Kerim'i Öğrenmenin Önemi ve Okumanın Adabı

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim ile ilgili aşağıdaki kavramları biliyorsanız altındaki kutucuğa (+), bilmiyorsanız (-), tema bittikten sonra öğrendiklerinize ise (✓) işareti koyunuz.

Mahreç

☐

Euzübesmele

☐

Hareke

☐

Dua

☐

İstiğfar

☐

Kur'an, Arapçada "okumak" anlamına gelen "karae" fiilinden türemiş bir isimdir. Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah tarafından Cebrail (as) aracılığıyla Hz. Muhammed'e (sav) gönderilen vahiylerden oluşan ilahi bir kitaptır. Yüz on dört sureden oluşur. Fatiha suresi ile başlayıp Nâs suresiyle biter. 610 yılı ramazan ayının Kadir Gecesi'nde indirilmeye başlanmıştır. Yaklaşık yirmi üç yılda indirilen Kur'an-ı Kerim, hiçbir değişikliğe uğramadan günümüze kadar gelmiştir.¹

Kur'an-ı Kerim, İslam'ın temel kaynağıdır. Bu sebeple bilinçli bir Müslüman öncelikle Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenir. Sevgili Peygamberimiz "*Kur'an okuyun! Çünkü Kur'an, kıyamet gününde okuyucusuna şefaatçi olacaktır.*"² sözüyle Kur'an-ı Kerim'i okumanın önemini ifade etmiştir. Aynı zamanda "*Sizin en hayırlınız, Kur'an'ı öğrenen ve öğretenidir.*"³ diyerek Kur'an-ı Kerim'i öğrenme ve öğretme faaliyetlerini de teşvik etmiştir.

Etkinlik-1

30 dk.

Adı	Kur'an-ı Kerim'i Öğrenmenin Önemi
Amaç	Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin Müslümanlar için önemini açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Sınıf arkadaşlarınıza Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin önemi hakkındaki düşüncelerini sorunuz.

2. Adım: Verilen cevapları maddeler hâlinde defterinize not ediniz.

3. Adım: Elde ettiğiniz bilgileri sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

Değerlendirme: Yandaki karekoda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Kur'an-ı Kerim, tüm insanlara doğru yolu gösteren bir kitaptır. Adaleti, doğruluğu ve iyiliği öğütler.⁴ İnsanların Yüce Allah'a, Hz. Peygamber'e, topluma ve kendilerine karşı görev ve sorumluluklarını bildirir. Anne ve babaya iyi davranmayı,⁵ insanlara güzel sözle hitap etmeyi⁶ emreder. Bunlar Kur'an-ı Kerim'de emredilen veya öğütlenen bazı davranışlardır.

Kur'an-ı Kerim, insanlara ahiret hakkında bazı bilgiler verir.⁷ Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de **"Onlar, Rablerine kavuşacaklarını ve gerçekten O'na döneceklerini çok iyi bilirler."**⁸ buyurarak insanlara ahiret hayatının varlığını bildirir. Ahiretin varlığına inananlar, dünya hayatında yaptıkları iyilik ve kötülüklerin bir karşılığı olduğunu düşünerek iyi ve yararlı işler yapmaya çaba gösterirler. Kötü davranışlardan uzak durmaya çalışırlar.⁹

Kur'an-ı Kerim'i okumak Müslümanlar için bir ibadettir. Onu okumanın ibadet olması ve okuyana sevap kazandırması Kur'an-ı Kerim'de şu ayetle ifade edilir: **"Şüphesiz, Allah'ın kitabını okuyanlar, namazı kılanlar ve kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden gizlice ve açıktan Allah yolunda harcayanlar, asla zarar etmeyecek bir ticaret umabilirler."**¹⁰

Etkinlik-2

Adı	<i>Kur'an'ı Oku, Anla, Yaşa!</i>
Amaç	<i>Kur'an-ı Kerim'i okuma, anlama ve onun emirlerini uygulamanın önemini açıklayabilme</i>

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını öğretmen rehberliğinde takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Eşit üye sayısına sahip gruplar oluşturunuz.

2. Adım: Aşağıdaki metni grup içinde okuyunuz.

Hiz. Muhammed (sav), Kur'an-ı Kerim'i yalnızca okumakla kalmamış, onu hayatının her alanında uygulamıştır. Eşi Hiz. Aişe'ye Hiz. Peygamber'i sorduklarında o, "Peygamber'in ahlakı (yaşayışı) Kur'an'dan ibaretti."¹¹ diye cevap vermiştir. Sevgili Peygamberimiz, Kur'an-ı Kerim'i öğrenen ve hayatında uygulayan kimseyi her tarafa güzel koku veren bir kaba benzetmiştir. Kur'an-ı Kerim'i okumayan ve yaşamayan kimseleri ise ağzı kapatıldığı için etrafına güzel kokusunu yaymayan bir kaba benzetmiştir.¹²

3. Adım: Bu metne göre aşağıdaki soruları grubunuzdaki arkadaşlarınızla cevaplayınız.

- Hiz. Aişe'nin "Hiz. Peygamber'in ahlakı (yaşayışı) Kur'an'dan ibaretti." sözünden ne anlıyorsunuz?
- Hiz. Peygamber'in "Kur'an'ı öğrenen ve hayatında uygulayan kişilerin her tarafa güzel kokular yayması" ifadesi ile anlatılmak istenen nedir? Açıklayınız.

4. Adım: Ulaştığınız ortak sonuçları bir kâğıda yazarak sınıf panosunda sergileyiniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

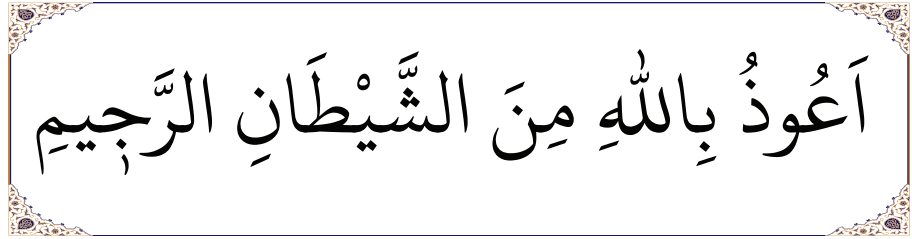

▲ **Görsel 1.1:** Müslümanlar abdest alarak kişisel temizliklerini de yerine getirmiş olurlar.

Müslümanlar, Kur'an-ı Kerim'e duydukları saygının göstergesi olarak bazı konularda hassas davranırlar. Bu konular şunlardır:

- Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okurken abdestli olmaya özen gösterilir. Ona dokunurken abdestli olmak, Kur'an'a duyulan saygının bir gereği kabul edilir.

- Kur'an-ı Kerim'i okumaya "euzü-besmele" çekilerek başlanır. Yüce Allah bu konuyla ilgili olarak bir ayette "**Kur'an okuduğun zaman kovulmuş şeytandan Allah'a sığın.**"¹³ buyurur. Bu sebeple Kur'an-ı Kerim'i okumadan önce **istiaze** ifadesi söylenir. İstiaze sözlükte sığınma, bağlanma, korunma ve güvenme anlamlarına gelir. Terim olarak ise her türlü kötülükten Yüce Allah'a sığınıp yalnızca O'ndan yardım istemek demektir. İstiaze "Kovulmuş şeytanın şerrinden Allah'a (cc) sığınırım." anlamına gelen "Eûzü billâhi mineşşeytânirracîm" ifadesidir.¹⁴

▲ **Görsel 1.2:** İstiaze ifadesi: "Eûzü billâhi mineşşeytânirracîm"

İstiazenin ardından "esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın (cc) adıyla" anlamına gelen "Bismillahirrahmanirrahîm" denilerek Kur'an-ı Kerim okunmaya başlanır.

▲ **Görsel 1.3:** Besmele ifadesi: "Bismillahirrahmanirrahîm"

- Müslümanlar, Kur'an-ı Kerim okunurken onu saygı ve ilgiyle dinlerler. Göstermiş oldukları bu saygılı davranışların karşılığını Allah'ın (cc) vereceğini bilirler. Yüce Allah, bu konuda "**Kur'an okuduğu zaman onu dinleyin ve susun ki size merhamet edilsin.**"¹⁵ buyurur.

Etkinlik-3

Adı	Kur'an-ı Kerim'i Okumaya Euzübesmele ile Başlıyorum
Amaç	Euzübesmeleyi doğru bir şekilde seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Euzübesmelenin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz euzübesmeleyi koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerine dikkat ediniz.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda euzübesmelenin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak euzübesmelenin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Kontrol Noktası

1. Kur'an-ı Kerim'i öğrenmek niçin önemlidir? Yazınız.

.....

.....

.....

2. Kur'an-ı Kerim'i okumak niçin bir ibadettir? Yazınız.

.....

.....

.....

3. Kur'an-ı Kerim okumaya başlanırken söylenen istiaze ve besmele ifadelerini yazınız.

.....

.....

.....

4. Müslümanlar Kur'an-ı Kerim'e olan saygılarını hangi davranışlarla gösterirler? Yazınız.

.....

.....

.....

1.2. Harfler ve Özellikleri

Konuya Başlarken

Aşağıdaki tablolarda verilen harflerden doğru bir şekilde seslendirebildiklerinizin altındaki kutucuğa (+), seslendiremediklerinize (-), seslendirilişini tema bittikten sonra öğrendiklerinize ise (✓) işareti koyunuz.

ث ☐	ت ☐	ب ☐	ا ☐
د ☐	خ ☐	ح ☐	ج ☐
س ☐	ز ☐	ر ☐	ذ ☐
ط ☐	ض ☐	ص ☐	ش ☐
ف ☐	غ ☐	ع ☐	ظ ☐
م ☐	ل ☐	ك ☐	ق ☐
ي ☐	ه ☐	و ☐	ن ☐

1.2.1. Kur'an Harfleri

Kur'an alfabesi yirmi sekiz harften meydana gelir. Bu harflerle oluşturulan kelimeler sağdan sola doğru yazılır ve okunur.¹⁶

Etkinlik-4

Adı Kur'an Harflerinin Okunuşunu Öğreniyorum

Amaç Kur'an harflerini doğru bir şekilde seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. **Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen Kur'an harflerinin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
2. **Adım:** Dinlediğiniz Kur'an harflerini koro hâlinde seslendiriniz.
3. **Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
4. **Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu Kur'an harflerini bireysel olarak seslendiriniz.
5. **Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Kur'an harflerinin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خ	ح	ج	ث	ت	ب	ا
ص	ش	س	ز	ر	ذ	د
ق	ف	غ	ع	ظ	ط	ض
ی	ه	و	ن	م	ل	ك

Not: Lâmelif (لا), alfabede yer alan bir harf değildir. Lâm (ل) ve elif (ا) harflerinin bir araya gelmesiyle oluşur.

6. **Adım:** Kur'an harflerini seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

1.2.2. Okunuşlarına Göre Harfler

Kur'an harfleri, okunuşlarına göre ince ve kalın olmak üzere iki gruba ayrılır. Bu grupların içinde peltek okunan ve boğazdan seslendirilen harfler de bulunur. Okunuşlarına göre harfler şu şekilde sınıflandırılır:¹⁷

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Kalın Harfler				İnce Harfler							
	غ	خ		ه	ع	ح	ا	ج	ت	ب	
ض	ص	ظ	ذ	ث	ش	س	ر	ز	د		
ق	ط	ی	و	ن	م	ل	ك	ف			

Pembe renkli kutucuklarda yer alan peltek harfler, dil ucunun üst yüzeyi üst ön dişlerin ucuna getirilerek seslendirilir. Bunlardan ث, ذ harfleri ince; ظ harfi ise kalın harflerdendir. Sarı kutucuklarda yer alan boğaz harfleri ise boğazdan gelen bir titreşimle telaffuz edilir. Bunlardan ا, ح, ع, ه harfleri ince; خ, غ harfleri ise kalın harflerdendir.

Not: ر harfi, aldığı hareke veya sakin olması durumuna göre ince ya da kalın okunur.

Etkinlik-5

Adı Okunuşlarına Göre Kur'an Harflerini Öğreniyorum

Amaç Kur'an harflerini doğru bir şekilde seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Yukarıdaki tabloda verilen ince, kalın, peltek harfler ile boğaz harflerinin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin bu tablodan karışık olarak seçip size sorduğu harfleri bireysel olarak seslendiriniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda harflerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.
- 6. Adım:** Bu harfleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

Değerlendirme: Yandaki karekoda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

1.2.3. Harflerin Mahreçleri

Kur'an-ı Kerim'i doğru okuyabilmek için harfleri **mahreç**lerine uygun olarak seslendirmek gerekir. Her dilde harflere ait seslerin kendine özgü bir çıkış yeri vardır. Bir harfin yanlış seslendirilmesi kelimelerin anlamlarının değişmesine yol açabilir. Bu sebeple Kur'an harflerinin mahreç kurallarına uygun biçimde telaffuz edilmesi gerekir. Harflerin çıkış yerleri dil, dudak ve boğaz olmak üzere üçe ayrılır. Bunlar şöyledir:¹⁸

Dil (Diş/Damak) Harfleri

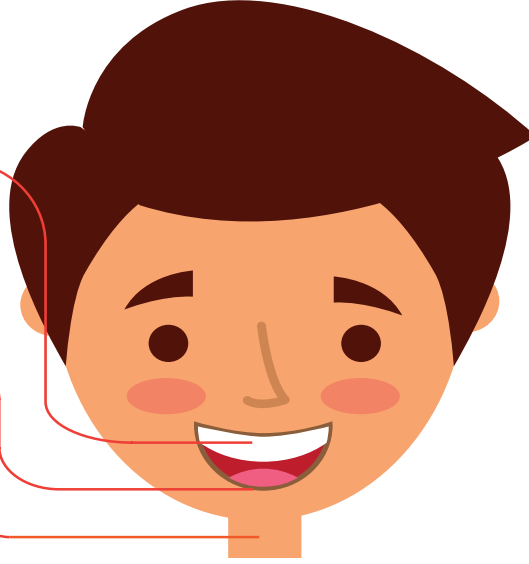
ت ث ج د ذ ر
ز س ش ص ض ط
ظ ق ك ل ن ي

Dudak Harfleri

ب ف م و

Boğaz Harfleri

ا ح خ ع غ ه

Mahreç

Harflerin, ses yolundan çıktığı yerlere denir. Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenirken Kur'an harflerinin mahreçleri öğreticinin rehberliğinde öğrenilmelidir. (bk. İsmail Durmuş, "Harf", Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, (İstanbul TDV Yayınları, 1997), 16/158.)

Karekoddan yararlanarak harflerin çıkış yerleri ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Harf	Mahreç (Çıkış Yeri)	Türkçedeki Karşılığı
ا	Boğaz sonu	"E" harfi gibidir.
ب	Alt ve üst dudak	"B" harfi gibidir.
ت	Dil ucu ile ön diş dipleri	"T" harfi gibidir.
ث	Dil ucu ile ön diş uçları	Türkçe karşılığı yoktur.
ج	Dil ve üst damak ortası	"C" harfinin yumuşatılmış şeklidir.
ح	Boğaz ortası	Türkçe karşılığı yoktur.
خ	Boğazın ağza en yakın kısmı	Türkçe karşılığı yoktur.
د	Dil ucu ile ön diş dipleri	"D" harfi gibidir.

Karekoddan yararlanarak harflerin mahreçleri ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Harf	Mahreç (Çıkış Yeri)	Türkçedeki Karşılığı
ذ	Dil ucu ile diş uçları	Türkçe karşılığı yoktur.
ر	Dil ucu ile ön dişlerin üstündeki damak	"R" harfi gibidir.
ز	Dil ucu ile ön dişlerin üst yüzeyi	"Z" harfi gibidir.
س	Dil ucu ile ön dişlerin üst yüzeyi	"S" harfi gibidir.
ش	Dil ve üst damak ortası	"Ş" harfi gibidir.
ص	Dil ucu ile ön dişlerin üst yüzeyi	"S" harfinin kalın söylenen hâli gibidir (Sa).
ض	Dil kenarı ile üst azı dişler	Türkçe karşılığı yoktur.
ط	Dil ucu ile ön diş dipleri	"T" harfinin kalınlaştırılmış hâli gibidir (Ta).
ظ	Dil ucu ile ön diş uçları	Türkçe karşılığı yoktur.
ع	Boğaz ortası	Türkçe karşılığı yoktur.
غ	Boğazın ağza en yakın kısmı	"Ğ" harfinin kalınlaştırılmış hâli gibidir (Ğa).
ف	Üst ön diş uçlarıyla alt dudağın içi	"F" harfi gibidir.
ق	Dil kökü ve üst damak	"G" harfinin kalınlaştırılmış hâli gibidir (Ga).
ك	Dil kökü ve küçük dil önü	"K" harfi gibidir.
ل	Dilin iki kenarı ucu ve üst damak	"L" harfi gibidir.
م	Alt ve üst dudak	"M" harfi gibidir.
ن	Dil ucu ile iki üst ön diş etleri	"N" harfi gibidir.
و	Alt ve üst dudak	"V" harfi gibidir.
ه	Boğaz sonu	"H" harfi gibidir.
ی	Dil ve üst damak ortası	"Y" harfi gibidir.

1.2.4. Harflerin Başta, Ortada ve Sonda Yazılışları

Arapçada harflerin yazılışları kelimede bulundukları yere göre (başta, ortada, sonda) farklılık gösterir. Konumlarına göre harflerin yazılış kuralları şöyledir:

Kendinden sonra gelen harflerle birleşmeyen Kur'an harfleri şunlardır:

اد ذ ر ز و

Harfin Konumu	Harfin Yazılış Şekli	Örnek
Alfabe	Bağımsız yazımı	ب
Başta	Kendinden sonraki harfle bitişmiş şekli	بـ
Ortada	Hem önceki hem sonraki harfle bitişmiş şekli	بـ
Sonda	Kendinden önceki harfle bitişmiş şekli	بـ

• Harekeli ا (Elif) hemze olarak isimlendirilir ve şu şekillerde de yazılır: ء اؤ ئ

Örnek: رأى - إرم - يؤيد - ابرئ - قائم

• Arapçada bazı kelimelerin sonunda yer alan ة (yuvarlak te) harfi önceki harfe birleşerek yazılırsa "ة", birleşmezse "ة" şeklinde yazılır.

Örnek: كلمة - حياة

Harflerin Kelime İçindeki Yazılışları

Sonda	Ortada	Başta	Bağımsız Yazımı
خطأ	ساد	اسر	ا
قلب	صبر	بصر	ب
ثبت	قتل	ترك	ت
بعث	مثل	ثمن	ث
فلج	فجر	جلس	ج
صلح	ضحك	حطم	ح
رسخ	نخل	خرج	خ
سجد	قدم	دخل	د

Sonda	Ortada	Başta	Bağımsız Yazımı
اخذ	نذر	ذهب	ذ
عصر	غرق	رفع	ر
كنز	نزل	زید	ز
شمس	غسق	سجد	س
فلش	رشد	شرب	ش
قصص	فصل	صبر	ص
بغض	غضب	ضرب	ض
ربط	بطن	طلخ	ط
حفظ	نظر	ظهر	ظ
سمع	بعد	عشر	ع
بلغ	صغر	غلب	غ
الف	سفر	فرق	ف
خلق	حقب	قرا	ق
ملك	مكر	كسب	ك
طفل	فلق	لبس	ل
رحم	عمل	منع	م
امن	سنع	نهر	ن
صلو	سوب	وقف	و
اله	عهد	هلك	ه
بقی	لیل	یمن	ی

Etkinlik-6

Adı Kur'an Harflerini Yazıyorum

Amaç Kur'an harflerini yazabilme

Yönerge: Aşağıdaki tabloda koyu olarak verilen kılavuz harflerden yararlanarak noktalı şekilleri tamamlayınız.

ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا
ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب	ب
ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت	ت
ث	ث	ث	ث	ث	ث	ث	ث
ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج	ج
ح	ح	ح	ح	ح	ح	ح	ح
خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ	خ
د	د	د	د	د	د	د	د
ذ	ذ	ذ	ذ	ذ	ذ	ذ	ذ
ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر	ر
ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز	ز
س	س	س	س	س	س	س	س
ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش	ش
ص	ص	ص	ص	ص	ص	ص	ص
ض	ض	ض	ض	ض	ض	ض	ض

ط	ط	ط	ط	ط	ط	ط	ط
ظ	ظ	ظ	ظ	ظ	ظ	ظ	ظ
ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع	ع
غ	غ	غ	غ	غ	غ	غ	غ
ف	ف	ف	ف	ف	ف	ف	ف
ق	ق	ق	ق	ق	ق	ق	ق
ك	ك	ك	ك	ك	ك	ك	ك
ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل	ل
م	م	م	م	م	م	م	م
ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن	ن
و	و	و	و	و	و	و	و
ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه	ه
ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي	ي

Karekoddan yararlanarak harflerin yazımı ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak öz değerlendirme formunu doldurunuz.

Etkinlik-7

Adı	Harfleri Kelime İçindeki Yerine Göre Yazıyorum
Amaç	Harfleri kelime içindeki yerlerine göre (başta, ortada, sonda) yazabilme

Yönerge: Aşağıdaki tabloda boş bırakılan yerlere harflerin kelime içindeki kullanımını verilen örneklerdeki gibi yazınız.

Sonda	Ortada	Başta	Harf	Sonda	Ortada	Başta	Harf
ض	ض	ض	ض	ا	ا	ا	ا
ط	ط	ط	ط	ب	ب	ب	ب
ظ	ظ	ظ	ظ	ت	ت	ت	ت
ع	ع	ع	ع	ث	ث	ث	ث
غ	غ	غ	غ	ج	ج	ج	ج
ف	ف	ف	ف	ح	ح	ح	ح
ق	ق	ق	ق	خ	خ	خ	خ
ك	ك	ك	ك	د	د	د	د
ل	ل	ل	ل	ذ	ذ	ذ	ذ
م	م	م	م	ر	ر	ر	ر
ن	ن	ن	ن	ز	ز	ز	ز
و	و	و	و	س	س	س	س
هـ-ه	ه	ه	ه	ش	ش	ش	ش
ي	ي	ي	ي	ص	ص	ص	ص

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Kontrol Noktası ✓

1. Kur'an harflerini alfabedeki sırasıyla söyleyiniz.
2. Aşağıdaki kutucuklarda belirtilen harflere üçer örnek yazınız.

Kalın harfler
.....

İnce harfler
.....

Peltek harfler
.....

Boğaz harfleri
.....
3. Mahreç nedir? Açıklayınız.
4. Harfler neden mahreçlerine uygun olarak okunmalıdır? Açıklayınız.

Performans Görevi	
Amaç: Kur'an harflerini doğru bir şekilde öğrenebilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek Kur'an harflerinin yazılı olduğu bilgi kartları hazırlayabilme
Beceriler • Ayırt etme • Yazma	
Ürün: Bilgi kartları	
Puanlama Yöntemi: Dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. 1. Eşit ölçülerde kesilmiş yirmi sekiz adet kart hazırlayınız. 2. Bu kartlara Kur'an harflerini sırasıyla yazınız. 3. Kur'an harflerinin yazılı olduğu kartları karışık bir şekilde masanın üstüne yerleştiriniz. 4. Karışık hâldeki bu kartları Kur'an alfabesine göre doğru bir şekilde sıralayınız. 5. Harflerin yazılı olduğu kartları doğru bir şekilde sıraladığınızdan eminseniz kontrol etmesi için öğretmeninize gösteriniz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: • Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır. • Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir.	

Karekoddan yararlanarak dereceli puanlama anahtarına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak öz değerlendirme formuna ulaşabilirsiniz.

1.3. Harfleri Seslendirme

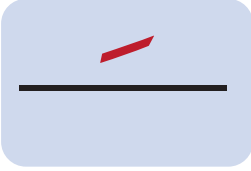
Konuya Başlarken

Aşağıdaki işaretlerin isimlerini biliyorsanız yanındaki kutucuğa (+), bilmiyorsanız (-), tema bittikten sonra öğrendiklerinize ise (✓) işareti koyunuz.

☐
☐
☐

Harflerin ünlü olarak seslendirilmesine yardımcı olan işaretlere **hareke** denir. Bu işaretler üstün, esre ve ötreidir.

1.3.1. Üstün

Harfin üstünde bulunan yatık bir çizgidir.

İnce harfleri "e", kalın harfleri ise "a" sesi ile okutur.

Etkinlik-8

Adı Üstün Harekeli Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum

Amaç Üstün harekeli harf ve kelimeleri doğru bir şekilde seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu harekeli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خ	ح	ج	ث	ت	ب	أ
ص	ش	س	ز	ر	ذ	د
ق	ف	غ	ع	ظ	ط	ض
ي	ه	و	ن	م	ل	ك

► **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmenizden dinleyiniz.

5. Adım: Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

6. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ذَهَبَ ذَهَبَ	زَرَعَ زَرَعَ	رَفَثَ رَفَثَ	دَخَلَ دَخَلَ	أَحَدَ أَحَدَ
بَذَلَ بَذَلَ	نَفَخَ نَفَخَ	عَزَمَ عَزَمَ	مَرَجَ مَرَجَ	وَقَفَ وَقَفَ
جَلَسَ جَلَسَ	قَسَمَ قَسَمَ	سَكَتَ سَكَتَ	صَدَقَ صَدَقَ	بَدَأَ بَدَأَ
مَنَعَ مَنَعَ	فَتَحَ فَتَحَ	هَلَكَ هَلَكَ	شَكَرَ شَكَرَ	كَشَفَ كَشَفَ
غَفَرَ غَفَرَ	عَرَضَ عَرَضَ	يَمَنَ يَمَنَ	نَظَرَ نَظَرَ	طَلَبَ طَلَبَ

7. Adım: Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yanındaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Çalışma Yapağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri harekelerine dikkat ederek okuyunuz.

ذَرَأَ	أَخَذَ	أَمَرَ	سَالَ	قَرَأَ
رَغَبَ	ضَرَبَ	شَرَعَ	فَطَرَ	حَجَرَ
يَدَكَ	كَسَبَ	عَبَسَ	نَفَخَ	حَفَظَ
رَفَضَ	حَرَصَ	حَضَرَ	ظَهَرَ	شَجَرَ
وَهَنَ	وَهَبَ	وَقَعَ	طَبَعَ	طَلَعَ
نَزَلَ	نَزَعَ	ثَبَتَ	مَكَثَ	مَثَلَ
فَصَلَ	قَدَّمَ	كَتَمَ	خَتَمَ	فَتَى

1.3.2. Esre

Harfin altında bulunan yatık bir çizgidir.

İnce harfleri "i" sesiyle, kalın harfleri ise "ı-i" arası bir sesle okutur.

Etkinlik-9

30 dk.

Adı	Esre Harekeli Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum
Amaç	Esre harekeli harf ve kelimeleri doğru bir şekilde seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu harekeli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-İçeriğe ulaşabilirsiniz.

خ	ح	ج	ث	ت	ب	ا
ص	ش	س	ز	ر	ذ	د
ق	ف	غ	ع	ظ	ط	ض
ي	ه	و	ن	م	ل	ك

► **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.

5. Adım: Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

6. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

رَحِمَ رَحِمَ	يَدِي يَدِي	شَرِبَ شَرِبَ	أَبَتِ أَبَتِ	إَرَمَ إَرَمَ
فَهَمَ فَهَمَ	لَوِي لَوِي	عَوَجَ عَوَجَ	حَذَرَ حَذَرَ	تَزِدَ تَزِدَ
رَضِيَ رَضِيَ	بَخَلَ بَخَلَ	لَبَسَ لَبَسَ	لَقِيَ لَقِيَ	حَسِبَ حَسِبَ
صَغَرَ صَغَرَ	نَشِطَ نَشِطَ	حَفِظَ حَفِظَ	حَمَدَ حَمَدَ	حَصَرَ حَصَرَ
غَنِيَ غَنِيَ	خَطَفَ خَطَفَ	قَبِلَ قَبِلَ	مَلَكَ مَلَكَ	نَدِمَ نَدِمَ

7. Adım: Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri harekelerine dikkat ederek okuyunuz.

رَغَبَ	رَكِبَ	أَذِنَ	أَزَفَ	إِبِلَ
حَيَّ	يَدَى	بِيدَ	بَقَى	لَوَى
مَرَضَ	فَلِمَ	فَرَحَ	فَمِنَ	خَفِيَ
سَنَتَ	وَسِعَ	سَمِعَ	نَعِمَ	تَبِعَ
شَهَدَ	خَشِيَ	نَشِطَ	وَزَنَ	سَفِهَ
يَلَجَ	عَجِبَ	بَرَقَ	بَطَرَ	بَصَرَ
ضَحِكَ	غَضِبَ	وَثِقَ	ثَبَّ	بَخِلَ

1.3.3. Ötre

Harfin üstünde bulunan ve küçük bir vav harfine benzeyen harekedir.

İnce harfleri "u-ü" arası bir sesle, kalın harfleri ise "u" sesi ile okutur.

Etkinlik-10

Adı Ötre Harekeli Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum

Amaç Ötre harekeli harf ve kelimeleri doğru bir şekilde seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu harekeli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خُ	حُ	جُ	ثُ	ثُ	بُ	أُ
صُ	شُ	سُ	زُ	رُ	ذُ	دُ
قُ	فُ	عُ	عُ	ظُ	طُ	ضُ
ئُ	هُ	وُ	نُ	مُ	لُ	كُ

► **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.

5. Adım: Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

6. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

رُسُلُ رُسُلُ	دُعَى دُعَى	وُلْدَ وُلْدَ	زُبُرِ زُبُرِ	أَمَرَ أَمَرَ
شُكِرَ شُكِرَ	فَهُوَ فَهُوَ	ضُرِبَ ضُرِبَ	نُذِرَ نُذِرَ	قُرِئَ قُرِئَ
تُبِتَ تُبِتَ	تَهِنُ تَهِنُ	كُتِبَ كُتِبَ	يُمَنَ يُمَنَ	حُشِرَ حُشِرَ
صُحِفَ صُحِفَ	خُلِقَ خُلِقَ	غُلِبَ غُلِبَ	ظُلِمَ ظُلِمَ	طُلِعَ طُلِعَ
يَصِلُ يَصِلُ	مُنِعَ مُنِعَ	عُثِرَ عُثِرَ	فُعِلَ فُعِلَ	جُعِلَ جُعِلَ

7. Adım: Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Çalışma Yapağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri harekelerine dikkat ederek okuyunuz.

أُذِنَ	رُزِقَ	أُمِرَ	وُجِدَ	يَرِثُ
كَبُرَ	كُتِبَ	حُشِرَ	ذُبِحَ	سُطِحَ
سُئِلَ	لُعِنَ	قُطِعَ	طُبِعَ	شُعِبَ
عُقِدَ	جُمِعَ	تَجَدُّ	غُفِرَ	بُغِيَ
ضُرِبَ	قَبِلَ	تَصِلُ	ظَلِمَ	تَعِظُ
هُدِيَ	يَسِمُ	يُمِنَ	نُفِخَ	خُلِقَ
كَبُرَ	زُبِرَ	نُصِبَ	تُطِعَ	شَجَرَةُ

Kontrol Noktası ✓

1. Hareke nedir? Bir örnekle açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Aşağıdaki hareketlerin isimlerini yanına yazınız.

Hareke	İsmi	Hareke	İsmi	Hareke	İsmi
					

3. Aşağıdaki kelimelerde hangi hareketlerin kullanıldığını verilen örnekteki gibi yazınız.

غُلِبَ

— — —

مَلِكٌ

— — —

عَظُمَ

 — —

نُشِطَ

— — —

مَثَلٌ

— — —

مِعْدُ

— — —

يَتِمُّ

— — —

رُجِعَ

— — —

حَسُنَ

— — —

Performans Görevi	
Amaç: Harekeleri doğru bir şekilde öğrenebilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek bir poster hazırlayabilme
Beceriler • Ayırt etme • Yazma	Süre: 1 Hafta
Ürün: Poster	
Puanlama Yöntemi: Dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. 1. Resim kâğıdına birbirinden farklı üç tane Kur'an harfi yazınız. 2. Harflere üstün, esre ve ötre hareketlerinden birini ekleyiniz. Harekeler için farklı renkte kalem kullanınız. 3. Kullandığınız hareketlerin ismini harflerin altına yazarak posteri hazırlayınız. 4. Hazırlanan posteri kontrol etmesi için öğretmeninize gösteriniz. 5. Kontrolü tamamlanan posteri sınıf panosunda sergileyiniz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: • Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır. • Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir. • Hazırlanan poster sınıf panosunda sergilenmelidir.	

Karekoddan yararlanarak dereceli puanlama anahtarına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak öz değerlendirme formuna ulaşabilirsiniz.

1.4. Sübhaneke Duası ve Rabbenâ Duaları ile Anlamları

Konuya Başlarken

İnsanlar niçin dua ederler? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

Karekoddan yararlanarak Sübhaneke duasının seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Dua kelimesi sözlükte çağırmak, seslenmek, istemek ve yardım talep etmek anlamlarına gelir. Terim olarak ise müminlerin sevgi ve saygıyla Yüce Allah'a isteklerini ileterek O'ndan yardım dilemesidir.¹⁹

Müslümanlar her türlü söz ve eylemlerinde Allah'ın (cc) rızasını gözetirler. Sadece zor zamanlarında değil hayatlarının her anında Allah'a (cc) dua ederek O'nu hatırlarında tutarlar. Yüce Allah "**Kullarım sana, beni sorduğunda (söyle onlara): Ben çok yakınım. Bana dua ettiği vakit dua edenin dileğine karşılık veririm...**"²⁰ buyurarak kullarına yakın olduğunu ve kendisine dua edenlere mutlaka karşılık vereceğini bildirir.

Müslümanlar, Yüce Allah'a kulluk görevlerini yerine getirmek için ibadet ederler. Bu ibadetlerden biri olan namazda çeşitli dualar okurlar. Sübhaneke duası ve Rabbenâ duaları bunlardan bazılarıdır.

1.4.1. Sübhaneke Duası ve Anlamı

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ * وَتَبَارَكَ اسْمُكَ * وَتَعَالَى
جَدُّكَ * (وَجَلَّ ثَنَّاؤُكَ) * وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ *

Sen eksik sıfatlardan uzaksın Allah'ım! Seni daima böyle tenzih eder ve sana hamt ederim. Senin adın mübarektir. İzzet ve celalin yücedir. (Senin şanın yücedir.) Senden başka ilah yoktur.

Karekoddan yararlanarak Sübhaneke duası ile ilgili daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Sübhaneke kelimesi, Arapça "tespih" kelimesiyle aynı kökten türemiştir. Tespih, Allah'ı (cc) her türlü eksiklikten uzak tutmak; O'nun, yüceliğine layık olmayan kusur ve noksanlıklardan uzak olduğuna kalpten inanmak ve bunu söz ile ifade etmek anlamlarına gelir.²¹ Kur'an-ı Kerim'deki bir ayette tespih "... Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni eksikliklerden uzak tutarım..."²² şeklinde ifade edilir.

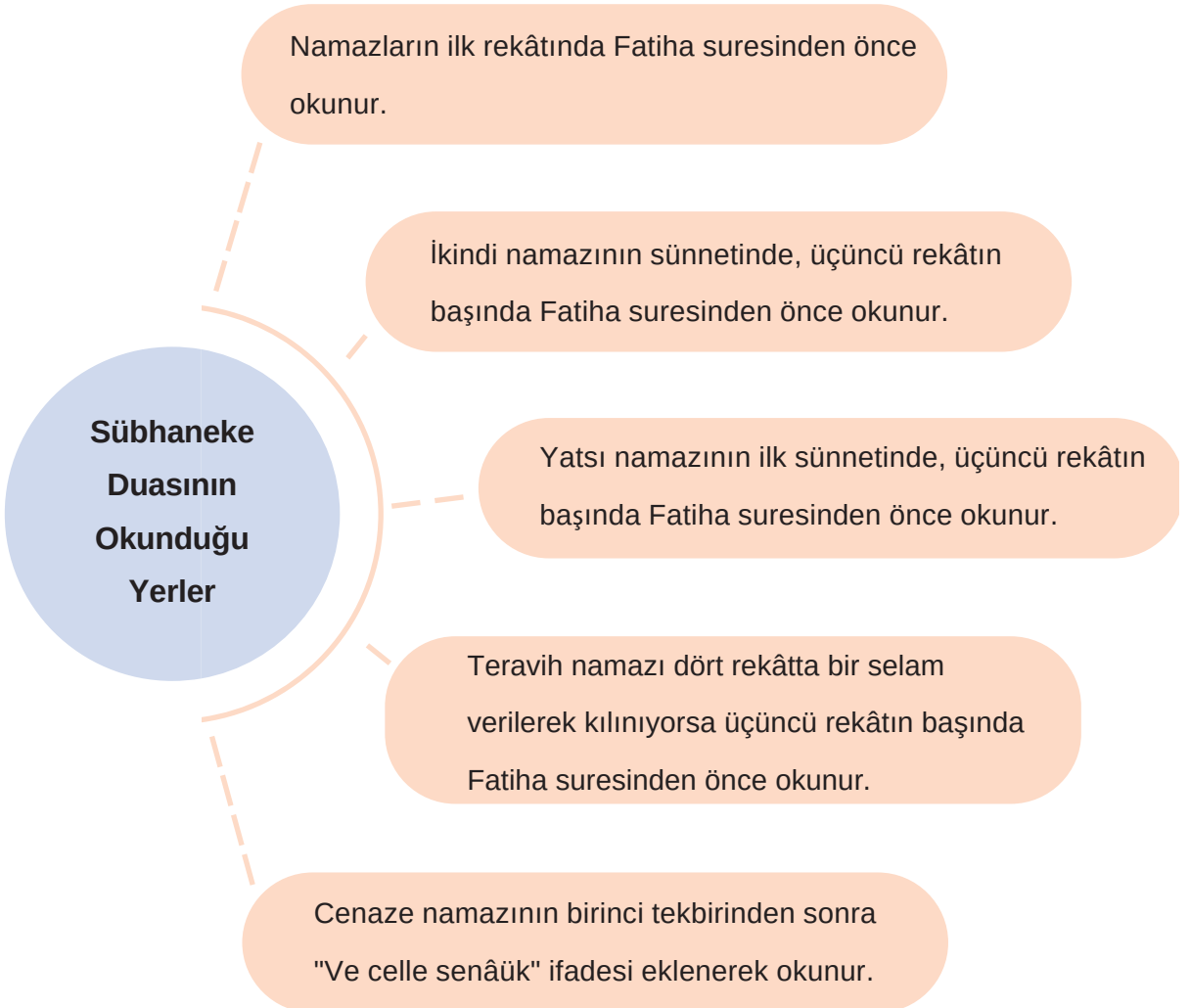
Sübhanekke, Hz. Muhammed'in (sav) sahabeye öğrettiği dualardandır. Hz. Peygamber her namazın başında tekbir aldıktan sonra Sübhanekke duasını okurdu.²³

Sübhanekke duasında övgüye en çok layık olanın Allah (cc) olduğu anlatılır. Müslümanlar bu dua ile Allah'ın (cc) yüceliği karşısında O'na olan teslimiyetlerini bildirirler. Yüce Allah'a olan sevgi, saygı ve bağlılıklarını ifade ederler.

Sübhanekke duası Allah'tan (cc) başka ilahın olmadığını bildirerek sona erer. Bu ifade ile İslam'ın temel inanç esaslarından biri olan tevhit kavramı vurgulanır.

Görsel 1.2: Sübhanekke, çocukların ilk öğrendiği ve ezberlediği dualardandır.

Etkinlik-11

30 dk.

Adı	Sübhanekke Duasını Anlıyorum
Amaç	Sübhanekke duasının anlamını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Sübhanekke duasının anlamını okuyunuz.

2. Adım: Sübhanekke duasının anlamını bağlamından koparmadan kendi cümlelerinizle yazınız.

.....

.....

.....

3. Adım: Müslümanların yaşamlarında Sübhanekke duasının yeri ve önemini sınıf arkadaşlarınızla konuşunuz.

4. Adım: Elde ettiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Etkinlik-12

30 dk.

Adı	Sübhanekke Duasını Ezberleyelim
Amaç	Sübhanekke duasını ezberleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Öğretmeninizin bölümler hâlinde seslendirdiği Sübhanekke duasını dinleyiniz.

2. Adım: Öğretmeninizin okuduğu her bölümü koro hâlinde tekrar ederek ezberleyiniz.

3. Adım: Ezberlediğiniz bu bölümleri birleştirerek duayı bütün olarak tekrar ediniz.

4. Adım: Ezberledikten sonra bu duayı öğretmeninize bireysel olarak okuyunuz.

5. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Sübhanekke duasını ezberden tekrar ediniz.

6. Adım: Bu duayı ezberlerken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

1.4.2. Rabbena Duaları ve Anlamları

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

... Rabbimiz! Bize dünyada da iyilik ver, ahirette de iyilik ver ve bizi ateş azabından koru. (Bakara suresi, 201. ayet.)

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ

Rabbim! Beni ve soyumdan gelecek olanları namazı devamlı kılanlardan eyle. Rabbimiz, duamı kabul et. (İbrahim suresi, 40. ayet.)

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

Rabbimiz! Hesap görülecek günde beni, ana babamı ve inananları bağışla. (İbrahim suresi, 41. ayet.)

Kur'an-ı Kerim'de yer alan dua ayetlerinden biri olan Rabbena Âtina, Hz. Muhammed'in (sav) sık sık tekrar ettiği dualardan biridir. Bu duada dünya ve ahiret hayatının birbiriyle bağlantılı olduğu vurgulanır. Bu bakımdan Müslümanların dünya ile ahiret arasında bir denge kurması gerekir.²⁴ Kur'an-ı Kerim'de bu durum "**Allah'ın sana verdiği şeylerde ahiret yurdunu ara. Dünyadan da nasibini unutma...**"²⁵ şeklinde ifade edilir.

Peygamberler de diğer insanlar gibi Yüce Allah'a dua etmişlerdir. Onların dualarından bazılarını Kur'an-ı Kerim'de yer verilmiştir. Bunlardan biri de İbrahim suresinin kırkinci ayeti olan Rabbicalni duasıdır. Hz. İbrahim, bu duada Yüce Allah'tan kendisinin ve sonraki nesillerinin namaz kılanlardan olmasını istemiştir.

Müslümanlar, Rabbenağfirli duasını okuyarak başta anne ve babaları olmak üzere tüm müminler için dua ederler. Manevi açıdan büyük bir değere sahip olan Rabbenağfirli aynı zamanda bir istiğfar duasıdır. İstiğfar sözlükte örtme, perdeleme, kirden, pastan korunma, bağışlanma ve af isteğinde bulunma anlamlarına gelir.²⁶ Müslümanlar bu dua ile Allah'a (cc) samimi bir şekilde istiğfar ederler. Rabbenağfirli, Hz. İbrahim'in, anne babası ve tüm inananlar için ettiği bir duadır.

Rabbena Âtina ve Rabbenağfirli duaları namazın son oturuş kısmında Tahiyat, Salli ve Barik dualarından sonra okunur.

Karekoddan yararlanarak Rabbena duaları ile ilgili daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Rabbena dualarının seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Etkinlik-13

30 dk. **Adı** Rabbena Dualarını Anlıyorum**Amaç** Rabbena dualarını kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirebilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.**1. Adım:** Rabbena dualarının önemi konusunda arkadaşlarınızla konuşunuz.**2. Adım:** Ulaştığınız ortak sonuçları aşağıdaki boş bırakılan yere yazınız.

.....

.....

.....

3. Adım: Elde ettiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.**Değerlendirme:** Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Etkinlik-14

30 dk. **Adı** Rabbena Dualarını Ezberleyelim**Amaç** Rabbena dualarını ezberleyebilme**Yönerge:** Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.**1. Adım:** Öğretmeninizin bölümler hâlinde seslendirdiği Rabbena dualarını dinleyiniz.**2. Adım:** Öğretmeninizin okuduğu her bölümü koro hâlinde tekrar ederek ezberleyiniz.**3. Adım:** Ezberlediğiniz bu bölümleri birleştirerek duaları bütün olarak tekrar ediniz.**4. Adım:** Ezberledikten sonra bu duaları öğretmeninize bireysel olarak okuyunuz.**5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Rabbena dualarını ezberden tekrar ediniz.**6. Adım:** Bu duaları ezberlerken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Kontrol Noktası

Aşağıdaki cümleler ile kavramları verilen örnekteki gibi eşleştiriniz.

Müslümanların dünya ve ahiret iyiliğini istediği duadır.

A

Rabbenağfirli

Namazların ilk rekâtında Fatiha suresinden önce okunan duadır.

B

Dua

Yüce Allah'a isteklerin iletilerek O'ndan yardım istenmesidir.

C

Rabbicalni

Hız. İbrahim'in Yüce Allah'tan kendisi ve sonraki nesillerinin namaz kılanlardan olması için ettiği duadır.

Ç

Sübhanek

Müslümanların başta anne ve babaları olmak üzere tüm sevdikleri için ettikleri duadır.

D

Tespîh

Allah'ı (cc) her türlü eksiklikten uzak tutarak O'nun yüceliğini ifade eden kavramdır.

E

İstiğfar

Yüce Allah'tan bağışlanma ve af isteğinde bulunma anlamına gelen kavramdır.

F**A**

Rabbena Âtina

Tevhit

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri hatırlayacağınız şekilde bu alana not edebilirsiniz.

Performans Görevi	
Amaç: Rabbenâ dualarının anlamını öğrenebilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek bir afiş hazırlayabilme
Beceriler • Ayırt etme • Yazma	
Ürün: Afiş	
Puanlama Yöntemi: Dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. 1. Rabbenâ dualarında Yüce Allah'tan istenilenleri tespit ediniz. 2. Tespit ettiğiniz istekleri dua cümleleri olarak alt alta yazınız. 3. Yazdığınız cümleleri afiş olarak hazırlayınız. 4. Hazırlanan afişi kontrol etmesi için öğretmeninize gösteriniz. 5. Kontrolü tamamlanan afişi sınıf panosunda sergileyiniz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: • Yapılan çalışmalar yazım ve noktalama kurallarına uygun olmalıdır. • Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir. • Hazırlanan afiş sınıf panosunda sergilenmelidir.	

Karekoddan yararlanarak dereceli puanlama anahtarına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak öz değerlendirme formuna ulaşabilirsiniz.

1. Tema Ölçme ve Değerlendirme

Bu testte cevaplamanız için toplam 25 soru verilmiştir.

A. Aşağıdaki açıklamaları okuyarak doğru ise "D" harfini, yanlış ise "Y" harfini işaretleyiniz. Yanlış olduğunu düşündüğünüz ifadenin karşısına doğrusunu yazınız.

Açıklama	Cevap	Notlar
1. Rabbena, Kur'an-ı Kerim'de yer alan dualardandır.	() D () Y	
2. Üstün, esre ve ötre hareketleri harflerin sessiz okunmasını sağlar.	() D () Y	
3. Namazda okunan dualardan biri de Sübhaneke'dir.	() D () Y	
4. Müslümanlar Kur'an-ı Kerim'e saygı gösterir.	() D () Y	
5. م, ف, ب harfleri, boğaz harfleridir.	() D () Y	

B. Aşağıdaki kelimelerde hangi hareketlerin bulunduğunu verilen örnekteki gibi eşleştiriniz.

1.	شُكِرَ		Üstün + Ötre + Esre	A
2.	عَوَجَ		Ötre + Esre + Üstün	B
3.	صَدُقَ	A	Üstün + Üstün + Esre	C
4.	حَسَنَ		Üstün + Esre + Üstün	Ç
5.	حَسِبَ		Esre + Üstün + Üstün	D

C. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun sözcüklerle tamamlayınız.

• euzübesmele	• hareke	• Rabbicalni
• mahreç	• ötre	• esre

1. Kur'an-ı Kerim'i okumaya çekerek başlanır.
2. Harflerin ses yolundan çıktığı yerlere denir.
3. Harflerin ünlü olarak seslendirilmesine yardımcı olan işaretlere denir.
4. Hz. İbrahim duası ile Yüce Allah'tan kendisinin ve sonraki nesillerinin namaz kılanlardan olmasını istemiştir.
5. Harfin üstüne yazılan ve küçük bir و'a benzeyen işarete denir.

Ç. Aşağıda verilen çoktan seçmeli soruları okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi Kur'an-ı Kerim'e duyulan saygının bir göstergesi değildir?

- A) Yüzünden okurken abdestli olmaya özen göstermek
- B) Euzübesmele çekerek okumaya başlamak
- C) Gizli yerlerde saklayıp korumak
- D) Okunurken saygı ve ilgiyle dinlemek

2. Çıkış yerlerine göre harfler üç grupta incelenebilir:

- I. Dil (diş/damak) harfleri
- II. Boğaz harfleri
- III. Dudak harfleri

Aşağıdakilerden hangisi bu gruplardan biri için örnek olamaz?

- A) ت ث د ذ س ش
- B) ب ف م و
- C) ا ح خ ع غ ه
- D) خ ص ض ط ظ ع

3. Aşağıdakilerin hangisinde "ن" harfinin ortada yazılış şekli doğru olarak verilmiştir?

- A) نَبَذَ
- B) سُنَّ
- C) أَذْنَتْ
- D) حَزَنَّا

4. I. Müslümanların sevgi ve saygıyla Yüce Allah'tan yardım dilemesidir.
 II. Her türlü kötülükten Yüce Allah'a sığınıp yalnızca O'ndan yardım istemektir.
 III. Allah'ı (cc) her türlü eksiklikten uzak tutarak O'nun yüceliğini sözlü olarak ifade etmektir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu tanımlara ait kavramlar verilmiştir?

	I	II	III
A)	İstiaze	Tespîh	Mahreç
B)	Dua	Hareke	İstiaze
C)	Dua	İstiaze	Tespîh
D)	Tespîh	Mahreç	Dua

5. Aşağıdakilerin hangisinde sadece ince harfler bulunmaktadır?

- A) ب, ج, ف, ك, م
 B) ت, ض, ط, ل
 C) خ, ش, ص, ي
 D) د, ز, ق, و

Ç. Aşağıdaki soruların cevaplarını boş bırakılan alanlara yazınız.

1. Kur'an-ı Kerim'i kısaca tanıtınız.

.....

.....

.....

.....

2. Kur'an-ı Kerim'i öğrenmenin faydaları nelerdir? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

3. İnsan hayatında duanın önemi nedir? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

4. Sübhaneke duasında Yüce Allah'ı öven ifadeleri yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Rabbena dualarında Yüce Allah'tan istenilenler nelerdir? Verilen örnekteki gibi maddeler hâlinde yazınız.

1. Dünya hayatı için iyilikler istenir.

2.

3.

4.

5.

6.

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

Sonnot

1. bk. Ahmet Nedim Serinsu vd., *Dinî Terimler Sözlüğü*, ed. Ahmet Nedim Serinsu (Ankara: Devlet Kitapları Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü, 2009), "Kur'an-ı Kerim", 209.210.
2. bk. Müslim, *Müsâfirîn*, 252.
3. bk. Tirmizi, *Fedâilü'l-Kur'ân*, 15.
4. bk. Nahl suresi, 90. ayet.
5. bk. İsra suresi, 23. ayet.
6. bk. Taha suresi, 44. ayet.
7. bk. Duhan suresi, 56. ayet; Gaşiye suresi, 13. ayet; İnfitar suresi, 19. ayet; Tarık suresi, 9. ayet; Yunus suresi, 45. ayet; Zümer suresi, 70. ayet.
8. Bakara suresi, 46. ayet.
9. bk. Zilzal suresi, 7-8. ayetler.
10. Fatır suresi, 29. ayet.
11. bk. Ebu Davud, *Tatavvu*, 26.
12. bk. Tirmizi, *Fedâilü'l-Kur'ân*, 2.
13. Nahl suresi, 98. ayet.
14. bk. Serinsu vd., "İstiaze", 179.
15. Araf suresi, 204. ayet.
16. bk. Rekin Ertem, "Elifbâ", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1995), 11/40-41.
17. bk. Faruk Salman vd., *Tecvidli Kur'an-ı Kerim Ellif-bâ'sı* (Ankara: DİB Yayınları, 2019), "Harflerin Bağımsız İsimleri", 4.
18. bk. Tarık Polat vd., *Kur'an-ı Kerim Renkli Lugatı ve İrab Kılavuzu*, ed. Tarık Polat (Ankara: Rayiha Yayıncılık, 2006), "Arapça Harflerin Mahreçleri", 22.23.
19. bk. Osman Cilacı, "Dua", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1994), 9/529.
20. bk. Bakara suresi, 186. ayet.
21. bk. Serinsu vd., "Tespîh", 362.
22. Enbiya suresi, 87. ayet.
23. Ebu Davud, *Salat*, 119-120.
24. bk. Mehmet Emin Özafşar, vd., *Hadislerle İslam* (Ankara: DİB Yayınları, 2011), 3/626.
25. Kasas suresi, 77. ayet.
26. bk. Serinsu vd., "İstiğfar", 180.

2. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ OKUMAYA GİRİŞ

2.1. Cezim

2.2. Şedde

2.3. Tenvin

2.4. Tahiyat Duası ve Anlamı

► Bu temada öğrenilecek kavramlar:

- cezim
- rahmet
- sükûn
- şedde
- tahiyat
- tenvin

► Bu temada sizden

- cezimi ve şeddeyi seslendirebilmeniz,
- tenvini seslendirebilmeniz,
- Tahiyat duasının anlamını yorumlayıp okunuşunu ezberleyebilmeniz

beklenmektedir.

Tema sonunda sizlerden ölçme ve değerlendirme sorularını cevaplamanız, konu ile ilgili performans görevini hazırlamanız, öz değerlendirme formlarını doldurmanız istenecektir.

Tema
Karekodu

Tema sunusuna
ulaşmak için
karekodu
kullanınız.

Başlarken

Bir metni doğru okuyabilmek ve anlayabilmek için o metnin yazıldığı dilin kurallarının bilinmesi gerekir. Bunları bilmeden yapılan okumalarda hatalar ortaya çıkar. Kur'an-ı Kerim'i okurken de dikkat edilmesi gereken kurallar vardır. Bu kurallardan bir kısmı özel işaretlerle gösterilir. Bu işaretlerden biri olan tenvin ile üstün, esre ve ötre hareketleri arasında benzerlikler bulunur.

Kur'an-ı Kerim'de bazı özel işaretler kullanılmasının nedenleri neler olabilir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

Namazlarda okunan duaların bazılarında Allah'ın (cc) varlığı ve birliği vurgulanır. Hz. Muhammed'e (sav) övgü ve selamlar iletilir.

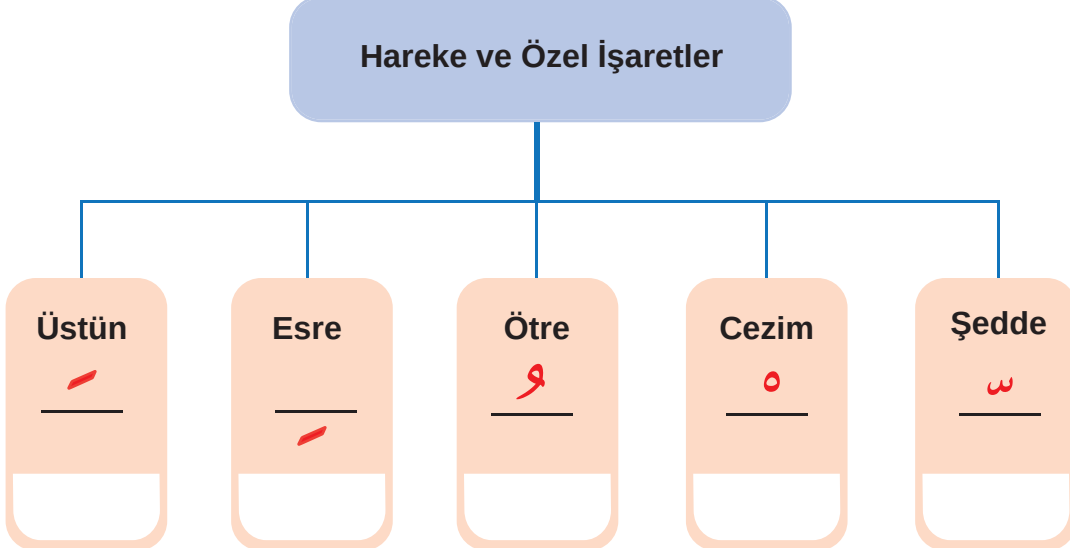
İçinde kelime-i şehadetin geçtiği dualardan hangilerini biliyorsunuz?

2.1. Cezim

Konuya Başlarken

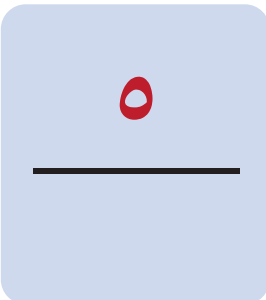
Aşağıda verilen şemadaki hareke ve işaretlerden bildiklerinize ait kutucukları işaretleyiniz.

Aşağıdaki kelimelerden okuyabildiklerinizin altındaki kutucukları işaretleyiniz.

لِرَبِّكَ	كَفَرُ	ثَلِمَ	حَسِبْتَ
☐	☐	☐	☐

Cezim

Harfin üstüne konan, yuvarlak ve küçük bir işarettir.

Üzerinde bulunduğu harfi harekesiz okutur ve kendinden önceki harfe bağlar.

Cezimli harf, "sakin harf" olarak da ifade edilir.

Etkinlik-1

Adı	Cezim İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum
Amaç	Cezim işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu cezimli ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ج أَجْ إِجْ أُجْ	ث أَثْ إِثْ أُثْ	ت أَتْ إِتْ أُتْ	ب أَبْ إِبْ أُبْ
ذ أَذْ إِذْ أُذْ	د أَدْ إِدْ أُدْ	خ أَخْ إِخْ أُخْ	ح أَحْ إِحْ أُحْ
ش أَشْ إِشْ أُشْ	س أَسْ إِسْ أُسْ	ز أَزْ إِزْ أُزْ	ر أَرْ إِرْ أُرْ
ظ أَظْ إِظْ أُظْ	ط أَطْ إِطْ أُطْ	ض أَضْ إِضْ أُضْ	ص أَصْ إِصْ أُصْ
ق أَقْ إِقْ أُقْ	ف أَفْ إِفْ أُفْ	غ أَغْ إِغْ أُغْ	ع أَعْ إِعْ أُعْ
ن أَنْ إِنْ أُنْ	م أَمْ إِمْ أُمْ	ل أَلْ إِلْ أُلْ	ك أَكْ إِكْ أُكْ
ي أَيْ إِيْ أَىْ	ه أَهْ إِهْ أُهُْ	و أَوْ إَوْ أُوْ	

► **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.

5. Adım: Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

6. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اِذْ	بِرْ	مِنْ	قُمْ	كُنْ
تُزِعْ	يُتْبْ	تَخَفْ	يَلِدْ	فَلَوْ
أَنْتَ	رَيْبْ	كَشَفْ	تِلْكَ	مِثْلْ
دَرَسْ	جِسْمْ	شَهْرْ	خَيْرْ	عِلْمْ
تُنْذِرْ	يُخْرِجْ	كُنْتُمْ	أَسْلِمْ	يَفْعَلْ

7. Adım: Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

2.2. Şedde

Şedde işareti, ters "m" şekline benzer ve harfin üstüne yazılır.

Üzerinde bulunduğu harfin iki defa okunmasını sağlar. Bunlardan birincisi cezimli, ikincisi ise kendi harekesi ile okunur.

Şedde bulunan harfte ayrıca üstün, esre veya ötre harekelerinden biri de yer alır. Şeddeli harf, kelimenin başında bulunmaz.

Etkinlik-2

Adı	Şedde İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum
Amaç	Şedde işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu şeddeli ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

آَج = ج + آَج	آ_ث = ث + آ_ث	آ_ت = ت + آ_ت	آ_ب = ب + آ_ب
آ_ذ = ذ + آ_ذ	آ_د = د + آ_د	آ_خ = خ + آ_خ	آ_ح = ح + آ_ح
آ_ش = ش + آ_ش	آ_س = س + آ_س	آ_ز = ز + آ_ز	آ_ر = ر + آ_ر
آ_ظ = ظ + آ_ظ	آ_ط = ط + آ_ط	آ_ض = ض + آ_ض	آ_ص = ص + آ_ص
آ_ق = ق + آ_ق	آ_ف = ف + آ_ف	آ_غ = غ + آ_غ	آ_ع = ع + آ_ع
آ_ن = ن + آ_ن	آ_م = م + آ_م	آ_ل = ل + آ_ل	آ_ك = ك + آ_ك
آ_ي = ي + آ_ي	آ_ه = ه + آ_ه	آ_و = و + آ_و	

- **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.
- 6. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

مَدَّ	كَفَّ	حَقَّ	تَبَّ	إِنَّ
فَضَّلَ	طَهَّرَ	حُجَّةَ	قُوَّتَ	رَبُّكَ
تُحِسُّ	يُسِرُّ	تَظُنُّ	أَحِبُّ	يَدْعُ
فُصِّلَتْ	تُذَكِّرُ	نُفِرِقُ	رَبِّكُمْ	إِنَّهُمْ
يَخْتَصُّ	أُعِدَّتْ	فَحَدَّثَتْ	حُرِّمَتْ	تُكَلِّفُ

7. Adım: Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri cezim ve şedde işaretlerine dikkat ederek okuyunuz.

Yandaki karekoddan yararlanarak okuma ve yazma içeriğine ulaşabilirsiniz.

يُصْلِحْ	تَنْهَرْ	أَذْكُرْ	ظَهَرَكَ	أَسْفَلَ
يَغْفِرُ لَكُمْ	يُمِدُّكُمْ	مِثْلِيهِمْ	كَيْدَهُمْ	يَنْقَلِبُ
يَكْفُ	تَوَدُّ	يَبِثُّ	سَخَّرَ	جَهَّزَ
يُكَفِّرُ	قَدَّامَتْ	حُقَّتْ	ثَبَّتْ	مِمَّنْ
طَلَّقْتُمْ	تُصَعِّرُ	يُعْظِمُ	وَسَبَّحْ	يُبَيِّنُ
فَضَّلْتُكُمْ	فَتَوَكَّلْ	تَمَنَّوْنَ	تَسْوَدُّ	يَخْتَصُّ
أُكْفِرَنَّ	يَغُرَّنَكَ	ذُرِّيَّةَ	يَشَقِّقُ	يَذْكُرُ

2.3. Tenvin

Konuya Başlarken

Aşağıda verilen işaretleri şekil yönünden hangi hareketlere benzettiğinizi yanlarına yazınız.

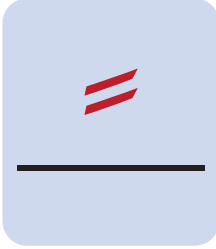
İki Üstün

İki Esre

İki Ötre

Tenvin, hareketin sesine "n" sesi ilave eder. İki üstün (≡), iki esre (≡) veya iki ötre (≡) şeklinde yazılır ve kelimelerin sonlarında bulunur.

2.3.1. İki Üstün

Harfin üzerine konan, sol taraftan aşağı doğru hafif eğik, üst üste ve küçük çift çizgi şeklindedir.

İnce harfleri "en", kalın harfleri "an" sesiyle okutur.

ة (yuvarlak te) dışındaki harflerde | (elif) desteği ile birlikte yazılır.

Örnek: جَنَّةٌ - بُكْرَةٌ

Etkinlik-3

20 dk.

Adı	Tenvin İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum
Amaç	İki üstün işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen tenvinli harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu iki üstünlü harfleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خَا	حَا	جَا	ثَا	تَا	بَا	أَا
صَا	شَا	سَا	زَا	رَا	ذَا	دَا
قَا	فَا	غَا	عَا	ظَا	طَا	ضَا
يَا	هَا	وَا	نَا	مَا	لَا	كََا

► **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.

5. Adım: Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

6. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

وَهَنَّا

طَمَعًا

مَلِكًا

صُحُفًا

عِوَجًا

فَتْحًا

رِجْزًا

بَعْضًا

جُزْءًا

يَوْمًا

نِصْفًا

عَبْدًا

شُكْرًا

قَوْلًا

رِزْقًا

غَرًّا

سَدًّا

شَرًّا

حَقًّا

إِذَا

مُتَوَفًّا

مُطَهَّرًا

عَشِيَّةً

شَجَرَةً

كُوكَبًا

7. Adım: Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

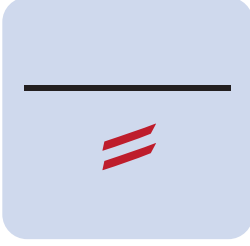
.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

2.3.2. İki Esre

Harfin altına konan, sol taraftan aşağı doğru hafif eğik, üst üste ve küçük çift çizgi şeklindedir.

İnce harfleri "in" sesiyle, kalın harfleri "ın/in" arası bir sesle okutur.

Etkinlik-4

20 dk.

Adı	Tenvin İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum
Amaç	İki esre işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen tenvinli harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu iki esreli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خ	ح	ج	ث	ت	ب	ا
ص	ش	س	ز	ر	ذ	د
ق	ف	غ	ع	ظ	ط	ض
ي	ه	و	ن	م	ل	ك

► **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmenizden dinleyiniz.

5. Adım: Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

6. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

كُتِبَ

مَسَدٍ

حَسَنِ

لَهَبٍ

عَوَجٍ

بَيْعٍ

شَيْءٍ

شَهْرٍ

كَزٍ

قَوْمٍ

أُمٍّ

ضُرٍّ

شَكٍّ

أَفٍّ

شَرٍّ

نَبِيٍّ

شَدَّةٍ

عُتُوٍّ

بِحَقٍّ

قُوَّةٍ

تَفَكُّرٍ

كَصِيبٍ

قُرَيْشٍ

مُحَبَّةٍ

هُمَزَةٍ

7. Adım: Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

2.3.3. İki Ötre

Harfin üzerine konur ve şapkalı vav şeklindedir.

İnce harfleri "ün/un" arası bir sesle, kalın harfleri "un" sesiyle okutur.

İki ötre, "و" şeklinde de kullanılabilir.

Örnek: بَشْرٌ - قَلَمٌ

Etkinlik-5

Adı	Tenvin İşareti Bulunan Harf ve Kelimelerin Okunuşunu Öğreniyorum
Amaç	İki ötre işareti bulunan harf ve kelimeleri doğru bir şekilde seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen tenvinli harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu iki ötreli harfleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ا	ب	ت	ث	ج	ح	خ
د	ذ	ر	ز	س	ش	ص
ض	ط	ظ	ع	غ	ف	ق
ك	ل	م	ن	و	ه	ي

► **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.

5. Adım: Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

6. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

عَيْنٌ	كُتِبَ	رُسُلٌ	فَرِحَ	مَرَضٌ
رَجَسَ	عُمِيَ	مِسْكٌ	إِنْسٌ	رِزْقٌ
أُخْتُ	جُزْءٌ	خَلْفٌ	زَيْغٌ	عَرْشٌ
كُلٌّ	صُمٌّ	حُبٌّ	صِرٌّ	شَكٌّ
مُصَرِّفٌ	مُحَمَّدٌ	قِيَمَةٌ	مَسْجِدٌ	مُخْرِجٌ

7. Adım: Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekoda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri tenvin işaretlerine dikkat ederek okuyunuz.

Yandaki karekoddan yararlanarak okuma ve yazma içeriğine ulaşabilirsiniz.

شُيْخًا

شَطَطًا

مَلِكًا

عَبَثًا

سَفَهَا

أَعْجَمِيًّا

بَسًا

فَظًّا

شَهْرًا

صُبْحًا

يَوْمَئِذٍ

بَيْتٍ

بُرْجٍ

فُرُشٍ

جُرْفٍ

تَبَعٍ

عِزٍّ

غِلٍّ

نَقْصٍ

حِزْبٍ

نُزْلٍ

فَرَحٍ

مَرَضٍ

قَسَمٍ

ظَمًا

عَرَبِيٍّ

هَيْنٍ

وَصَدٍّ

دُرٍّ

لَهُوٍّ

مُمَدَّدَةٍ

قِرَدَةٍ

مُصَدِّقٍ

كَعَصْفٍ

فَوَيْلٌ

Kontrol Noktası

Aşağıdaki kelimelerde kullanılan işaretleri inceleyiniz. Cezim, şedde ve tenvin işaretlerine dikkat ederek verilen örnekteki gibi doğru eşleştirmeyi yapınız.

فَهُمْ	1	قَوْلٌ
أَحَلَّتْ		أَبْلَغُكُمْ
فَضْلًا	1 Cezim	تُعَسِّرُ
سَحَرٍ	2 Şedde	بَغْتَةً
قَوْمٍ	3 Tenvin	لَعَلَّهُمْ
رَبِّكُمْ	4 Şedde + Cezim	بِشْيءٍ
جِسْمٍ	5 Şedde + Tenvin	إِلَيْهِ
يُكَذِّبُ	6 Cezim + Tenvin	أَحَدًا
لَهُنَّ		لَهَبٍ
أَبَدًا		مِنْهُمْ

2.4. Tahiyat Duası ve Anlamı

Konuya Başlarken

Tahiyat duasında geçen bazı kavramlar aşağıda verilmiştir. Bu kavramlardan bildiklerinizin altındaki kutucuğa (✓) işareti koyunuz.

Kelime-i şehadet

☐

Salavat

☐

Selam

☐

Rahmet

☐

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ * السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا
النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ * السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ
الصَّالِحِينَ * أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ * وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا
عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ *

Bütün yüceltmeler (tazim), övgüler ve dualar, bütün ibadetler Allah'a mahsustur. Sana selam olsun Ey Peygamber! Allah'ın rahmeti ve bereketi üzerine olsun. Selam bize ve Allah'ın salih kulları üzerine olsun. Şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur ve şahitlik ederim ki Muhammed, Allah'ın kulu ve Resulü'dür. (Buhari, Ezân, 148.)

Tahiyat duası, Hz. Muhammed'in (sav) Miraç Gecesi'nde Allah (cc) ile selamlaşmasını ve konuşmasını içerir. Bu konuşma şöyledir:

Hiz. Muhammed (sav): "Selamlar, saygılar ve en güzel sözler Allah içindir."

Allah (cc): "Ey Peygamber! Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi senin üzerine olsun."

Hiz. Muhammed (sav): "Bizlere ve Allah'ın salih kullarına da selam olsun."

Tüm Melekler: "Ben şehadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur. Yine şehadet ederim ki Muhammed, O'nun kulu ve elçisidir."¹

Karekoddan yararlanarak Tahiyat duasının seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Tahiyat duası ile ilgili daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Görsel 2.1: Tahiyat, namazların oturuşlarında okunan bir duadır.

Hiz. Muhammed (sav), namazlarda Tahiyat duasının okunmasını istemiştir. O, bu durumu "Sizden biriniz namaz kılarken son oturuşa geldiğinde Allah'a hamd ve sena (tahiyat) ile başlasın. Ardından Peygamber'e salat ve selam getirsin..."² sözleriyle ifade etmiştir. Hiz. Peygamber, Tahiyat duasını, Kur'an-ı Kerim'den bir sure öğretir gibi sahabeye öğretmiştir.³

Müslümanlar, Tahiyat duası ile Allah'a (cc) saygılarını sunarlar. Hiz. Peygamber'e selam ve bağlılıklarını bildirirler. Tahiyat duasını okuyarak Miraç Gecesi'nin hatırasını yaşarlar. Allah'ın (cc), kendilerine ve salih kullara rahmetle yaklaşmasını isterler.⁴ **Rahmet;** sevgi, şefkat, merhamet, bütün varlıkların

iyiliğini arzu etme ve onlara her türlü yardımda bulunma isteğidir.⁵ Allah'ın (cc) kullarına sevgi, şefkat ve merhametle muamele etmesidir. Yüce Allah'tan insanlara yayılan rahmet ve merhamet, Hiz. Muhammed'de (sav) zirveye ulaşmıştır. O, insanların en merhametlisidir ve bir rahmet Peygamberi'dir.

Etkinlik-6

15 dk.

Adı	Tahiyat Duasının Anlamını Öğreniyorum
Amaç	Tahiyat duasının anlamını bağlamından koparmadan kendi cümleleriyle ifade edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: "Tahiyat, salavat, selam, rahmet, bereket, kul ve elçi" kavramlarını araştırınız.

2. Adım: Araştırdığınız kavramlardan yararlanarak Tahiyat duasından anladıklarınızı kendi ifadelerinizle yazınız.

Değerlendirme: Tahiyat duasında en çok hangi ifadeler dikkatinizi çekti? Nedenleriyle birlikte yazınız.

Etkinlik-7

Adı	Selamlaşma
Amaç	Tahiyyat duasını kendi hayatında anlamlı hâle getirebilme

Selam kelimesi Kuran'ı Kerim'de bazen "tahiyye" kelimesiyle ifade edilir. "selamünaleyküm" ifadesi ise "Selam sizin üzerinize olsun, Allah (cc) sizi her türlü kaza ve beladan korusun." demektir. Bu duaya da aynı anlama gelen "aleykümselam" ifadesiyle cevap verilir.⁶

"Size bir selam verildiği zaman ondan daha güzeliyle veya aynı selamla karşılık verin. Şüphesiz Allah her şeyin hesabını gereği gibi yapandır." (Nisa suresi, 86. ayet.)

"Ey iman edenler! Kendi evlerinizden başka evlere geldiğinizi hissettirip (izin alıp) ev sahiplerine selam vermeden girmeyin. Bu davranış sizin için daha hayırlıdır. Düşünüp anlayasınız diye size böyle öğüt veriliyor." (Nur suresi, 27. ayet.)

Yönerge: Verilen metin ve ayetlerden yararlanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. Selamın ne anlama geldiğini yazınız.

2. Birisi size selam verdiğinde ne yapmanız gerektiğini yazınız.

3. Günlük hayatta hangi durumlarda selamlaşırsınız?

4. Selamlaşmanın insanlar üzerinde ne gibi etkileri olduğunu yazınız.

Değerlendirme: İslam'da selamlaşmaya neden önem verilmiştir? Açıklayınız.

Etkinlik-8

Adı Tahiyyat Duasını Ezberleyelim

Amaç Tahiyyat duasını ezberleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. **Adım:** Öğretmeninizin bölümler hâlinde seslendirdiği Tahiyyat duasını dinleyiniz.
2. **Adım:** Öğretmeninizin okuduğu her bölümü koro hâlinde tekrar ederek ezberleyiniz.
3. **Adım:** Ezberlediğiniz bölümleri birleştirerek duayı bütün olarak tekrar ediniz.
4. **Adım:** Ezberledikten sonra duayı öğretmeninize bireysel olarak okuyunuz.
5. **Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Tahiyyat duasını ezberden tekrar ediniz.
6. **Adım:** Duayı ezberlerken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

Aşağıdaki öz değerlendirme formunu doldurunuz.

	Evet	Kısmen	Hayır
1. Öğretmenin seslendirmesini dikkatle dinledim.			
2. Koro hâlindeki seslendirme esnasında öğretmenin önerilerine dikkat ettim.			
3. Tahiyyat duasını tekrar ederek ezberledim.			
4. Tahiyyat duasını öğretmene ezberden okudum.			
5. Öğretmenin önerileri doğrultusunda Tahiyyat duasını ezberden tekrar ettim.			
6. Tahiyyat duasını ezberlerken dikkat edilmesi gereken durumları açıkladım.			

Kontrol Noktası

1. Tahiyat duasının anlamını selam ve rahmet kavramlarından yararlanarak açıklayınız.

.....

.....

.....

2. Tahiyat duası namazın hangi bölümünde okunur?

.....

.....

3. Tahiyat duasını ezbere okuyunuz.

4. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere kutucuklardaki kelimelerden uygun olanları yazınız.

Muhammed

salih

selam

ilah

Allah

şehadet

saygı

söz

"Selam, ve en güzel sözler içindir. Ey Peygamber!
Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi senin üzerine olsun. Bizlere ve Allah'ın
..... kullarına da olsun. Ben ederim ki
Allah'tan başka yoktur. Yine şehadet ederim ki,
O'nun kulu ve elçisidir."

Farklı Kaydet

Bu temada öğrendiğiniz bilgileri hatırlayacağınız şekilde bu alana not edebilirsiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Performans Görevi	
Amaç: Cezim, şedde ve tenvin işaretleri hakkında bilgi veren bir poster hazırlayabilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek bir poster hazırlayıp sunabilme
Beceriler • Ayırt etme • Yazma	
Ürün: Poster	
Puanlama Yöntemi: Dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek azimli ve kararlı bir şekilde performans görevini tamamlayınız. 1. Resim kâğıdına birbirinden farklı Kur'an-ı Kerim harfleri yazınız. 2. Üstün harekeli bir elif harfi yazınız. Bunun yanına yazdığınız diğer harfin üzerine cezim, şedde, iki üstün, iki esre ve iki ötre işaretlerinden birini ekleyiniz. Her bir işaret için farklı renkte kalemler kullanınız. 3. Kullandığınız işaretleri tanıtan bilgiyi harflerin yanına ekleyiniz. 4. Hazırlanan posterleri öğretmeninize sununuz ve sınıf panosunda sergileyiniz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: • Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır. • Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir. • Hazırlanan poster sınıf panosunda sergilenmelidir.	

Karekoddan yararlanarak dereceli puanlama anahtarına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak öz değerlendirme formuna ulaşabilirsiniz.

2. Tema Ölçme ve Değerlendirme

Bu testte cevaplamamız için toplam 20 soru verilmiştir.

A. Aşağıda Tahiyyat duasıyla ilgili bilgi grafiği verilmiştir.

Tahiyyat Duasıyla İlgili Bilgiler

Tahiyyat, Hz. Muhammed'in (sav) Miraç Gecesi'nde Yüce Allah ile yaptığı selamlaşmadır. Namazlarda ilk ve son oturuşta okunan bir duadır. Bu duada rahmet, bereket ve esenlik kavramları geçer. Müslümanlar Tahiyyat duasını okuduklarında Allah'ı (cc) ve bütün salih kulları selamlamış olurlar.

Tahiyyat Duasındaki Temel Konular

Allah'a (cc) hamt ve övgü, Hz. Peygamber'e dua, iman, salat ve selam gibi konulara yer verilir.

Tahiyyat Duasının Verdiği Mesajlar

Allah'ın (cc) yüceliği ve O'nun her türlü övgüye layık olduğu anlatılır. Hz. Peygamber'e olan sevgi ve saygı ifade edilir. Her türlü dua ve senanın, bedenî ve malî ibadetlerin Allah'a (cc) mahsus olduğu belirtilir.

Bu bilgi grafiğine göre aşağıdaki ifadelerden hangilerine ulaşılabilir? İşaretleyiniz.

1.	Tahiyyat duası, Müslümanların Allah'a (cc) dua etmeleri ve O'ndan istekte bulunmaları için bir fırsattır.	
2.	Tahiyyat duasında Allah'ın (cc) tek ilah olduğu vurgulanır.	
3.	Tahiyyat duası Yüce Allah ile melekler arasında geçen bir konuşmadır.	
4.	Tahiyyat duasında Hz. Peygamber'in Kadir Gecesi'nde Cebrail ile konuşması anlatılır.	
5.	Dua ve ibadetler yalnızca Allah (cc) için yapılır.	
6.	Tahiyyat duasıyla, Hz. Muhammed'e (sav) olan saygı ve sevgi ifade edilir.	
7.	Tahiyyat duasında Allah'ın (cc), kullarını koruyup gözetten olduğu bilgisi yer alır.	

B. Aşağıdaki soruları tablo üzerinde cevaplayınız.

Aşağıdaki cümleler ile kavramları verilen harflerle eşleştirerek doğru harfi boş kutuya yazınız.

1.	Harfin altına konan, sol taraftan aşağı doğru eğik, üst üste, küçük çift çizgidir.	
2.	Harfin üzerine konan, şapkalı vav şekline benzeyen bir işarettir.	
3.	Harfin üzerine küçük bir daire şeklinde yazılan işarettir.	
4.	Harfin üzerine konan, sol taraftan aşağı doğru eğik, üst üste, küçük çift çizgidir.	
5.	Harfin üzerine konan ve ters "m" şekline benzeyen küçük bir işarettir.	

Cezim	A
İki üstün	B
İki ötre	C
Şedde	D
İki esre	E
Üstün	F

Aşağıdaki kelimelerde hangi işaretler olduğunu verilen örnekteki gibi eşleştiriniz.

6.	قَوْمٍ		Üstün + Ötre + Şedde	A
7.	مَرَّةً		Üstün + Cezim + İki Ötre	B
8.	نَقْصٌ	A	Üstün + Cezim + İki Esre	C
9.	حَظٌّ		Üstün + Şedde + İki Esre	D
10.	كَزْزٍ		Üstün + Şedde + İki Üstün	E

C. Aşağıdaki soruları tablodaki kutucuklarda yer alan harfleri kullanarak cevaplayınız. Aynı harfi birden fazla cevap için kullanabilirsiniz.

لَعَلَّكُمْ H	أَرْسِلْ F	يَغْفِرُ Ç	تَأَذَّنْ A
لِعَبَا I	يَخْتَصُّ G	نَشَتْ D	مِثْلُ B
يُكَلِّفُ i	شُكْرُ Ğ	جُنْدِ E	ذِكْرُ C

1. Hangi kelimelerde cezim vardır?

.....

.....

2. Hangi kelimelerde şedde vardır?

.....

.....

3. Kelimelerin hangilerinde cezim ve şedde birlikte kullanılmıştır?

.....

.....

4. Kelimelerin hangilerinde cezim ve tenvin birlikte kullanılmıştır?

.....

.....

Ç. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruların doğru cevabını işaretleyiniz.

1. İki ötre aşağıdakilerden hangisidir?

A) ۞

B) ۞

C) ۞

D) ۞

2. Aşağıdakilerin hangisinde şedde işareti bulunan bir kelime vardır?

A) تَبَّتْ

B) وَقَفَ

C) خَيْرٌ

D) شَرَعَ

3. يَوْمِهِمْ فِرْعَوْنَ يُكْذِبُ ثَيْسَرَ

Bu kelimeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kelimelerin bir tanesinde tenvin kullanılmıştır.
- B) Kelimelerin iki tanesinde iki ötre kullanılmıştır.
- C) Kelimelerin iki tanesinde cezim kullanılmıştır.
- D) Kelimelerin iki tanesinde şedde kullanılmıştır.

4. Şedde işareti kullanılan kelimelerden bir grup oluşturulması istenseydi aşağıdakilerden hangisi bu grupta yer almazdı?

- A) يَدْعُ
- B) تُكْذِبًا
- C) سُجْدُ
- D) يَضْرِبُ

5. Tahiyat duasında aşağıdakilerden hangisine değnilmez?

- A) Bütün selamlar ve saygıların Allah (cc) için olduğuna
- B) Allah'ın (cc) selamı, rahmeti ve bereketinin Hz. Peygamber'in üzerine olduğuna
- C) Allah'ın (cc) bütün eksik sıfatlardan uzak olduğuna
- D) Allah'tan (cc) başka ilah olmadığına

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

 Sonnot

1. bk. Fahrettin Atar, "Teşehhüd", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2011), 40/563.
2. Tirmizi, Deavât, 64.
3. bk. Mehmet Emin Özafşar, vd, *Hadislerle İslam* (Ankara: DİB Yayınları, 2011), 2/169.
4. bk. Atar, "Teşehhüd", 40/563.
5. bk. Ahmet Nedim Serinsu vd., *Dinî Terimler Sözlüğü*, ed. Ahmet Nedim Serinsu (Ankara: Devlet Kitapları Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü, 2009), "rahmet", 300-301.
6. Mehmet Efendioğlu, "Selam", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 2009), 36/342.

3. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ ÖĞRENİYORUM

3.1. Med Harfleri

3.2. Âsar-çeker, Okunmayan Elif, Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif, Elif Lâm Takısı, Lafzatullah, Med ve Kasır, Zamirin Okunuşu, Hurufumukattaa

3.3. Fatiha Suresi ve Bakara Suresinin 1-24. Ayetleri

3.4. Fatiha Suresi ve Anlamı

► Bu temada öğrenilecek kavramlar:

- âsar
- çeker
- hamt
- harfimed
- hurufumukattaa
- kasır
- lafzatullah
- med
- sıratımüstakim

► Bu temada sizden

- med harflerini sınıflandırabilmeniz,
- âsar-çeker, okunmayan elif, vav ve ya şeklinde yazılan elif, elif lâm takısı, lafzatullah, med ve kasır, zamir ve hurufumukattaayı tanıyıp seslendirebilmeniz,
- Fatiha suresi ve Bakara suresi 1-24. ayetlerini yüzünden okuyabilmeniz,
- Fatiha suresinin anlamını yorumlayıp okunuşunu ezberleyebilmeniz

beklenmektedir.

Tema sonunda sizlerden ölçme ve değerlendirme sorularını cevaplamanız, konu ile ilgili performans görevini hazırlamanız, öz değerlendirme formlarını doldurmanız istenecektir.

Tema
Karekodu

Tema sunusuna
ulaşmak için
karekodu
kullanınız.

Başlarken

Ana dili Arapça olmayan Müslümanların Kur'an-ı Kerim'i doğru ve kolay okuyabilmeleri için hareke, cezim ve şedde ile birlikte Kur'an'a özgü başka işaretler de geliştirilmiştir. Bu işaretlerle sesin uzunluğu, vurgusu ve diğer kuralları belirlenmiştir.

Buna göre Kur'an-ı Kerim'i doğru okumanın önemi hakkındaki düşüncelerinizi ifade ediniz.

Kur'an-ı Kerim'deki en büyük surenin "**elhamdülillâhi rabbilâlemin**" sözleriyle başladığını bildiren Hz. Peygamber, yedi ayetten oluşan bu surenin her namazda tekrar tekrar okunduğunu söylemiştir.¹

Buna göre yukarıda bahsedilen sure hangisidir?

"Elhamdülillah" ifadesini günlük hayatta hangi durumlarda kullanırsınız?

3.1. Med Harfleri

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'i okurken en sık yapılan hatalardan biri, harfleri gereksiz yere uzatmak veya kısaltmaktır. Bu durum, kelimelerde anlam kayıplarına veya farklı anlamların ortaya çıkmasına sebep olur. Uzatma harf ve işaretleri okuyuş hatalarının önüne geçmek için kullanılır. Türkçede de buna benzer durumlar söz konusudur. Bazı harflerin üstüne konan "düzeltme işareti" o seslerin uzatılarak veya inceltilerek okunmasını sağlar.

Kar ve kâr, hala ve hâlâ, alem ve âlem kelimelerinde düzeltme işareti kullanılmıyaydı ne gibi sorunlar ortaya çıkabilirdi?

Aşağıdaki kutucuklarda verilen ifadeleri öğretmen rehberliğinde seslendiriniz. Seslendirmeniz doğru ise "Evet", yanlış ise "Hayır" kelimelerinin yanındaki boşluğu işaretleyiniz.

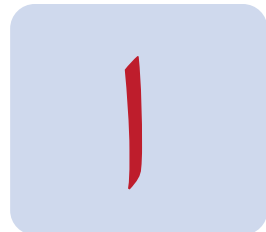
قَالَ Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum. Evet Hayır	الَسَّلَامُ Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum. Evet Hayır	بِهِ / مِنْهُ Zamirin farklı seslendirilişini ayırt edebiliyorum. Evet Hayır
كَانُوا Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum. Evet Hayır	ذَلِكَ Kelimeyi doğru seslendirebiliyorum. Evet Hayır	بِاللَّهِ / وَاللَّهِ Lafzatullah'a ait "ل" harfinin okunuşunu ayırt edebiliyorum. Evet Hayır

Bir Elif Miktarı

Bir parmak kaldırma veya indirme süresidir. Bu da yaklaşık olarak Türkçede "hikâye" kelimesindeki ikinci hecenin uzatılması kadardır.

Med, "çekmek, uzatmak, yaymak" anlamlarına gelir.² Med harfleri (**harfimed**) kendisinden önce gelen harfleri **bir elif miktarı** uzatarak okutur. Kur'an-ı Kerim'i med harflerine dikkat ederek okumak gerekir. Med harfleri şunlardır: ا, و, ي

3.1.1. Elif

Sakin (harekesiz) olup kendinden önce gelen üstün harekeli harfin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar. İnce harfleri "e-a" arası bir sesle, kalın harfleri ise "a" sesi ile uzatır.

Örnek: بِمَا - صَامَ

Etkinlik-1

Adı	Med Harflerini Tanıyorum
Amaç	Med harflerinden ile harfleri ve kelimeleri seslendirip med kurallarını açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ثَا	تَا	بَا	ا
دَا	خَا	حَا	جَا
سَا	زَا	رَا	ذَا
طَا	ضَا	صَا	شَا
فَا	غَا	عَا	ظَا
مَا	لَا	كََا	قَا
يَا	هَا	وَا	نَا

- **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda bulunan kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz. Bu kelimeleri daha sonra koro hâlinde seslendiriniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.
- 6. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

فَلَا	لَهَا	كَمَا	إِذَا	يَا
كَانَا	طَالَ	قَالَ	زَادَ	دَامَ
شَاكِرٌ	عَذَابًا	ثَرَابٍ	ضَاحِكٌ	ظَالِمٌ
تَوَّابٌ	جَنَّاتٍ	أَفَاضَ	حِسَابٍ	كِتَابَ
عَادِيَاتٍ	صَالِحَاتٍ	أَخْبَارَهَا	إِيَّاكَ	وَأَمَّا

7. Adım: Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

3.1.2. Vav

Sakin (harekesiz) olup kendinden önce gelen ötre harekeli harfin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar. İnce harfleri "u-ü" arası bir sesle, kalın harfleri ise "u" sesi ile uzatır.

Örnek: يُوْحَ - سُورَ

Etkinlik-2

Adı	Med Harflerini Tanıyorum
Amaç	Med harflerinden و ile harfleri ve kelimeleri seslendirip med kurallarını açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خُو	حُو	جُو	ثُو	تُو	بُو	أُو
صُو	شُو	سُو	زُو	رُو	ذُو	دُو
قُو	فُو	غُو	عُو	ظُو	طُو	ضُو
يُو	هُو	وُو	نُو	مُو	لُو	كُو

- **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda bulunan kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz. Bu kelimeleri daha sonra koro hâlinde seslendiriniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.
- 6. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

نَحُوضُ	نُشُوزَ	جُوعٍ	طُورٍ	دُونِ
بَعُوضَةً	جَزُوعًا	حَصُورًا	يَأْتُوكَ	يُوصَلُ
حَافِظُونَ	فَتَكُونَا	طَاغُونَ	يَنْقُضُونَ	مُصْلِحُونَ
يُوقِنُونَ	تُحِبُّونَ	يَزِفُّونَ	يُسِرُّونَ	تُحَدِّثُونَ
يَقُولُونَ	يَسْؤُمُونَ	يَكْذِبُونَ	يَعْمَهُونَ	يُؤْمِنُونَ

7. Adım: Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

3.1.3. Ya

Sakin (harekesiz) olup kendinden önce gelen esre harekeli harfin bir elif miktarı uzatılarak okunmasını sağlar. İnce harfleri “i” sesiyle, kalın harfleri ise “ı-i” arası bir sesle uzatır.

Örnek: بَنِي - حِينُ

Etkinlik-3

30 dk.

Adı	Med Harflerini Tanıyorum
Amaç	Med harflerinden ي ile harfleri ve kelimeleri seslendirip med kurallarını açıklayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen harflerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu harfleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.

Karekoddan yararlanarak harflerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

اِی	بِی	تِی	ثِی	جِی	حِی	خِی
دِی	ذِی	رِی	زِی	سِی	شِی	صِی
ضِی	طِی	ظِی	عِی	غِی	فِی	قِی
کِی	لِی	مِی	نِی	وِی	هِی	یِی

- **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda bulunan kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz. Bu kelimeleri daha sonra koro hâlinde seslendiriniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.
- 6. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimele-
rin seslendirilmesi
ile ilgili e-içeriğe
ulaşabilirsiniz.

يَتِيمَ	سَبِيلَ	قِيلَ	إِنِّي	فِي
مَصِيرُ	الَّذِي	يُحْيِي	تَجْرِي	أَخِي
عَظِيمُ	مُحِيطُ	أَلِيمُ	بَشِيرٍ	جَمِيعًا
نُصَوِّكُمُ	نَسْتَعِينُ	مُهْتَدِينَ	سَنَزِيدُ	تُثِيرُ
شَيَاطِينِهِمْ	مَسَاكِينِ	مِثَاقَ	سِينِينَ	أَرُونِي

7. Adım: Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Etkinlik-4

Adı Med Harfleri

Amaç Med harflerini sınıflandırabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Aşağıdaki tabloda verilen ayetleri okuyunuz.

2. Adım: Okuduğunuz ayetlerde bulunan med harflerini ve öncesindeki harfin harekesini işaretleyiniz.

3. Adım: Her ayet için işaretlediğiniz med harflerinin sayısını verilen örnekteki gibi yazınız.

	ی	و	ا
فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ	1	1	1
فَادْخُلِي فِي عِبَادِي			
إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ			
إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ			
فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ			
يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي			

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

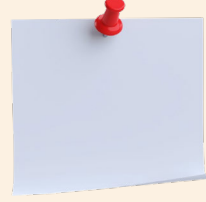
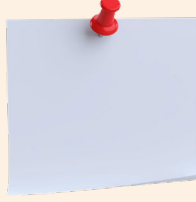
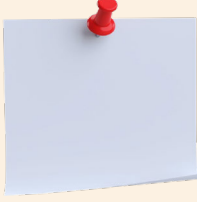
Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri med harflerine dikkat ederek okuyunuz.

طَال	مَالِكِ	فَتَابَ	إِيَّاكَ	أَنْصَارِ
يُوحَ	حُدُودُ	بُطُونِ	تُحِبُّونَ	تُبْدُونَ
غِيْضَ	شَهِيدَ	تَجْرِي	أَمِينِ	يُنْفِقُونَ
عَالَمِينَ	تَقْرَبَا	أَنْدَادًا	ذُلُولُ	نَصِيرِ
صَادِقِينَ	كَافِرِينَ	فَاسِقِينَ	رَاجِعُونَ	نَزَّلْنَا
وَقُودُهَا	يُخَادِعُونَ	يُوقِنُونَ	يَذُوقُونَ	فَيَقُولُونَ
يُقِيمُونَ	خَاسِرِينَ	بِخَازِنِينَ	مِيثَاقَكُمْ	شَيَاطِينِهِمْ

Kontrol Noktası

1. Med harflerini aşağıda verilen alanların üzerine yazınız.

2. Med harflerini harekelerine göre sınıflandırınız.

○	_____
○	_____
○	_____

3. Med harflerinin işlevini yazınız.

○	_____
○	_____
○	_____

3.2. Âsar-Çeker, Okunmayan Elif, Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif, Elif Lâm Takısı, Lafzatullah, Med ve Kasır, Zamirin Okunuşu ve Hurufumukattaa

Konuya Başlarken

Med harfleri, sesleri uzatmaya yarayan ve kelimenin aslında bulunan harflerdir. Kur'an-ı Kerim'de med harfleriyle birlikte başka işaret ve kurallar da vardır. Âsar-çeker, vav ve ya şeklinde yazılan elif, okunmayan elif, elif lââm takısı, lafzatullah, med ve kasır, zamir ve hurufumukattaa bunlardan bazılarıdır.

3.2.1. Âsar-Çeker

Harfin üstüne dikey olarak konan (۱) âsar, harfin altına dikey olarak konan (۲) çeker işaretidir.

Âsar işareti, hangi harfin üzerinde bulunuyorsa o harfi bir elif miktarı uzatarak okutur. Çeker ise genellikle med harfi olan ى'dan önce bulunan esre işareti yerine kullanılır. Bazen de med harfi olan ى'yı temsil eder. Çeker işareti bulunduğu harfi bir elif miktarı uzatarak okutur.

Örnek: هَذَا - الَّذِي - أَمِين

Etkinlik-5

Adı Âsar-Çeker İşaretini Öğreniyorum

Amaç Âsar-çeker işareti bulunan kelimeleri seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

هَذَا	ثَلَاثَ	إِلَهَ	أَخِرِ	أَمَنَ
وَلَكِنَّ	قُرْآنُ	إِسْحَاقَ	رَحْمَنِ	قِيَمَةِ
أَلْ عِمْرَنَ	سَمَوَاتِ	كَذَلِكَ	هَارُونَ	آيَاتُ
مُحِيطُ	أَلِيمُ	كَثِيرًا	يَتِيمَ	كَبِيرُ
يُجِيرَنِي	مُنِيبِينَ	سَبِيلِي	الَّذِي	تَجْرِي

- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

3.2.2. Okunmayan Elif

ا

Kur'an-ı Kerim'de ا, bazen yazıldığı hâlde okunmaz.

Örneğin هُودًا kelimesinin sonunda ا harfi bulunmasına rağmen kelimenin okunmasına etki etmez.

Etkinlik-6

Adı	Okunmayan Elifi Öğreniyorum
Amaç	Elif harfinin okunmadığı kelimeleri seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak kelimele-
rin seslendirilmesi
ile ilgili e-içeriğe
ulaşabilirsiniz.

فَأْتُوا

أَمْنُوا

كَانُوا

لَقُوا

كُلُوا

تَشْتَرُوا

إِهْبِطُوا

تَلْبِسُوا

كَذَّبُوا

أَوْفُوا

بِاتِّخَاذِ

تَعَثُّوا

عَصُوا

مَشَوْا

خَلَوْا

وَادْخُلُوا

وَارْكَعُوا

وَادْعُوا

وَاذْكُرُوا

فَاعْفُوا

الَّذِينَ اعْتَدَوْا

وَاذْكُرِ اسْمَ

قَالُوا اذْعُ لَنَا

قُلْنَا اِهْبِطُوا

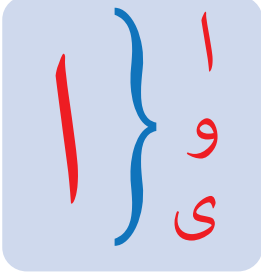
وَاسْتَعِينُوا

- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekoda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

3.2.3. Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elif

Kur'an-ı Kerim'de ا, üç şekilde yazılır:

1. ا şeklinde yazılır. Örnek: مَاتَ - سَارَ

2. آ şeklinde yazılır. Örnek: حَيَوَةٌ - زَكَاةٌ

3. أ şeklinde yazılır. Örnek: هُدًى - كَفًى

Etkinlik-7

Adı	Vav ve Ya Şeklinde Yazılan Elifi Öğreniyorum
Amaç	Vav ve ya şeklinde yazılan elifin kullanıldığı kelimeleri seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz bu kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak kelimele-
rin seslendirilmesi
ile ilgili e-içeriğe
ulaşabilirsiniz.

هُدًى	كَفًى	عَلًى	إِلًى	أَبًى
سَلًى	قُرْبًى	أَدْنًى	مَوْتًى	حَتًى
ثُمَّ اسْتَوًى	فَتَلَقًى	يَتَامًى	فَاوًى	مُوسًى
يُوحًى	زَكَاةٌ	فَقَضِيهًى	فَسَوِيهًى	سَمِيكًى
صَلَوْتُكَ	نَجْوِيكًى	غَدَوًى	نَجْوًى	حَيَوًى

- Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekoda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

3.2.4. Elif Lâm Takısı

ال

ال takısı, Arapçada isimlerin başına gelir ve o isimleri belirli yapar.

Kur'an harfleri kamerî ve şemsî olmak üzere ikiye ayrılır. Bu harflerin on dört tanesi kamerî, on dört tanesi de şemsî harftir.

ال takısından sonra kamerî harflerden biri gelirse ل harfi cezimli olarak (لْ) okunur.

Kamerî harfler

ا ب ج ح خ ع غ
ف ق ك م و ه ي

Kamerî harf

ق

قَمَرٌ
الْقَمَرُ

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmenin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

الْجِبَالُ	ج	الْبَيْتُ	ب	الْأُمُّ	ا
الْعَيْنُ	ع	الْخُبْرُ	خ	الْحَاكِمُ	ح
الْقَلَمُ	ق	الْفُرْقَانُ	ف	الْعُرْفَةُ	غ
الْوَرْدُ	و	الْمَلِكُ	م	الْكِتَابُ	ك
		الْيَوْمُ	ي	الْهَلَالُ	ه

ال takısından sonra şemsî harflerden biri gelirse ل harfi okunmaz. ل harfinden sonra gelen şemsî harf şedde ile okunur.

Şemsî harfler

ت ث د ذ ر ز س
ش ص ض ط ظ ل ن

Şemsî harf

ش

شَمْسُ
الشَّمْسُ

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmenin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

الدُّنْيَا	د	الثَّلْجُ	ث	التَّوَابُ	ت
الزُّورُ	ز	الرَّجُلُ	ر	الذِّكْرُ	ذ
الصِّرَاطُ	ص	الشَّجَرَةُ	ش	السَّلَامُ	س
الظَّالِمُ	ظ	الطَّيِّبُ	ط	الضُّرُّ	ض
		النُّورُ	ن	الَّذِينَ	ل

3.2.5. Lafzatullah

الله

"Allah lafzı" demektir. الله isminde bulunan ل, kendinden önce gelen harfin harekesine göre ince veya kalın okunur.

ل harfinden önceki harfin harekesi üstün veya ötre ise lafzatullahın ل harfi kalın okunur.

ل harfinden önceki harfin harekesi esre ise lafzatullahın ل harfi ince okunur.

Etkinlik-8

15 dk.

Adı Lafzatullahı Okuyorum

Amaç Kalın okunan lafzatullahı seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

هُوَ اللهُ

أَرَادَ اللهُ

فَاللهُ

وَاللهِ

اللهُ

إِلَّا اللهُ

إِنَّ اللهُ

وَجْهُ اللهُ

نَصْرُ اللهُ

خَلَقَ اللهُ

رَسُولُ اللهُ

يَمَحُ اللهُ

أَلَيْسَ اللهُ

فَضْلُ اللهُ

شَهِدَ اللهُ

فَاذْكُرُوااللهَ

حَفِظَ اللهُ

كَلِمَاتُ اللهُ

خَتَمَ اللهُ

يَبْعَثُ اللهُ

سُبْحَانَكَ اللهُمَّ

يُكَلِّمُهُمُ اللهُ

يُبَيِّنُ اللهُ

فَزَادَهُمُ اللهُ

سَخِطَ اللهُ

- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ifadelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekoda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Etkinlik-9

15 dk.

Adı	Lafzatullahı Okuyorum
Amaç	İnce okunan lafzatullahı seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

يَدِي اللَّهِ	أَمِ اللَّهِ	فِي اللَّهِ	بِاللَّهِ	لِلَّهِ
يُطِيعُ اللَّهَ	لِوَجْهِ اللَّهِ	رَحْمَةِ اللَّهِ	بِأَسِ اللَّهِ	بِسْمِ اللَّهِ
يَتَّقِي اللَّهَ	صِرَاطِ اللَّهِ	كَذَلِكَ اللَّهِ	عِنْدَ اللَّهِ	رَوْحِ اللَّهِ
قُلِ اللَّهُمَّ	يَفْسَحِ اللَّهُ	بِعَهْدِ اللَّهِ	رِزْقِ اللَّهِ	يَعِصِ اللَّهَ
كَحُبِّ اللَّهِ	بِآيَاتِ اللَّهِ	لِغَيْرِ اللَّهِ	بِإِذْنِ اللَّهِ	سَبِيلِ اللَّهِ

- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ifadelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekoda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen ifadeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

أَمَرَ اللَّهُ	كِتَابَ اللَّهِ	يَطْبَعُ اللَّهُ	يَفْتَحُ اللَّهُ	وَمَا اللَّهُ
صَدَقَ اللَّهُ	حُدُودُ اللَّهِ	خَشِيَ اللَّهُ	أَحَاطَ اللَّهُ	يَنْسَخُ اللَّهُ
لِسُنَّةِ اللَّهِ	يَعْلَمُهُ اللَّهُ	يُخْلِفَ اللَّهُ	لَمَقْتُ اللَّهُ	يَأْتِي اللَّهُ
يُحْيِي اللَّهُ	يُشَاقِقِ اللَّهُ	لَعَنَهُمُ اللَّهُ	مَرْضَاتِ اللَّهِ	يَرْفَعِ اللَّهُ
صِبْغَةَ اللَّهِ	دِينِ اللَّهِ	قَالُوا اللَّهُمَّ	مَسَاجِدَ اللَّهِ	يُرِيدُ اللَّهُ

3.2.6. Med ve Kasır

مد

Kur'an-ı Kerim'de bazı harflerin altında küçük ve eğik olarak مد veya قصر kelimeleri yazılıdır.

مد işaretli olan harf uzatılır. قصر işareti olan harf ise uzatılmadan okunur.

قصر

Örnek: دَاوُدُ - أَنَا
مد قصر

Etkinlik-10

15 dk.

Adı	Med ve Kasır İşaretlerini Öğreniyorum
Amaç	Med ve kasır işaretli kelimeleri seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak kelimele-
rin seslendirilmesi
ile ilgili e-içeriğe
ulaşabilirsiniz.

يَقْرُونَ مد	أُوتِيَ مد	دَاوَدَ مد	رُؤُسِهِمْ مد	يَسْتَوْنَ مد
فَأَوْا مد	تَلَوْا مد	غَاوْنَ مد	أُوزِيَ مد	رَوْفُ مد
مُبَرَّوْنَ مد	يَسْتَهْزِئُونَ مد	أُوتِينَا مد	بِرُؤُسِكُمْ مد	وَأُودُوا مد
نَدْعُوا فصر	نَبِّؤَا فصر	مَلَّوَا فصر	أُولَى فصر	أَنَا فصر
الْلُّوْلُ فصر	سَلَايَا فصر	أَتَوَكَّلُوا فصر	يَذَرُوا فصر	أُولَاتِ فصر

- 5. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekoda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

3.2.7. Zamirin Okunuşu

ه
ا

Kelimenin aslında olmayıp sonuna eklenen ه/ا harfine zamir denir. Zamir, kendinden önceki harfe birleştiğinde ا şeklinde, birleşmediğinde ه şeklinde yazılır.

Zamir olan ه/ا kendinden önceki harfin harekeli olup olmamasına göre uzatılır veya uzatılmaz.

Zamirden önceki harf harekeliyse zamir uzatılarak okunur. Öncesinde harekesiz veya cezimli harf bulunan zamir ise uzatılmadan okunur.

Etkinlik-11

15 dk.

Adı Zamirin Okunuşunu Öğreniyorum

Amaç Zamir bulunan ifadeleri seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu ifadeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خَلْفَهُ

أَهْلَهُ

حَرْثَهُ

أَمْرَهُ

بِهِ

نَقْصُهُ

إِسْمُهُ

إِنَّهُ

مَعَهُ

لَهُ

نَبَاتُهُ

بَعْدَهُ

مِثْلَهُ

بَيْنَهُ

نَفْسَهُ

تَدَارَكَهُ

وَأَمْرَاتُهُ

رَحْمَتِهِ

يُؤَدِّهِ

رَبِّهِ

فَقَدَّرَهُ

وَثَاقَهُ

مِزَاجَهُ

تَخُطُّهُ

طَعَامِهِ

- **4. Adım:** Aşağıdaki tabloda bulunan ifadelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz. Bu ifadeleri daha sonra koro hâlinde seslendiriniz.
- 5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu ifadeleri bireysel olarak seslendiriniz.

Karekoddan yararlanarak ifadelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

إِلَيْهِ

وَجْهِ

يَعْلَمُهُ

يَزِدُّهُ

عَنْهُ

تُؤَيِّهِ

يُغْنِيهِ

بَنِيهِ

أَخِيهِ

فِيهِ

أَشْرِكُهُ

أَنْزَلْنَاهُ

يَرْزُقُهُ

أَخَذَتْهُ

أَبَاهُ

عَقَبِيهِ

تُطْعَمُهُ

يُؤْتِيهِ

تُبَدُّوهُ

نَصَرُوهُ

فَاتَّخِذْهُ

وَسَبِّحْهُ

بَيْنَاهُ

وُجُوهُ

أَبَوَاهُ

6. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ifadelerin okunuşunu tekrar ediniz.

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

3.2.8. Hurufumukattaa

Kur'an-ı Kerim'de yirmi dokuz surenin başında, "kesik harfler" anlamına gelen hurufumukattaa bulunur. Bunlar tek bir harf olabildiği gibi birkaç harften de oluşabilir. Bu harflerde hareke varsa harekesiyle, hareksiz ise kendi isimleriyle okunur.

Örnek: **الم** ← **أَلِفْ لَامْ مِيمٌ**

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen harf ve kelimeleri öğretmenin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak harf ve kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

نَ

قَ

حَمَ

طُهْ

الْمَرَّ

الْمَ

الرَّ

صَ

طُسَمَ

طُسَ

يُسَ

الْمَصَ

حَمَ عَسَقَ

كَهَيْعَصَ

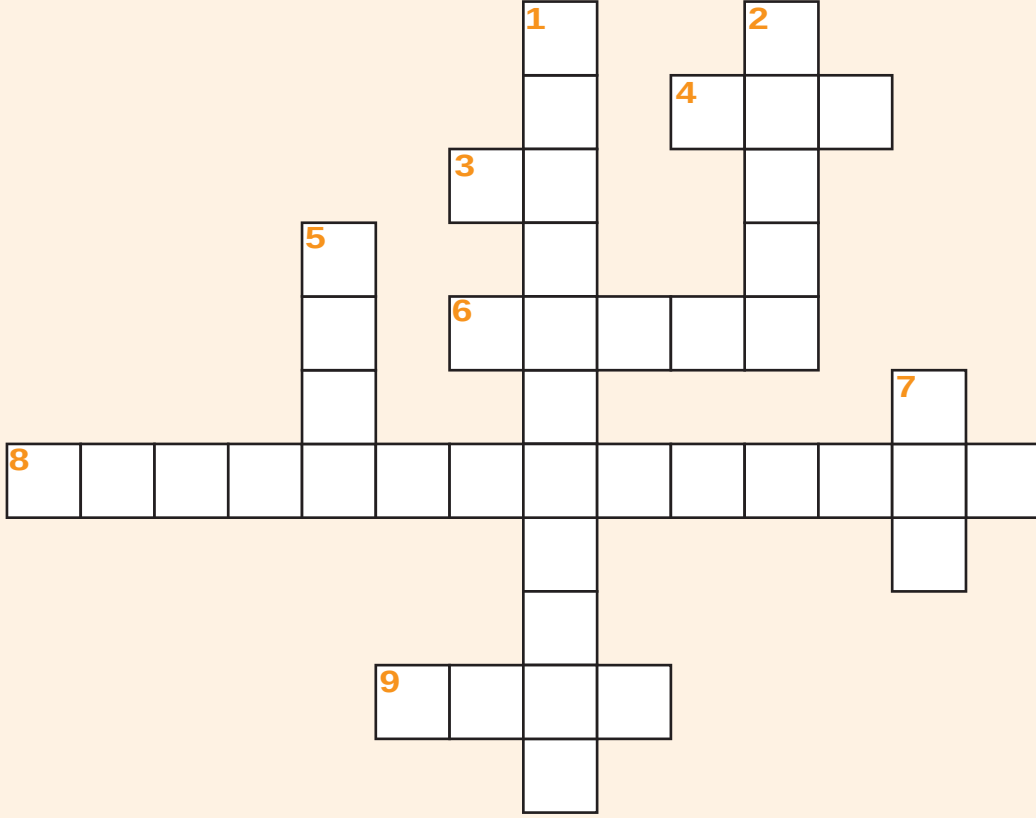
Performans Görevi	
Amaç: Med harfleri, âsar-çeker, med ve kasır, okunmayan elif, hurufumu-kattaa, vav ve ya şeklinde yazılan elif, elif lâm takısı, zamir ve lafzatullah konularıyla ilgili kuralları açıklayan bir poster hazırlayabilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek bir poster hazırlayıp sunabilme
Beceriler • Ayırt etme • Yazma	Süre: 2 Hafta
Ürün: Poster	
Puanlama Yöntemi: Dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. 1. Amaç bölümünde belirtilen konulardan birini seçiniz. 2. Seçtiğiniz konuları açıklayan posterleri hazırlayabilmek için araştırmalar yapınız. 3. Araştırdığınız konuya uygun Kur'an ayetlerinden örnek harf ve kelimelerle posterinizi hazırlayınız. 4. Hazırladığınız posterleri öğretmeninize sununuz ve sınıf panosunda sergileyiniz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: • Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır. • Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir. • Hazırlanan poster sınıf panosunda sergilenmelidir.	

Karekoddan yararlanarak dereceli puanlama anahtarına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak öz değerlendirme formuna ulaşabilirsiniz.

Kontrol Noktası**Yukarıdan Aşağıya**

1. Allah (cc) lafzının özel adıdır.
2. Harfin altında dikey olarak yer alan uzatma işaretidir.
5. Kendisinden önceki harfin harekesi üstün olan med harfidir.
7. Kendisinden önceki harfin harekesi ötre olan med harfidir.

Soldan Sağa

3. Kendisinden önceki harfin harekesi esre olan med harfidir.
4. Kendisinden önceki harfleri uzatmaya yarayan harflerdir.
6. Kelime sonunda yer alan ve özel bir okunuşu olan harftir. (ﺃ/ﻭ)
8. Kendi sesiyle okunan kesik harflerdir.
9. Harfin üzerinde dikey olarak yer alan uzatma işaretidir.

3.3. Fatiha Suresi ve Bakara Suresinin 1-24. Ayetleri

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'i okumayı öğrenmek Müslümanlar için önemli bir sorumluluktur. Bu sorumluluk Kur'an'ın doğru anlaşılması ve yorumlanması için gereklidir. Kur'an'ı okumayı öğrenmek ve onu anlamak büyük bir sabır, azim ve kararlılık gerektirir. Bu süreci başarıyla tamamlamak, kişiye huzur ve manevi güç verir.

Buna göre Kur'an-ı Kerim'i akıcı bir şekilde okumak için neler yapılabilir?

Etkinlik-12

Adı Kur'an-ı Kerim'i Dinliyor ve Okuyorum

Amaç Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okuyabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Öğretmeninizden Fatiha suresi ile Bakara suresinin 1-24. ayetlerini dinleyiniz.

- Bu surelerin okunuşunu sizler de kitaplarınızdan (106-109. sayfalar) takip ediniz.
- Takip ederken daha önce öğrendiğiniz Kur'an-ı Kerim'i okuma kurallarına dikkat ediniz.
- Okunuşta dikkatinizi çeken hususları defterinize not alınız.
- Not aldığınız hususları ilgili kaynaklardan araştırınız.
- Bu sureleri daha seri okuyabilmek için dinleme ve okuma çalışmaları yapınız.

2. Adım: Önceki derste dinlediğiniz ve çalıştığınız sureleri yüzünden okuyunuz.

- Okumaya başlamadan önce euzübesmele çekiniz.
- Sureleri daha önce öğrendiğiniz kurallara uygun olarak okuyunuz.

Aşağıdaki öz değerlendirme formunu doldurunuz.

	Evet	Kısmen	Hayır
1. Fatiha suresi ve Bakara suresinin 1-24. ayetlerini öğretmenimden dinledim.			
2. Dinlediğim ayetlerde bulunan Kur'an'ı okuma kurallarını fark ettim.			
3. Dinleyerek çalıştığım sure ve ayetleri kurallara uygun olarak okudum.			

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ
 اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمُّ بُكْمٌ
 عُمٌّ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾ أَوْ كَصَيِّبٍ مِنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ
 وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ مِنَ الصَّوَاعِقِ
 حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ
 أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ لَهُمْ مَشَوْا فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ
 قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللَّهَ
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي
 خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ الَّذِي
 جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
 مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا
 وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا
 فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
 إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا
 النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ٦ خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَعَلَى سَمْعِهِمْ وَعَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةً وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ٧ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ٨ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ٩ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ١٠ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ١١ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن لَّا يَشْعُرُونَ ١٢ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ ١٣ وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا خَلَوْا إِلَى شَيَاطِينِهِمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِؤُنَ ١٤ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ١٥ أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالَةَ بِالْهُدَىٰ فَمَا رَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ١٦

سُورَةُ الْبَقَرَةِ مَدَنِيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ۱ ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى
 لِّلْمُتَّقِينَ ۚ ۲ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ
 وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۚ
 ۳ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ
 مِن قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۚ ۴ أُولَٰئِكَ
 عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝

وَهِيَ مِائَتَانِ وَسِتُّ وَثَمَانُونَ آيَةً

سُورَةُ الْفَاتِحَةِ مَكِّيَّةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ٢ الرَّحْمَنِ
 الرَّحِيمِ ٣ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ٤
 إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ٥
 اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ٦
 صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ
 الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ٧

وَهِيَ سَبْعُ آيَاتٍ

3.4. Fatiha Suresi ve Anlamı

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim, insanlara İslam'ın inanç, ibadet, ahlak, ahiret vb. konularını bildirir. Kur'an'ın içerdği bu konuların özü Fatiha suresinde bulunur.

Namazda okunan surelerden bildiklerinizi söyleyiniz.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾
 مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾
 اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
 عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

﴿1﴾ Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

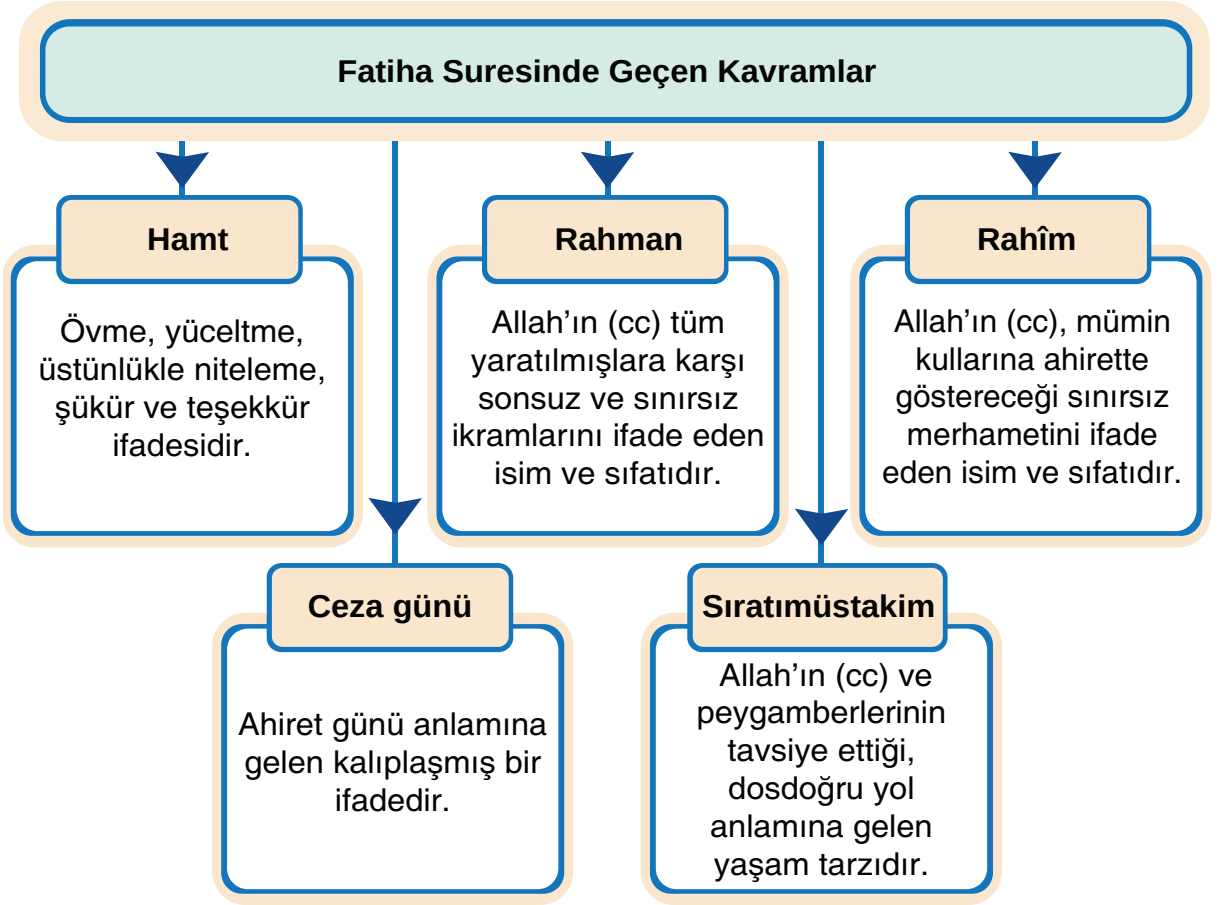
Hamd, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. ﴿2﴾ O, Rahman ve Rahîm'dir. ﴿3﴾ Din gününün sahibidir. ﴿4﴾ Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dile-
 riz. ﴿5﴾ Bizi doğru yola erıştır. ﴿6﴾ Nimete erdirdiğin kimselerin yoluna, gazaba uğrayanların ya da sapıtanların yoluna değil. ﴿7﴾

Karekoddan ya-
 rarlanarak Fatiha
 suresi ile ilgili
 daha fazla e-içeri-
 ğe ulaşabilirsiniz.

Karekoddan ya-
 rarlanarak Fatiha
 suresinin seslen-
 dirilmesi ile ilgili
 e-içeriğe ulaşabi-
 lirsiniz.

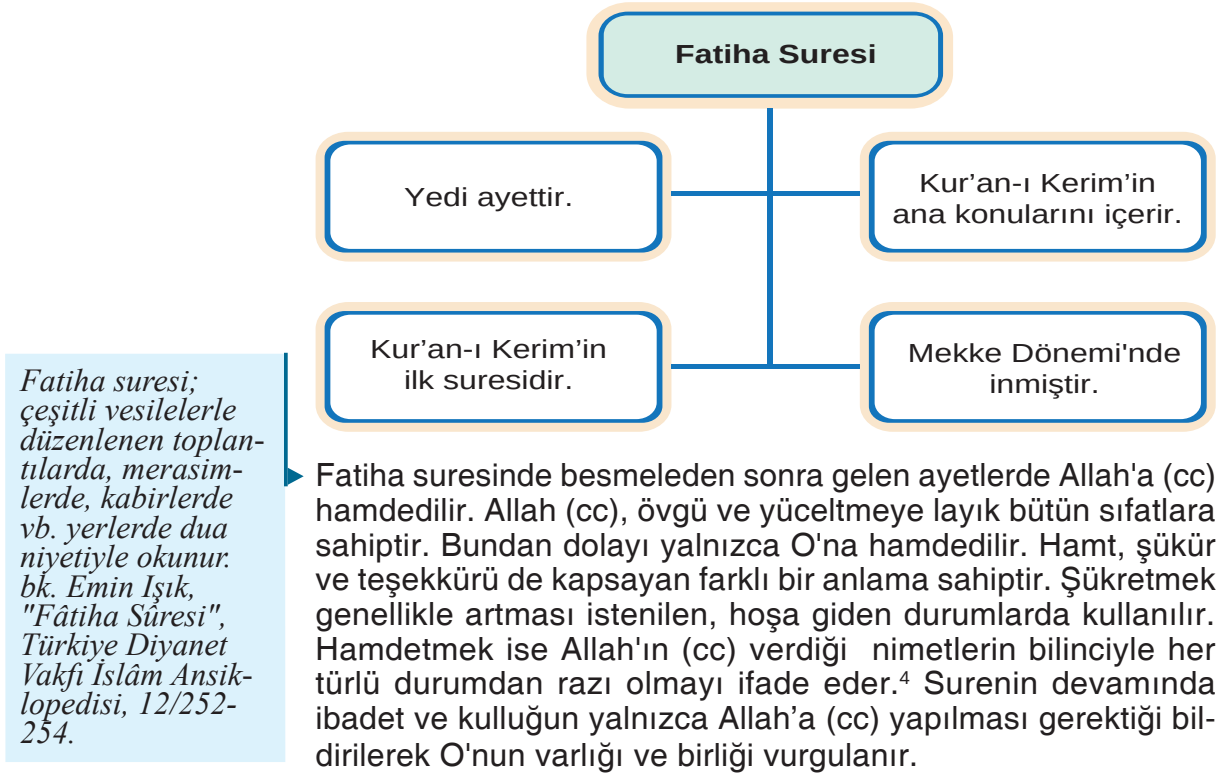
Fatiha, Kur'an-ı Kerim'in ilk suresidir. Bu nedenle ismini "bir şeyin evveli, baş tarafı, başlangıcı, girişi" anlamlarına gelen **fatiha** kelimesinden alır. Halk arasında "Elham" olarak bilinir. Surenin bir diğer ismi olan Ümmülkitab "kitabın aslı, temeli, anası" demektir. Her namazda tekrar tekrar okunduğu için "tekrarlanan yedili"; şifa, dua özellikleri taşıdığı için de "dua" ve "şifa" adlarıyla anılır.³

Fatiha suresi, namazların her rekâtında okunur. Hz. Peygamber bu sure okunmadığı takdirde kılınan namazın eksik kalacağını belirtmiştir. bk. Komisyon, Hadislerle İslam, 2/166.

Görsel 3.1: Besmele hüsnühattı

Fatiha suresinin ilk ayeti besmeledir. Besmele "Rahman ve Rahîm olan Allah'ın (cc) adıyla" anlamına gelir. Allah'ın (cc) tüm varlığa ve özellikle de iman eden kullarına sonsuz merhametinin ifadesidir. Müslümanlar herhangi bir davranışta bulunurken, bir işe başlarken Allah'ı (cc) anarak ve O'ndan yardım dileyerek besmele çeker.

Etkinlik-13

Adı	Hamdederim, Şükrederim
Amaç	Hamt ve şükür arasındaki farkı belirleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Günlük hayatta hangi durumlarda "hamt", hangi durumlarda "şükür" ifadeleri kullandığınızı düşününüz.
- 2. Adım:** Hamt ve şükür kavramlarıyla ilgili örnek cümleler belirleyip aşağıdaki alana bu cümleleri yazınız.
- 3. Adım:** Yazdığınız örnek cümleleri sınıf içerisinde okuyunuz.

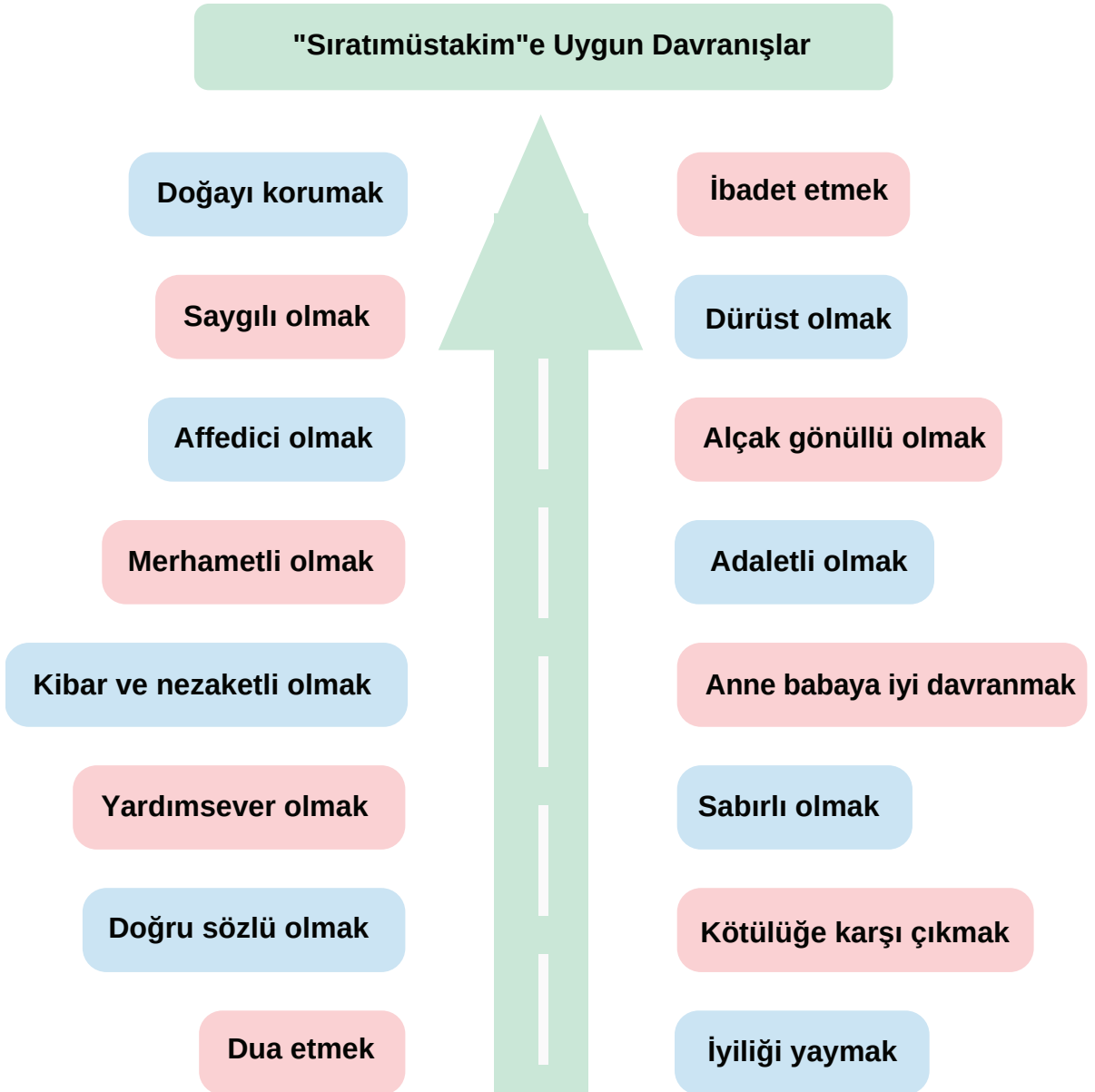
Hamt	Şükür
--------------------	---------------------

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Fatiha suresinin son ayetlerinde iki yoldan bahsedilir. Bunlardan ilki peygamberlerin ve salih kulların takip ettiği **sıratımüstakim**-dir. Bu; iyilik ve kötülüklerin, haram ve helallerin belirtildiği hidayet yoludur. Hidayet; doğru yolu gösterme, doğru yolu bulma, rehberlik yapma, irşat etme demektir⁵. Müslümanlar, Fatiha suresini her okuyuşlarında bu yolda kalmak için dua ederler. Bunun için kişinin inanç, söz ve davranışlarında tutarlı olması gerekir. Kişi, inandığı değerleri günlük yaşamına yansıtmalıdır. Örneğin adalet ve dürüstlüğe inanan birinin her zaman doğruyu söylemesi ve hakka uygun davranması beklenir.

Surede sıratımüstakimin karşıtı olarak dalalet yolu gösterilir. Dalalet; doğru yoldan sapma, sapkınlık, şaşırma, tereddüt etme demektir.⁶ Bu yol ise aşırılıkların ve sapmışların yoludur. Fatiha suresi bu yola düşmemeleri için müminleri uyarır.

Etkinlik-14

30 dk.

Adı	Fatiha Suresinin İzinde
Amaç	Fatiha suresinin içeriğini kavrayabilme

Yönerge: Aşağıdaki kutucuklarda verilen ayetlerle ilgili soruları cevaplayınız.

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Bu ayeti günlük hayatta hangi durumlarda kullanırsınız?

.....

.....

.....

Hamt, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur.

Bu ayette geçen "hamt" kelimesi sizin için ne ifade ediyor?

.....

.....

.....

O, Rahman ve Rahîm'dir.

Bu ayette geçen Allah'ın (cc) isim ve sıfatlarını aşağıdaki kutucuklarda verilen tanımlara uygun olacak şekilde altına yazınız.

Yarattığı tüm varlığa merhamet eden ve sebepsiz rızıklandıran:

Esirgeyen, bağışlayan, merhamet eden, özellikle mümin kullarına karşı ahirette bağışlayıcı olan:

Din gününün sahibidir.

Ayette geçen "din günü" ifadesi ne demektir?

.....

.....

.....

.....

.....

Ancak sana kulluk eder ve yalnız senden yardım dileriz.

Bu ayeti günlük yaşamınızda nasıl uygularsınız?

.....

.....

.....

Bizi doğru yola eriştir. Nimete erdirdiğin kimselerin yoluna, gazaba uğrayanların ya da sapıtanların yoluna değil.

Ayette bahsedilen "doğru yol"u temsil eden davranışlara örnekler veriniz.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Etkinlik-15

15 dk. **Adı** Fatiha Suresinden Anladıklarım**Amaç** Fatiha suresinden ilkeler çıkarabilme**Yönerge:** Fatiha suresinden iman, ibadet ve duayla ilgili hangi ilkeler çıkarılabilir? Belirlediğiniz ilkeleri ilgili kutucuklara yazınız.

Nasıl bir iman?

Nasıl bir ibadet?

Nasıl bir dua?

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Etkinlik-16

 40+40 dk.

Adı *Fatiha Suresini Ezberleyelim*

Amaç *Fatiha suresini ezberleyebilme*

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. **Adım:** Öğretmeninizin bölümler hâlinde seslendirdiği Fatiha suresini dinleyiniz.
2. **Adım:** Öğretmeninizin okuduğu her bölümü koro hâlinde tekrar ederek ezberleyiniz.
3. **Adım:** Ezberlediğiniz bu bölümleri birleştirerek sureyi bütün olarak tekrar ediniz.
4. **Adım:** Ezberledikten sonra bu sureyi öğretmeninize bireysel olarak okuyunuz.
5. **Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Fatiha suresini ezberden tekrar ediniz.
6. **Adım:** Bu sureyi ezberlerken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

Aşağıdaki öz değerlendirme formunu doldurunuz.

	Evet	Kısmen	Hayır
1. Öğretmenin seslendirmesini dikkatle dinledim.			
2. Koro hâlindeki seslendirme esnasında öğretmenin uyarılarına dikkat ettim.			
3. Fatiha suresini tekrar ederek ezberledim.			
4. Fatiha suresini öğretmene ezberden okudum.			
5. Öğretmenin önerileri doğrultusunda Fatiha suresini ezberden tekrar ettim.			
6. Fatiha suresini ezberlerken dikkat etmem gereken durumları açıkladım.			

3. Tema Ölçme ve Değerlendirme

Bu testte cevaplamanız için toplam 20 soru verilmiştir.

A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun sözcüklerle tamamlayınız.

• besmele	• hamt	• Ümmülkitab
• çeker	• hurufumukattaa	• zamir

1. Övme, yüceltme, üstünlükle niteleme anlamına gelen, bir şükür ifadesidir.
2. "Kesik harfler" anlamına gelen kendi isimleriyle okunan harflerdir.
3. Fatiha suresinin ilk ayeti ile başlar.
4. "Kitabın aslı, anası, temeli" anlamlarına gelen, Fatiha suresinin diğer bir adıdır.
5. Harfin altında dikey olarak yer alan işareti, harfi uzatmaya yarar.

B. Aşağıda verilen açık uçlu soruların cevaplarını boş bırakılan alanlara yazınız.

1. Kur'an-ı Kerim'i okurken med harflerine dikkat etmek neden önemlidir?

.....

.....

.....

2. Hurufumukattaanın nasıl seslendirildiğini bir örnekle açıklayınız.

.....

.....

.....

3. Âsar-çeker ve med harflerinin ortak özellikleri nelerdir?

.....

.....

.....

4. Günlük hayatta Fatiha suresini hangi durumlarda okursunuz?

.....

.....

.....

5. Allah'ın (cc) çok bağışlayıcı ve merhametli anlamlarına gelen sıfatları hangileridir?

.....

.....

.....

C. Aşağıda verilen çoktan seçmeli soruları okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerin hangisinde diğerlerinden farklı bir med harfi vardır?

- A) فِيهِ B) قَالَ C) قِيلَ D) حِينَ

2. Aşağıdakilerin hangisinde âsar işareti bulunmaktadır?

- A) آيَاتُ B) عَلَيْهِ C) دُونِهِ D) أُوتِينَا

3. Aşağıdaki elif lâm takısı almış kelimelerin hangisi doğru yazılmıştır?

- A) السَّلَامُ B) الرَّجُلُ C) النَّوْمُ D) الْجِسْمُ

4. الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ

Bu ayetteki altı çizili kelimelerde aşağıdakilerden hangisi sırasıyla bulunmaktadır?

- A) Okunmayan elif, hurufumukatta
B) Hurufumukattaa, elif lâm takısı
C) Âsar, zamir
D) Âsar, çeker

5. Aşağıdaki kelimeler ile bunlarda bulunan kurallar hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

- A) ذَلِكَ - Çeker
B) يَسْ - Okunmayan elif
C) الْكِتَابُ - Elif lâm takısı
D) حَوْلَهُ - Âsar

Ç. Fatıha suresinin aşağıda verilen ayetleriyle ilgili soruların cevaplarını yanlarındaki boş bırakılan alana yazınız.

	AYET	SORU	CEVAP
1.	Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla (1. ayet)	Ayette Allah'ın (cc) hangi sıfatları anılmaktadır?	
2.	Hamd, âlemlerin Rabbi Allah'a mahsustur. (2. ayet)	Âlemlerin Rabbi Allah'a (cc) nasıl hamd edilir?	
3.	(Rabbimiz!) Ancak sana kulluk ederiz ve yalnız senden medet umarız. (5. ayet)	Yalnızca Allah'a (cc) kul olmanın önemi nedir?	
4.	Bize doğru yolu göster. Kendilerine lütuf ve ikramda bulunduğun kimselerin yolunu. (6. ayet)	Doğru yolda olanlar kimlerdir?	
5.	Gazaba uğramışların ve sapmışların yolunu değil! (7. ayet)	Ayette hangi yoldan korunmak için dua ediliyor?	

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

Sonnot

1. bk. Buhari, Tefsir, 1.
2. Mehmet Ali Sarı, "Med", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2003), 28/288.
3. bk. Bakara suresi, 6. ayet; Hayreddin Karaman vd., *Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir* (Ankara, DİB Yayınları, 2020), 1/58-59.
4. bk. Bekir Topaloğlu, "Hamd", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1997), 15/443.
5. bk. Serinsu vd., "hidayet", 137.
6. bk. Serinsu vd., "dalalet", 56.

4. TEMA

KUR'AN-I KERİM'İ OKUYORUM

4.1. Med Çeşitleri

4.2. Bakara Suresinin 25-83. Ayetleri

4.3. Peygamber Duaları:

Hz. İbrahim'in Duası

4.4. İhlas ve Kevser Sureleri ile
Anlamları

► Bu temada öğrenilecek kavramlar:

- ihlas
- meddimunfasıl
- meddimuttasıl
- medditabii
- sebebimed
- tecvit
- tevhit

► Bu temada sizden

- Med çeşitlerini sınıflandırabilmeniz,
- Bakara suresi 25-83. ayetlerini yüzünden okuyabilmeniz,
- Hz. İbrahim'in duasını yorumlayabilmeniz,
- İhlas ve Kevser surelerinin anlamlarını yorumlayıp okunuşlarını ezberleyebilmeniz

beklenmektedir.

Tema sonunda sizlerden ölçme ve değerlendirme sorularını cevaplamanız, tema ile ilgili performans görevini yapmanız, konu ile ilgili öz değerlendirme formunu doldurmanız istenecektir.

Tema
Karekodu

Tema sunusuna
ulaşmak için
karekodu
kullanınız.

Başlarken

ا, و, ی harfleri size neyi hatırlatıyor?

Aşağıdaki kavramlardan med ile ilişkili olduğunu düşündüklerinizin yanındaki kutucuğu işaretleyiniz.

Kasır

☐

Medditabii

☐

Uzatma

☐

Hareke

☐

Hemze

☐

Tecvit

☐

Dört elif
miktarı

☐

Sosyal hayatta ebeveynlerinizden, öğretmenlerinizden veya arkadaşlarınızdan hangi isteklerde bulunursunuz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

4.1. Med Çeşitleri

Konuya Başlarken

Aşağıdaki tablolarda verilen kelime ve kelime gruplarından doğru bir şekilde seslendirebildiklerinizin altındaki kutucuğa (+), tema bittikten sonra seslendirebildiklerinize ise (✓) işareti koyunuz.

الَّذِينَ

☐

إِلَيْكَ

☐

أَعْلَمُ

☐

نَذِيرٌ

☐

بِمَا أُنزِلَ

☐

مَا أَدْرَى

☐

دُعَائِهِمْ

☐

لَا يَهْدَى

☐

Görsel 4.1: "Allah sözün en güzelini, birbiriyle uyumlu ve bıkılmadan tekrar tekrar okunan bir kitap olarak indirdi..."

(Zümer suresi, 23. ayet.)

Kur'an-ı Kerim'i, harflerin çıkış yerlerine, sıfatlarına ve konumlarına uygun olarak hatasız bir biçimde okumayı öğreten ilme **tecvit** denir. Kur'an-ı Kerim'i tecvit kurallarına dikkat ederek okumak gerekir. Kelimelerin doğru anlaşılması bu kurallara uyulmasına bağlıdır.¹

Med harfleri, önüne geldiği harfin doğal bir şekilde uzatılmasını sağlar. Bunlar **و, ي, ا** harfleridir. Medler, med harfleri ile sebemimed durumuna göre çeşitli kısımlara ayrılır.

Bazı Med Çeşitleri

Medditabii

Meddimuttasıl

Meddimunfasıl

Sebebimed (Med Sebebi)

Kur'an-ı Kerim'i med kurallarına göre okurken harflerin bir elif miktarından fazla uzatılmasını gerektiren bazı harf ve işaretler vardır. Bunlara **sebebimed** denir. Sebebimed; hemze ve sükûn olmak üzere ikiye ayrılır.²

Sebebimed

Hemze: Harekeli elif harfine denir. Kelime içinde kullanıldığı yere göre uzun (ُ, ِ, َ) veya kısa (ْ, ْ, ْ) şekillerde yazılır.

Sükûn: Harekesizlik anlamına gelir. Cezim veya şedde işaretiyle gösterilir.

Etkinlik-1

Adı	Mektup Zarfında Med Çeşitleri
Amaç	Med çeşitleri hakkındaki ön bilgileri kontrol edebilme
Malzemeler	Sınıf mevcudu kadar mektup zarfı, küçük kartlar

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Öğretmeninizin getirdiği mektup zarflarını alınız.
- 2. Adım:** Öğretmeninizin medlerle ilgili tahtaya yazdığı temel kavramlar (med harfleri, sebebimed, medditabii, meddimunfasıl) üzerine düşününüz.
- 3. Adım:** Tahtaya yazılan kavramların her biriyle ilgili bildiklerinizi mektup zarfı üzerine yazınız. Herhangi bir şey bilmiyorsanız zarfları boş bırakınız.
- 4. Adım:** Sınıfta gruplar oluşturunuz. Grup üyeleriyle mektup zarflarının üzerinde yazılanları paylaşınız.
- 5. Adım:** Sonrasında öğretmeninizin sizin için hazırladığı küçük kartları alınız.
- 6. Adım:** Kartlara tahtada yer alan kavramlarla ilgili arkadaşlarınızdan yeni öğrendiklerinizi yazınız ve kartları mektup zarfının içine atınız.
- 7. Adım:** Mektup zarflarının içindeki bilgileri gruplarınızla paylaşınız.

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Med harfi olan و, ا harflerinden hemen sonra cezim ve şedde olduğunda medditabii kuralı uygulanmaz.

4.1.1. Medditabii

Med harfinden sonra sebebimed gelmezse medditabii olur. Medditabii kuralında aldığı harekeye göre harfin sesi uzatılır. Med harfinden önceki harfin uzatılarak okunması vaciptir. Medditabii'nin uzatılma süresi bir elif miktarıdır.³

قَالَ

Bu örnekte

- ا med harfidir.
- Med harfinden sonra sebebimed (hemze veya sükûn) yoktur.
- Bu durumda medditabii meydana gelir.
- ق harfi, bir elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

ضَاقَ

قَالَ

عَصَا

فَلَا

أَبَا

كَانَا

مِمَّا

كُنَّا

كُلَّمَا

مِنْهَا

حِجَارَةٍ

غِشَاوَةٍ

وَاسِعٌ

فَارِضٌ

أَخَاهُ

أَمَّنَّا

هَذَا

ذَلِكَ

أَدَمَ

أَلِ

صَالِحَاتٍ

وَعَدْنَا

عِمْرَانَ

رَحْمَنِ

وَلَكِنْ

رَسُولٌ

Bu örnekte

- و med harfidir.
- و harfinden sonra sebebimed (hemze veya sükûn) yoktur.
- Bu durumda medditabii meydana gelir.
- س harfi, bir elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

بُطُونٌ

أَعُوذُ

تَصُومُ

يُوصَلُ

أُوتِيَ

وَجُوهَهُمْ

يُوقِنُونَ

يَعْقُوبَ

غَفُورٌ

تُولِجُ

مَحْرُومُونَ

حَافِظُونَ

صَالِحُونَ

خَالِدُونَ

فَتَكُونَا

تَلْبِسُوا

كَذَّبُوا

قَالُوا

أَمِنُوا

كُونُوا

مَوْضُوعَةٌ

يُؤَدُّهُ

وَقُودُهَا

نَفْسَهُ

إِنَّهُ

رَبِّی

Bu örnekte

- ی med harfidir.
- ی harfinden sonra sebebimed (hemze veya sükûn) yoktur.
- Bu durumda medditabii meydana gelir.
- ب harfi, bir elif miktarı uzatılarak okunur.

Uygulama

Aşağıdaki tabloda verilen kelimeleri öğretmeninizin rehberliğinde seslendiriniz.

Yandaki karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

مِنِّی

كَيْلَ

زَيْدَ

جَيْدَ

فِي

خِيفَةً

الَّذِينَ

الَّتِي

صَغِيرُ

تُشِيرُ

سَبِيلِي

يُمِيتُ

يُحْيِي

يَهْدِي

تَجْرِي

فَاعِينُونِي

شَيَاطِينِهِمْ

أَقِيمُوا

خَاشِعِينَ

فِيهَا

مِثَاقِهِ

دُونِهِ

مِثْلِهِ

رَبِّهِ

بِهِ

Etkinlik-2

Adı	Medditabiiyi Ayırt Ediyorum
Amaç	Medditabiiyi sınıflandırabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- Adım:** Dinlediğiniz kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- Adım:** Med harflerinin kırmızı, yeşil ve mavi ile renklendirilmelerinin nedenini açıklayınız.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

كِتَابُ

تُرَابًا

فِيهَا

أَتُوا

صَارَ

عِبَادِ

سَمِيعٌ

مَالِكِ

عَنْهَا

يُطَافُ

سَلِيمٍ

رَسُولُ

عَظِيمٌ

بُطُونَ

قَدِيرٌ

تُرِيدُ

عَاقِبَةُ

ظُلُمَاتٍ

عِظَامًا

جَحِيمٍ

بِنُورِهِمْ

فِي الْمَنَامِ

تَعْمَلُونَ

مُدْبِرِينَ

أَبَابِيلَ

- **5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.
- 6. Adım:** Kelimelerde hangi med harfinin kullanıldığını bulunuz. Bu harfleri kelimelerin sağındaki kutucukta yuvarlak içine alınız.
- 7. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.

نُتُوبُ	و	و	و	و	و
فَتَابَ	و	و	و	و	و
إِيَّاكَ	و	و	و	و	و
الَّذِي	و	و	و	و	و
حَفِيزٌ	و	و	و	و	و
خَلَاقَ	و	و	و	و	و
عِبَادُ	و	و	و	و	و
يَكُونُ	و	و	و	و	و
تَجْرِي	و	و	و	و	و
يُمِيتُ	و	و	و	و	و
مُشْفِقُونَ	و	و	و	و	و
دُحُورًا	و	و	و	و	و
بَصِيرٌ	و	و	و	و	و
بِسُورَةٍ	و	و	و	و	و
يُرِيدُ	و	و	و	و	و
كَوَاكِبُ	و	و	و	و	و
لِلنَّاسِ	و	و	و	و	و
تَرْمِيهِمْ	و	و	و	و	و
عَجُوزًا	و	و	و	و	و
غِشَاوَةٌ	و	و	و	و	و
خِيفَةً	و	و	و	و	و
يَرْجِعُونَ	و	و	و	و	و
مَغْضُوبٍ	و	و	و	و	و
بَيْنَهُمَا	و	و	و	و	و
قَلِيلٌ	و	و	و	و	و

- 8. Adım:** Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Etkinlik-3

Adı	Medditabii Kuralını Buluyorum
Amaç	Bakara suresinin 30-31. ayetlerinde bulunan medditabii kurallarını belirleme ve ayırt edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Ayetlerde bulunan medditabii kurallarını bulunuz ve işaretleyiniz.

2. Adım: Medditabii bulunan kelimeleri kuralına göre okuyunuz.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّیْ جَاعِلٌ فِی الْاَرْضِ خَلِیْفَةًۭۙۙۙ قَالُوْۤا
اَتَجْعَلُ فِیْهَا مَنْ یُّفْسِدُ فِیْهَا وَیَسْفِكُ الدِّمَآءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ
بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَۙۙۙ قَالَ اِنِّیْۤ اَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَعَلَّمَ اٰدَمَ
الْاَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَی الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ اَنْبِئُوْنِیْ بِاَسْمَآءِ
هٰۤؤُلَآءِۙۙۙ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ﴿۳۱﴾

(Bakara suresi, 30-31. ayetler.)

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

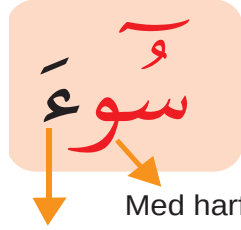

Meddimuttasıl kuralına göre hemze, genellikle kısa hemze şeklinde ع, ء, ؤ yazılır.

Med İşareti (ـ)
Üzerinde bulunduğu harfin iki ila dört elif miktarı uzatılacağını gösteren işarettir.

4.1.2. Meddimuttasıl

Bir kelimde med harfinden hemen sonra sebebimedden hemze gelirse **meddimuttasıl** olur. Muttasıl, bitişik demektir. Meddimuttasıl dört elif miktarı uzatılır. Meddimuttasıl kuralında med harfinden önceki harfin uzatılarak okunması vaciptir.⁴

Bu örnekte

- و med harfidir. و'dan sonra sebebimedden ع gelmiştir. Med harfi ile hemze aynı kelimededir.
- Bu durumda meddimuttasıl meydana gelir.
- س harfi, dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Etkinlik-4

20 dk.

Adı Meddimuttasıl Kuralını Öğreniyorum

Amaç Meddimuttasıl kuralını ayırt edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Meddimuttasıl kuralının bulunduğu harflerin kırmızı ile renklendirildiklerine dikkat ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

خَطِيئَتُهُ

أَضَاءَتْ

صَفَرَاءُ

جَزَاءُ

شَاءَ

بَرَىءُ

سَوْءُ

قُرُوءُ

سَوَاءُ

مَاءُ

بِاسْمَائِهِمْ

سَيِّئَتْ

قِتَائِهَا

جَاءَهُمْ

إِسْرَائِيلَ

بَلَاءُ مِنْ

نِسَاءُكُمْ

شُهَدَاءُكُمْ

لِلْمَلَكَةِ

أُولَئِكَ

إِنَّمَا النَّسِيءُ

هَنِيئًا مَرِيئًا

وَالسَّمَاءُ بِنَاءُ

يَسْفِكُ الدِّمَاءَ

أَمَّنَ السُّفْهَاءُ

► **5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tablodan karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

6. Adım: Verilen örneklerde meddimuttasıl olan kısımları kırmızı kalemle işaretleyiniz.

7. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

سَاءَ	عَطَاءٍ	دُعَاءُهُ	قَائِلٌ	أَسْمَاءُ
بُؤْسَاءُ	تَفَيَّءَ	جَزَاءُ	إِبْتِغَاءُ	قَائِمَةٌ
فُقَرَاءُ	خُلَفَاءُ	خَزَائِنُ	طَائِرُكُمْ	خَلَائِفُ
بَيْضَاءُ	لِقَاءَنَا	بِالْعَرَاءِ	الْخَائِنِينَ	مَلِكِيَّتِهِ
رِثَاءَ النَّاسِ	أَوْلِيَائُهُمْ	لِلسَّائِلِينَ	وَالْفَحْشَاءَ	مَا وَرَاءَ

8. Adım: Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekoda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Meddimunfasıl kuralında kullanılan hemze, genellikle uzun hemze şeklinde (أ, إ, آ) yazılır.

4.1.3. Meddimunfasıl

Kelimenin sonunda med harfi bulunup sonraki kelime hemze ile başlarsa meddimunfasıl olur. Meddimunfasıl dört elif miktarı uzatılır. Meddimunfasıl kuralında med harfinden önceki harfin uzatılarak okunması caizdir.⁵

Med harfi
Sebebimed

Bu örnekte

- م harfinden sonraki ا med harfidir. ا harfinden sonra med sebeplerinden hemze gelmiştir. Med harfi ile hemze ayrı kelimedir.
- Bu durumda meddimunfasıl meydana gelir.
- م harfi, dört elif miktarı uzatılarak okunur.

Etkinlik-5

Adı Meddimunfasıl Kuralını Öğreniyorum

Amaç Meddimunfasıl kuralını ayırt edebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Aşağıdaki tabloda verilen kelimelerin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz kelimeleri koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Seslendirme sırasında ve sonrasında öğretmeninizin önerilerini dikkate alınız.
- 4. Adım:** Meddimunfasıl kuralının bulunduğu harflerin kırmızı ile renklendirildiklerine dikkat ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

يَا أَيُّهَا	يَا آدَمُ	إِذَا أَظْلَمَ	أَلَا إِنَّهُمْ	ذَوَاتَا أَفْنَانٍ
بِمَا أُنْزِلَ	إِلَّا أَمَانِيَّ	فِيهَا أَزْوَاجٌ	فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ	عِلْمَ لَنَا إِلَّا
إِنِّي أَعْلَمُ	فِي أَذَانِهِمْ	الَّتِي أَنْعَمْتُ	يَسْتَحْيَ أَنْ	فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ
قَالُوا إِنَّمَا	فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ	فَسَجَدُوا إِلَّا	مُوسَىٰ رَبِّعَيْنَ	تَهْوَىٰ أَنْفُسَكُمْ
بِهِ أَنْفُسَهُمْ	لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ	يُودِّهِ إِلَيْكَ	رَبُّهُ أَسْلِمَ	فَلَهُ أَجْرُهُ

► **5. Adım:** Öğretmeninizin aşağıdaki tabloda karışık olarak seçip size sorduğu kelimeleri bireysel olarak seslendiriniz.

6. Adım: Verilen örneklerde meddimunfasıl olan kısımları kırmızı kalemle işaretleyiniz.

7. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda kelimelerin okunuşunu bireysel olarak tekrar ediniz.

Karekoddan yararlanarak kelimelerin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

إِنَّا إِذَا	يَا أَبَتِ	أَمَّا أَحَدُ	وَعَلَىٰ آلِ	عِنْدَهُ إِلَّا
قَالُوا إِنَّا	هَآ أَنْتُمْ	فِي أَصْلِ	لَهُمَا أَفِ	لَا إِكْرَاهَ
أَجْمَعُونَ	لَوْ لَا أَنْزَلَ	عَلَيْنَا إِصْرًا	فَاعْلَمُوا أَنَّ	وَقَدِمْنَا إِلَىٰ
يُجْزَىٰ إِلَّا	يَنْفَعَنَا أَوْ	عَلَىٰ أَثَارِهِمْ	إِذَا أَرَدْنَا أَنْ	إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ	لَوْ لَا أَنْ صَبَرْنَا	فَاقْبَلُوا إِلَيْهِ	مِمَّا أَتَيْتُمُوهُنَّ	وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ

8. Adım: Bu kelimeleri seslendirirken dikkat edilmesi gereken durumları açıklayınız.

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Çalışma Yaprağı

Aşağıdaki ayetleri Kur'an-ı Kerim'i güzel okuma kurallarını uygulayarak okuyunuz.

Verilen ayetlerde medditabii olan kısımları kırmızı, meddimuttasıl olan kısımları yeşil, meddimunfasıl olan kısımları mavi kalemle işaretleyiniz.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ۖ

فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانتَصِرْ ۚ

فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ ۚ

وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ۚ

وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ الْأَوَاحِ وَدُسِّرَ ۚ

تَجْرَى بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِمَنْ كَانَ كُفِرَ ۚ

وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ۚ

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرِ ۚ

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ۚ

(Kamer suresi, 9-17. ayetler.)

Kontrol Noktası

1. Med çeşitleri nelerdir? Belirtiniz.
2. Med çeşitleri ile ilgili kuralları kısaca açıklayınız.
3. Aşağıdaki kelime ve kelime gruplarını inceleyiniz. Örnekte olduğu gibi medditabii olanların sağındaki kutulara 1, meddimuttasıl olanların sağındaki kutulara 2, meddimunfasıl olanların sağındaki kutulara 3 yazınız.

جَزَاءٌ		إِلَىٰ أَجَلٍ		فَإِنَّهَا	1
لَا أَمْلِكُ		قَاعِدُونَ		جَاءَتْهُمْ	
يَشَاءُ		دَامُوا		بِمَا أَنْزَلَ	
وَمَا أَهْلٌ		كَفَّارَةٌ		شُهَدَاءَ	
فَاعْلَمُوا أَنَّ		أَمَنُوا أَوْفُوا		فَاسِقِينَ	

4. Verilen ayette

- Kırmızı renkle gösterilen kısımlarda hangi tecvit kuralı vardır?
- Meddimuttasıl kuralı olan kelimeleri daire içine alınız.
- Meddimunfasıl kuralı olan kelimeleri daire içine alınız.

فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَثْنَتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ فَاِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَاِمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَكِن لِّيَبْلُوَا بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٤﴾

(Muhammed suresi, 4. ayet.)

Performans Görevi	
Amaç: Tarık suresinin ilk on bir ayetindeki med çeşitlerini bulup sunabilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek sunum yapabilme
Beceriler • Ayırt etme • Sınıflandırma • Sunma	
Ürün: Sunu	
Puanlama Yöntemi: Dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. 1. Tarık suresinin ilk on bir ayetinde bulunan medditabii, meddimuttasıl ve meddimunfasıl kurallarını bulunuz. 2. Bu kuralları farklı renkte kalemle işaretleyiniz. 3. İşaretlediğiniz kurallarla ilgili bilgilerinizi sınıfta sununuz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: • Yapılan çalışmalar görsel tasarım açısından açık ve anlaşılır olmalıdır. • Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir. • Hazırlanan çalışma sınıfta sunulmalıdır.	

Karekoddan yararlanarak dereceli puanlama anahtarına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak öz değerlendirme formuna ulaşabilirsiniz.

4.2. Bakara Suresinin 25-83. Ayetleri

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'i doğru ve güzel bir şekilde okuyabilmek için okuma çalışmaları yapmak ve onu güzel okuyan birinden dinlemek gerekir.⁶ Büyük bir sabırla gerçekleştirilen bu çalışmalar Kur'an-ı Kerim okumayı geliştirir.

"Taşı delen suyun gücü değil damlaların sürekliliğidir." sözü ile Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okumayı geliştirme arasında nasıl bir ilişki kurulabilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Etkinlik-6

 40 dk.

Adı	Kendime Güveniyorum
Amaç	Kur'an-ı Kerim'i yüzünden doğru bir şekilde seslendirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Bakara suresinin 25-83. ayetlerinden öğretmeninizin belirlediği kısımları okuyunuz.
- 2. Adım:** Öğretmeninizin belirlediği kısımları okuyan arkadaşlarınızı dinleyip takip ediniz.
- 3. Adım:** Öğrendiğiniz tecvit kurallarını ayetleri okurken uygulayınız.
- 4. Adım:** Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda ayetleri tekrar okuyunuz.

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾
 وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِيَّ وَإِنْ هُمْ
 إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُتُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ
 ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
 فَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا
 يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا مَعْدُودَةً
 قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَهُ
 أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَى مَنْ كَسَبَ
 سَيِّئَةً وَآحَاطَتْ بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ
 هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
 أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾
 وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَآئِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ
 وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ
 وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
 ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

قَالُوا اذْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا
 وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ
 لَا ذَلُولَ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةً لَا شِئَةَ فِيهَا
 قَالُوا الْغَنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾
 وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَرَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجُ مَا كُنْتُمْ
 تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بَبْغَضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ
 الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ
 قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً
 وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا
 يَشَقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ
 اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾ افْتَطَمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا
 لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ
 مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذْ أَتَى الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا
 آمَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ قَالُوا اتَّخَذُوا لَهُمْ سَمَاءً
 اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِخَوَافِكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى وَالصَّابِئِينَ
 مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ
 عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِذَا أَخَذْنَا
 مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ
 بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ
 مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ
 مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ
 فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنَاهَا
 نَكَالًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾
 وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا
 اتَّخِذْنَا هُزُؤًا قَالِ اعْزُذْ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾
 قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالِ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا
 بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فَافْعَلُوا
 مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْْنُهَا قَالَ
 إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النََّاظِرِينَ ﴿٦٩﴾

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ
 رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةً نَغْفِرْ لَكُمْ
 خَطَايَاكُمْ وَسَنَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا
 قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا
 رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾ وَإِذْ اسْتَسْقَى
 مُوسَى لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ
 مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ كُلُوا
 وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعَثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾
 وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نَصْبِرَ عَلَى طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا
 رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْبِئُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا
 وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَى
 بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ اهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ
 وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ ﴿٦١﴾
 ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ
 النَّبِيِّنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦٢﴾

وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
يُذَبِّحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكُمْ بَلَاءٌ
مِنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ٤٩ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ
وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ٥٠ وَإِذْ وَعَدْنَا مُوسَى
أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ٥١
ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ٥٢
وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ٥٣
وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ أَنْفُسَكُمْ
بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا إِلَى بَارِيكُمْ فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ
ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِيكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ٥٤ وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى نَرَى
الْجَهَنَّمَ فَاخْذُتْكُمْ الصَّاعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ٥٥ ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ
مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ٥٦ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمْ
الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ
مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ٥٧

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ
 هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
 وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾
 يَا بَنِي إِسْرَٰئِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا
 بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَأَمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ
 مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ وَلَا تَشْتَرُوا
 بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا ﴿٤١﴾ وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٤٢﴾ وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ
 بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
 وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٤﴾ اتَّامِرُوا النَّاسَ بِالْبِرِّ
 وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٥﴾
 وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٤٦﴾
 الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٧﴾ يَا بَنِي
 إِسْرَٰئِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ
 عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٨﴾ وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا
 وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٩﴾

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً ۖ قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۚ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ ۖ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ لَا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ ۖ أَبَىٰ وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾ فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ ۖ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾ فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ۖ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ
رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأُتُوا بِهِ مُتَشَابِهًا
وَلَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾ إِنَّ اللَّهَ
لَا يَسْتَحْيِ أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا
فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا
يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ
إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾ الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ
فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٢٧﴾ كَيْفَ تَكْفُرُونَ
بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ
يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَ
لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ
فَسَوَّيْنَهَا سَبْعَ سَمَوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

4.3. Peygamber Duaları: Hz. İbrahim'in Duası

Konuya Başlarken

Günlük hayatta ettiğiniz dualarda aşağıdakilerden hangilerine dair isteklerde bulunursunuz? Seçtiğiniz kutucuğun yanındaki boşluğa (✓) işareti koyunuz.

Aile

☐

Başarı

☐

Sağlık

☐

Barış

☐

Mutluluk

☐

Zenginlik

☐

Hayvanlar

☐

Doğa

☐

Kimsesizler

☐

Yoksullar

☐

Hz. İbrahim'in Duası ve Anlamı

رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَالْحَقِّنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿٨٣﴾ وَاجْعَلْ
لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ
جَنَّةِ النَّعِيمِ ﴿٨٥﴾

Ey Rabbim! Bana hikmet bahşet ve beni salih kimseler arasına kat. Sonra gelecekler arasında beni doğrulukla anılanlardan kıl. Beni Naim cennetinin varislerinden eyle.

(Şuara suresi, 83-85. ayetler.)

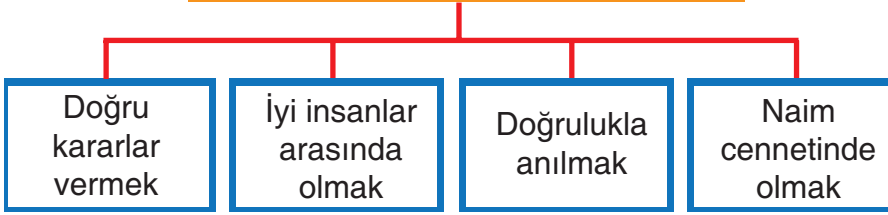
Hız. İbrahim, diğler peygamberler gibi Allah'ın (cc) emir ve yasaklarına uygun bir şekilde yaşamıştır. O, dinî ve ahlaki yönden doğru yolda olmak için dua ederek çevresinde **salih** kişilerin bulunmasını istemiştir. Kendisinin de bu kişilerden olması için Allah'a (cc) dua etmiştir.

Hız. İbrahim; doğrulukla yaşama, iyi insanlarla beraber olma ve ahiret hayatında en güzel nimetlere ulaşma isteğini duasında dile getirmiştir. Bu dua, Kur'an-ı Kerim'de şöyle geçer: **"Ey Rab-bim! Bana hikmet bahşet ve beni salih kimseler arasına kat. Sonra gelecekler arasında beni doğrulukla anılanlardan kıl. Beni Naim cennetinin varislerinden eyle."**⁷

Salih

Sözlükte "dinin emir ve yasaklarına uygun hareket eden, sorumluluk bilinci taşıyan, inancı ile amelleri arasında uygunluk bulunan samimi mümin" anlamına gelir. (bk. Mustafa Çağrı, "Salih". Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (İstanbul: TDV Yayınları, 2009), 36/31.)

Hız. İbrahim'in, duasında Allah'tan (cc) istedikleri

Etkinlik-7

15 dk.

Adı Şuara Suresi 83-85. Ayetlerini Anlıyorum

Amaç Şuara suresi 83-85. ayetlerini kendi yaşamı için anlamlı bir hâle getirebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım: Şuara suresi 83-85. ayetlerinin meallerini okuyunuz.

2. Adım: Ayetlerin meallerini suredeki bağlamından koparmadan kendi cümlelerinizle yazınız.

3. Adım: Şuara suresi 83-85. ayetlerinden çıkarılabilecek dersler nelerdir?

4. Adım: Hız. İbrahim'in duasını okurken hissettiğiniz duyguları arkadaşlarınızla paylaşınız.

5. Adım: Hız. İbrahim'in ettiği duanın onun hayatına ne gibi etkileri olmuştur?

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Performans Görevi	
Amaç: Beğenilen bir dua ile ilgili poster hazırlayabilme	Görev: Yönergede belirtilen işlem adımlarını takip ederek dua posterini hazırlayıp sunabilme
Beceriler • Yazma • Yorumlama	
Süre: 2 Hafta	
Ürün: Poster	
Puanlama Yöntemi: Dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu	
Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek performans görevini tamamlayınız. 1. Dualarınızı yazabileceğiniz bir not defteri oluşturunuz. 2. Bir hafta boyunca her gün için not defterinize bir dua yazınız. 3. Yazdığınız ve beğendiğiniz bir duayı poster olarak hazırlayınız. 4. Hazırlanan posterleri öğretmeninize sununuz ve sınıf panosunda sergileyiniz.	
Değerlendirme Ölçütleri: Bu çalışmada ortaya koyduğunuz ürün aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir: • Yapılan çalışmalar yazım ve noktalama kurallarına uygun olmalıdır. • Yönergede istenen tüm maddelere yer verilmelidir. • Hazırlanan poster sınıf panosunda sergilenmelidir.	

Karekoddan yararlanarak dereceli puanlama anahtarına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak öz değerlendirme formuna ulaşabilirsiniz.

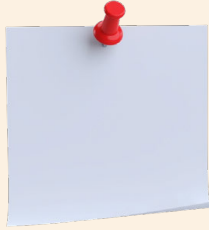
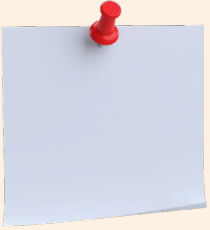
Kontrol Noktası

Aşağıdaki soruların cevaplarını verilen alanların üzerine yazınız.

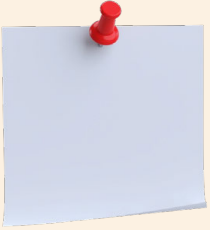
Kimler için dua ederim?

Ne zaman dua ederim?

Niçin dua ederim?

4.4. İhlas ve Kevser Sureleri ile Anlamları

Konuya Başlarken

Kur'an-ı Kerim'de yer alan iman esaslarından ve ibadetlerden bildiklerinizi söyleyiniz?

4.4.1 İhlas Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ
وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٤﴾

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

De ki: O, Allah'tır, bir tektir. ﴿١﴾ Allah Samed'dir (Her şey O'na muhtaçtır. O, hiçbir şeye muhtaç değildir.). ﴿٢﴾ O'ndan çocuk olmamıştır (Kimsenin babası değildir.). Kendisi de doğmamıştır (Kimsenin çocuğu değildir.). ﴿٣﴾ Hiçbir şey O'na denk ve benzer değildir. ﴿٤﴾

Karekoddan yararlanarak İhlas suresinin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak İhlas suresi ile ilgili daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

İhlas suresi, Kur'an-ı Kerim'in yüz on ikinci suresidir. **İhlas** kelimesi sözlükte samimiyet, içtenlik, karşılıksız sevgi, doğruluk ve gösterişsizlik anlamlarına gelir. Terim olarak ise insanın bütün davranışlarında, sözlerinde, inançlarında ve ibadetlerinde yalnızca Allah'ın (cc) rızasını gözetmesi şeklinde tanımlanır.⁸

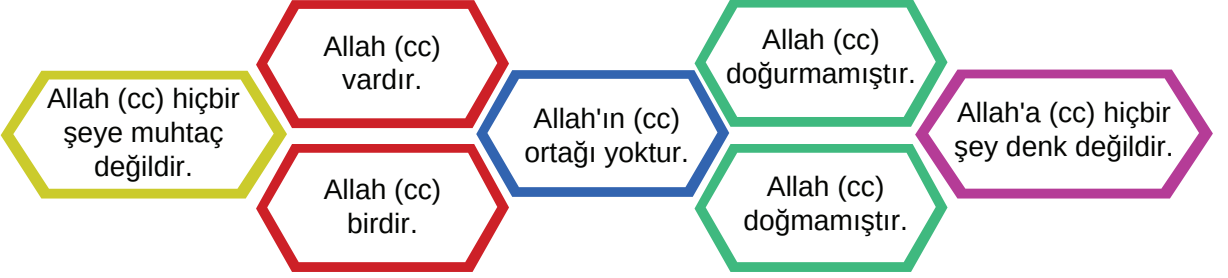

Görsel 4.2: Kelimeitevhit: "La ilâhe illallah Muhammedürresulüllâh." hat örneği

İhlas suresinde geçen "**De ki: O, Allah'tır, bir tektir.**" ayeti tevhit kavramının özünü ortaya koyar. Tevhit "Yüce Allah'ın tek ve eşsiz olduğuna inanmak, O'na hiçbir şeyi şirk koşmadan ibadeti yalnızca Allah (cc) için yapmak"⁹ demektir.

İhlas suresi vakit namazlarda ve günlük dualarda sıklıkla okunan sureler arasında yer alır. Hz. Peygamber "*Bu sure Kur'an'ın üçte birine denktir.*"¹⁰ sözleriyle İhlas suresinin önemine işaret etmiştir.

İhlas Suresinde Anlatılanlar

Etkinlik-8

15 dk.

Adı İhlas Suresini Anlıyorum

Amaç İhlas suresini kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirebilme

Yönerge: Öğrendiğiniz bilgilerden yararlanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1. İhlas suresinin anlamını bağlamından koparmadan kendi cümlelerinizle yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

2. İhlas suresinde verilmek istenen mesajları yazınız.

.....

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Etkinlik-9

20 dk.

Adı İhlas ve Tevhit Kavramlarını Biliyorum

Amaç İhlas ve tevhit kavramlarını yorumlayabilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.**1. Adım:** Öğretmen rehberliğinde dörder kişilik gruplar oluşturunuz.**2. Adım:** Gruplar olarak ihlas ve tevhit kavramlarına ait tablolarda istenilen bilgileri yazınız.

Tanım	Özellikler
Örnekler	Karşıt Anlamı
İhlas	

Tanım	Özellikler
Örnekler	Karşıt Anlamı
Tevhit	

3. Adım: Yaptığınız çalışmayı sınıf arkadaşlarınıza sununuz.**4. Adım:** Tüm grupların sunumu bittikten sonra öğretmeninizin önerileri doğrultusunda çalışmanızı düzeltiniz ve etkinliği tamamlayınız.**Değerlendirme:** İhlas ve tevhidin ibadetlere etkisi nelerdir?

.....

.....

.....

.....

Etkinlik-10

Adı	İhlas Suresini Ezberleyelim
Amaç	İhlas suresini ezberleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** İhlas suresinin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu sureyi koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Aşağıdaki tablodan yararlanarak İhlas suresini bireysel olarak ezberleyiniz.

Karekoddan yararlanarak İhlas suresinin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Ezberleme Adımları	Okunuşu
1. ayet ezberlenir.	قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾
2. ayet ezberlenir.	اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾
1 ve 2. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾
3. ayet ezberlenir.	لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾
1, 2 ve 3. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾
4. ayet ezberlenir.	وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٤﴾

1, 2, 3 ve 4. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٤﴾
---	--

4. Adım: Sureyi ezberledikten sonra öğretmeninize okuyunuz.

5. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda İhlas suresini ezberden tekrar ediniz.

6. Adım: Bu sureyi ezberlerken dikkat edilmesi gereken adımları açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

Aşağıdaki öz değerlendirme formunu doldurunuz.

	Evet	Kısmen	Hayır
1. Öğretmenin seslendirmesini dikkatle dinledim.			
2. Koro hâlindeki seslendirme esnasında öğretmenin önerilerine dikkat ettim.			
3. İhlas suresini tekrar ederek ezberledim.			
4. İhlas suresini öğretmene ezberden okudum.			
5. Öğretmenin önerileri doğrultusunda İhlas suresini ezberden tekrar ettim.			
6. İhlas suresini ezberlerken dikkat etmem gereken durumları açıkladım.			

4.4.2. Kevser Suresi ve Anlamı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٢﴾ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Şüphesiz biz sana Kevser'i verdik. ﴿١﴾ O hâlde, Rabb'in için namaz kıl, kurban kes. ﴿٢﴾ Doğrusu sana buğzeden, soyu kesik olanın ta kendisidir. ﴿٣﴾

Kevser suresi Kur'an-ı Kerim'in yüz sekizinci suresidir ve adını ilk ayette geçen "kevser" kelimesinden alır. Kevser kelimesi sözlükte sınırsız bolluk, maddi ve manevi çokluk anlamlarına gelir. Terim olarak Hz. Peygamber'e cennette verilecek ırmak demektir.¹¹ Hz. Muhammed (sav) "Kevser, cennette bir ırmaktır. Her iki kıyısı altındandır. Bu ırmak inci ve yakut üzerinden akar. Toprağı miskten daha hoştur. Suyu baldan tatlı, kardan daha beyazdır."¹² diyerek kevseri tanımlamıştır.

Kevser suresinde, Peygamber Efendimiz'e yalnızca Allah'ın (cc) rızasını gözeterek namaz kılması ve kurban kesmesi emredilir. Böylelikle Müslümanlar arasında tevhit inancının yerleşmesi ve kurbanlar sayesinde de sosyal dayanışma sağlanması amaçlanır.

Hz. Muhammed'in (sav) erkek çocukları yaşamadığı için müşrikler onunla "ebter" (nesli kesik) diyerek alay etmişlerdir. Kevser suresinde, esas nesli kesik olanların Peygamber Efendimiz'e düşmanlık besleyenler olduğu belirtilir. Onların erkek çocukları bulunsa da bugün unutulmuşlardır. Oysa Hz. Peygamber sevgi ve rahmetle anılmaktadır.

Karekoddan yararlanarak Kevser suresinin seslendirilmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak Kevser suresi ile ilgili daha fazla e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Görsel 4.3: Namaz, Allah'a (cc) şükretme yollarından biridir.

Kevser Suresinde Anlatılanlar

Allah'ın (cc) cömertliği

Allah'ın (cc)
verdıklarına şükretmekNamaz ve kurban
ibadeti

Etkinlik-11

15 dk. **Adı** Kevser Suresini Anlıyorum**Amaç** Kevser suresini kendi hayatı için anlamlı bir hâle getirebilme**Yönerge:** Öğrendiğiniz bilgilerden yararlanarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.**1.** Kevser suresinin anlamını bağlamından koparmadan kendi cümlelerinizle yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Kevser suresinde verilmek istenen mesajları yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

Değerlendirme: Yandaki karekodda verilen "Öz Değerlendirme Formu"nu doldurunuz.

Etkinlik-12

Adı	Kevser Suresini Ezberleyelim
Amaç	Kevser suresini ezberleyebilme

Yönerge: Aşağıdaki işlem adımlarını takip ederek etkinliği tamamlayınız.

- 1. Adım:** Kevser suresinin okunuşunu öğretmeninizden dinleyiniz.
- 2. Adım:** Dinlediğiniz bu sureyi koro hâlinde seslendiriniz.
- 3. Adım:** Aşağıdaki tablodan yararlanarak Kevser suresini bireysel olarak ezberleyiniz.

Karekoddan yararlanarak Kevser suresinin ezberlenmesi ile ilgili e-içeriğe ulaşabilirsiniz.

Ezberleme Adımları	Okunuşu
1. ayet ezberlenir.	إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ط ﴿١﴾
2. ayet ezberlenir.	فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ط ﴿٢﴾
1 ve 2. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ط ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ط ﴿٢﴾
3. ayet ezberlenir.	إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ط ﴿٣﴾
1, 2 ve 3. ayetler birleştirilerek ezberlenir.	إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ط ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ط ﴿٢﴾ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ط ﴿٣﴾

► **4. Adım:** Sureyi ezberledikten sonra öğretmeninize okuyunuz.

5. Adım: Öğretmeninizin önerileri doğrultusunda Kevser suresini ezberden tekrar ediniz.

6. Adım: Bu sureyi ezberlerken dikkat edilmesi gereken adımları açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Aşağıdaki öz değerlendirme formunu doldurunuz.

	Evet	Kısmen	Hayır
1. Öğretmenin seslendirmesini dikkatle dinledim.			
2. Koro hâlindeki seslendirme esnasında öğretmenin önerilerine dikkat ettim.			
3. Kevser suresini tekrar ederek ezberledim.			
4. Kevser suresini öğretmene ezberden okudum.			
5. Öğretmenin önerileri doğrultusunda Kevser suresini ezberden tekrar ettim.			
6. Kevser suresini ezberlerken dikkat etmem gereken durumları açıkladım.			

4. Tema Ölçme ve Değerlendirme

Bu testte cevaplamanız için toplam 25 soru verilmiştir.

A. Aşağıdaki şemayı inceleyiniz. Tabloda verilen açıklamaları okuyarak doğru ise "D" harfini, yanlış ise "Y" harfini işaretleyiniz. Yanlış olduğunu düşündüğünüz ifadenin karşısına doğrusunu yazınız.

A Med harfinden sonra sebebimed gelmezse medditabii olur.	B 1. Med harfinden sonra sebebimed (hemze veya sükûn) yoktur. 2. Dört elif miktarı uzatılarak okunur.
C 1. يَقُولُ 2. رَبَّكَ 3. فَعَلَ	D 1. لِقَوْمِهِ إِنَّ 2. تَسْرُ 3. فَارِضٌ

Medditabii

Açıklama	Cevap	Notlar
1. "B" bölümündeki 2 numaralı cümlede bilgi hatası vardır.	() D () Y	
2. "B" bölümündeki 1 numaralı cümle doğrudur.	() D () Y	
3. "A" bölümündeki cümle doğrudur.	() D () Y	
4. "D" bölümündeki örneklerin tamamı medditabii kuralıyla ilgilidir.	() D () Y	
5. "C" bölümündeki örneklerin tamamında medditabii kuralı vardır.	() D () Y	

B. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun sözcüklerle tamamlayınız.

- hikmet
 - meddimuttasıl
 - tecvit
 - ihlas
 - hemze
 - tevhit
1. İnsanın eylem, söz, inanç ve ibadetlerinde yalnızca Allah'ın (cc) hoşnutluğunu aramasını ifade eden kavrama denir.
 2. Allah'ın (cc) bir ve tek olduğuna inanma, O'na hiçbir şeyi ortak koşmama, ibadeti yalnızca Allah (cc) için yapma kavramıyla açıklanır.
 3. Bir kelimede med harfinden hemen sonra sebebimedden hemze gelirse olur.
 4. Kur'an-ı Kerim'i okurken kurallarına dikkat etmek gerekir.
 5. Sebebimed; sükûn ve olmak üzere ikiye ayrılır.

C. Aşağıda verilen çoktan seçmeli soruları okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerin hangisinde medditabii yoktur?

- A) جَعَلْنَا B) عَاكِفُونَ C) لَعَلَّكُمْ D) مُدَبِّرِينَ

2. Aşağıdakilerden hangisi sebebimedden biridir?

- A) Hemze B) Ötre C) Tenvin D) Üstün

3. قَالُوا اذْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا ط

وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ

(Bakara suresi, 70. ayet.)

Bu ayette yer alan tecvit kuralları aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralama ile verilmiştir?

I	II	III	IV
A) Meddimunfasıl	Medditabii	Meddimuttasıl	Medditabii
B) Meddimuttasıl	Meddimunfasıl	Medditabii	Medditabii
C) Medditabii	Medditabii	Meddimuttasıl	Meddimunfasıl
D) Medditabii	Medditabii	Meddimunfasıl	Meddimuttasıl

4. İhlas; şirkten, batıl inançlardan, kötü duygulardan, gösterişten kalbi temizlemeyi; her işe iyi niyetle yönelmeyi ve her durumda yalnızca Allah'ın (cc) rızasını gözetmeyi ifade eder.

Bu metne göre "ihlas" kavramıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Her söz ve davranışta iyi niyetli olmayı içerir.
B) Yalnızca dünyevi kazançlar için çaba harcamayı teşvik eder.
C) Her durumda yalnızca Allah'ın (cc) rızasını gözetmeyi ifade eder.
D) Şirk ve gösterişten uzak durmayı amaçlar.

Ç. Aşağıdaki soruların cevabını boş bırakılan alanlara yazınız.

(1 ve 2. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.)

Aşağıda bir grup öğrencinin **فَلَمَّا أَحْسَوْا** ifadesinde yer alan tecvit kuralı hakkındaki görüşleri verilmiştir.

Yaren: Arkadaşlar! Bu kelimedeki tecvit kuralı hakkındaki bilgileriniz nelerdir?

Zeynep: م harfini çeken ل, med harfidir.

Emin: م bir elif miktarı uzatılır.

Asude: Med harfi ve hemze farklı kelimelerde kullanılmıştır.

Tarık: Hemze, sebebimeddir.

1. Öğrenciler hangi tecvit kuralı hakkında görüş bildirmişlerdir?

2. Sözü edilen tecvit kuralı ile ilgili olarak hangi öğrenciler yanlış bilgi vermiştir? Sebeplerini açıklayarak yazınız.

3. "Ey Rabbim! Bana hikmet bahşet ve beni salih kimseler arasına kat. Sonra gelecekler arasında beni doğrulukla anılanlardan kıl. Beni Naim cennetinin varislerinden eyle."

(Şuara suresi, 83-85. ayetler.)

Bu ayetlerde verilen Hz. İbrahim'in duasında nelerden bahsedilmektedir?

4. Hz. Muhammed (sav) "Kevser, cennette bir ırmaktır. Her iki kıyısı altındandır. Bu ırmak inci ve yakut üzerinden akar. Toprağı miskten daha hoştur. Suyu baldan tatlı, kardan daha beyazdır." diyerek Kevser ırmağının nasıl olduğunu anlatmıştır.

(Tirmizi, Tefsir, 108.)

Hadiste bahsedilen suyun bal gibi tatlı olduğu ifadesinden yararlanarak cennetteki nimetler ile ilgili düşüncelerinizi yazınız.

.....

.....

.....

(5 ve 6. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.)

Aşağıda Semih, Aslı ve Ahsen'in İhlas suresi ile ilgili konuşmalarına yer verilmiştir.

Semih: Allah (cc), bu surede müminlerden kurban kesmelerini ister.

Aslı: İhlas suresinde Allah'ın (cc) varlığı ve birliği anlatılır.

Ahsen: Bu surede hiçbir şeyin Allah'a (cc) denk olmadığı belirtilir.

- 5. Hangi öğrenci İhlas suresi ile ilgili yanlış bilgi vermiştir?**

.....

- 6. Aslı, İhlas suresi ile ilgili hangi kavramdan bahsetmiştir?**

.....

Karekoddan yararlanarak tema ile ilgili daha fazla soruya ulaşabilirsiniz.

Sonnot

1. bk. Ahmet Nedim Serinsu vd., *Dinî Terimler Sözlüğü*, ed. Ahmet Nedim Serinsu (Ankara: Devlet Kitapları Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü, 2009), "Tecvit", 355.
2. bk. Nazif Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid* (PDF: MEB Yayınları, 2020), 8.
3. bk. Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 10.
4. bk. Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 10.
5. bk. Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 11.
6. bk. Yılmaz vd., *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*, 7.
7. Şuara suresi, 83-85. ayetler.
8. bk. Serinsu vd., "ihlas", 160.
9. bk. Serinsu vd., "tevhit", 365.
10. bk. Buhari, "Tevhid", 1.
11. bk. Mustafa Ertürk, "Havz-ı Kevser", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (İstanbul: TDV Yayınları, 1997), 16/546.
12. Tirmizi, Tefsir, 108.

A-B

abdest: Başta namaz olmak üzere bazı ibadetler için bir düzen içinde yapılması gereken maddi ve manevi temizlik.

ahiret: Dünya hayatındaki söz, davranış ve eylemlerin sonuçlarının alınacağı ve değerlendirileceği zaman.

ahlak: Bir toplum içinde kişilerin uymak zorunda oldukları davranış biçimleri ve kuralları.

atfetmek: Bir sözü veya eylemi birine yöneltmek, çevirmek.

ayet: Kur'an'daki sureleri meydana getiren kelime veya cümlelerden her biri.

ayirt etmek: Birkaç şeyi birbirinden ayıran niteliği anlamak.

azap: Dünyada günah işlemiş olanlara ahirette verilecek ceza.

azim: Bir işteki engelleri yenme kararlılığı.

bereket: Alışıldandan veya beklenilenden fazla olma durumu; bolluk.

C-Ç-D-E

caiz: Din, yasa, töre vb. bakımdan işlenmesinde, yapılmasında sakınca olmayan, yapıp işlenmesine izin verilen.

değerlendirme: Değerlendirmek işi.

dikey: Dik olarak.

e-içerik: Elektronik içerik.

esirgemek: Birini korumak, himaye etmek.

etkinlik: Öğrencilerin, kendi amaç ve gereksinimlerine uygun olduğu için isteyerek katıldıkları herhangi bir öğrenme durumu.

F-G-Ğ-H

hadis: Hz. Peygamber'in sözlerini, fiillerini ve tasviplerini ifade eden terim.

hamt: Yüce Allah'a şükretme.

hikmet: Hüküm vermede doğru karar verme yeteneği.

hitap: Sözü birine veya birilerine yöneltme; seslenme.

hoşnutluk: Bir davranış, bir durum veya bir kimseden memnun olma durumu.

I-İ-J-K

ibadet: Allah'ın (cc) insanlara emrettiği ve insanların da Allah'a (cc) karşı yapmakla yükümlü oldukları tüm davranışlar.

içerik: Bir şeyin içinde bulunanların bütünü.

ilah: Tapınılan, yüceliği karşısında hayranlık duyulan, gönülden bağlanılıp sığınılan, sevgi, saygı ve yüceltmede eşsiz kabul edilen mutlak varlık; Allah (cc).

ilahi: Allah'a (cc) ait olan, Allah'la (cc) ilgili.

ilke: Temel bilgi, davranış kuralı.

iman: Allah'a (cc), meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kaza ve kadere; hayır ve şerrin Allah'tan (cc) olduğuna (kesin bir şekilde) inanmak.

Kadir Gecesi: Kur'an-ı Kerim'in inmeye başladığı ramazan ayının yirmi yedinci gecesi.

karekod: Bilişim, yayıncılık, eğitim vb. alanlarda verilerin gizlendiği kare veya dikdörtgen biçiminde simge.

kavram: Nesnelerin veya olayların ortak özelliklerini kapsayan ve bir ortak ad altında toplayan genel tasarım.

kelam: Dilediği varlıkla kendine özgü bir biçimde konuşması anlamında Allah'ın (cc) ezelî sıfatlarından biri.

koro: Tek veya çok sesli olarak yazılmış bir eseri seslendirmek için bir araya gelen topluluk.

L-M-N

merasim: Anma, kutlama, nişan, evlenme, ölüm gibi sebeplerle yapılan toplantı, tören.

manevi: Gözle görülüp elle tutulamayan, inançla ilgili, ruha ait olan.

Medine: Hz. Peygamber'in beraberindeki Müslümanlarla birlikte hicret ettiği Arap Yarımadası'nın Hicaz Bölgesi'nde yer alan bir şehir.

Mekke: Yeryüzündeki ilk mescit olan Kâbe'nin bulunduğu, Hz. Muhammed'in (sav) doğup büyüdüğü Arabistan'ın önemli şehirlerinden biri.

mescit: Minaresiz, küçük cami.

miktar: Bir şeyin sayılabilen, ölçülebilen veya azalıp çoğalabilen durumu.

Miraç Gecesi: Hz. Muhammed'in (sav) göğe çıktığına inanılan, kamerî aylardan Recep'in yirmi yedinci gecesi.

mucize: İnsanları hayran bırakan, insan aklının alamayacağı, olağanüstü, şaşırtıcı olay.

mükâfat: Ödül, değerlendirici, sevindirici davranış.

mümin: Yüce Allah'ın peygamberleri aracılığı ile gönderdiği her şeyi tereddütsüz olarak kabul eden kişi.

nasip: Birinin payına düşen şey.

O-Ö-P-R

öğüt: Bir kimseye yapması veya yapmaması gereken şeyler için söylenen söz, nasihat.

öneri: Bir sorunu çözmek üzere öne sürülen görüş, düşünce.

öz: Bir şeyin iç yapısını ve ayırt edici özelliğini meydana getiren şey.

özü: Birine, bir şeye ait olan.

poster: Bir şeyi duyurmak veya tanıtmak için hazırlanan, kalabalığın görebileceği yere asılmış, genellikle resimli duvar ilanı.

Rahîm: Yaratmış olduğu bütün varlıklara karşılıksız rızık veren, yarattıklarını koruyan, esirgeyen, bağışlayan ve merhamet eden, ahirette ise sadece mümin kullarına şefkat edecek olan anlamında Allah'ın (cc) esmayihüsnalarından biri.

Rahman: Dünyada, bütün canlılara şefkat gösteren, inanan-inanmayan ayrımı yapmaksızın tüm insanlara merhamet eden, her türlü nimeti sürekli veren, rahmeti sonsuz olan anlamında Allah'ın (cc) esmayihüsnaından biri.

rehberlik: Rehber olma işi, kılavuzluk.

rekât: Namazda bir kıyam, bir rükû ve iki secdeden oluşan bölüm.

rızık: Yüce Allah'ın bütün yarattıklarına verdiği nimetler.

S-Ş-T

sabır: Hoşa gitmeyen olaylar, nefse ağır gelen şeyler ve insanı zorlayan durumlar karşısında ruhsal dengeyi bozmamak için dünya ve ahiret yararlarını düşünerek insanın kalbinde yer tutan sükûnet ve dayanma kuvveti; Allah'a (cc) sığınıp güvenerek bela ve felaketlere direnç gösterme.

salat: İslam'ın beş şartından biri olan ve Müslümanların günde beş vakit, dinî kurallara göre yapmak zorunda oldukları ibadet, namaz. Hz. Peygamber'in manevi şahsiyetini selamlama anlamında bir tabir.

salavat: Hz. Muhammed'e (sav) saygı bildirmek için okunan dua.

salih: Dinin emir ve yasaklarına uygun hareket eden, sorumluluk bilinci taşıyan, inancı ile amelleri arasında uygunluk bulunan samimi mümin.

sevap: Kişinin iman, ibadet, ahlak ve tüm güzel davranışlarının karşılığı olarak Yüce Allah tarafından kendisine verilen ödül; mükâfat.

sena: Bir kimseyi iyi veya kötü vasıflarıyla yahut sadece iyi yönleriyle tanıtmak.

sorumluluk: Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi.

soy: Bir atadan gelen kimselerin topluluğu; ev, asıl, cins, ırk, nesep, sülale.

sure: Kur'an-ı Kerim'in besmele ile birbirinden ayrılmış yüz on dört bölümünden her birine verilen isim.

sünnet: Hz. Peygamber'in yapmış olduğu farz ve vacibin dışındaki tavsiyeler, öğütler.

şefaât: Birinden başkası adına ricada bulunma, aracı olma, kusurlarının bağışlanmasını dileme.

şehadet: Tanıklık, şahitlik, bir şeyin doğruluğuna inanma.

şeytan: Hz. Âdem'e secde etmediği için cennetten kovulan, insanları Allah'ın (cc) emirlerine karşı kıskırtan, kötülüğe yönelten cin; iblis.

şükür: Allah'tan (cc) veya insanlardan gelen nimet ve iyilikten dolayı minnettarlığını ifade etme, nimete söz ve fiille mukabelede bulunma, Allah'a (cc) itaat edip günah işlemekten uzak durmak suretiyle nimetin gereğini yapma.

telauffuz: Kelimenin ses, hece, ton ve vurgu bakımından söylenişi.

tenzih: Allah'ı (cc), şanına ve zatına layık olmayan şeylerden uzak ve yüce tutma; yaratılmışlara ait olan her türlü eksikliği Allah'a (cc) yakıştırmama.

tevhit: Yüce Allah'ın tek ve eşsiz olduğuna inanma, O'na hiçbir şeyi şirk koşmadan ibadeti yalnızca Allah (cc) için yapma.

U-Ü-V-Y-Z

vahiy: Allah'ın (cc), emir ve hükümlerini peygamberine bildirmesi.

yüce: Nicelik, nitelik, erdem vb. bakımlardan en üstün olan.

zerre: Çok küçük parçacık.

- Atar, Fahrettin. "Teşehhüd". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 40/563-564. İstanbul: TDV Yayınları, 2011.
- Buhari, Ebû Abdullah Muhammed b. İsmail. *Sahîh-i Buhârî, el-Kütübü's-Sitte, Mevsûatü'l-Hadîs eş-Şerîf*. Arabistan: Dâru's-Selâm, 2000.
- Cilacı, Osman. "Dua". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 9/529-530. İstanbul: TDV Yayınları, 1994.
- Çağrı, Mustafa. "Salih". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 36/31-32. İstanbul: TDV Yayınları, 2009.
- Efendioğlu, Mehmet. "Selam". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 36/342-343. İstanbul: TDV Yayınları, 2009.
- Ertem, Rekin. "Elifbâ". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 11/39-44. İstanbul: TDV Yayınları, 1995.
- Ertürk, Mustafa. "Havz-ı Kevser", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 16/546-549. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.
- Karaman, Hayreddin vd. *Kur'an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*. 5 Cilt. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2020.
- Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu. "*Kur'an-ı Kerim Dersi Öğretim Programı (5. Sınıf)*". Ankara. 2024.
- Millî Eğitim Bakanlığı. Talim ve Terbiye Kurulu. "*Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni*". Ankara. 2024.
- Sarı, Mehmet Ali. "Med". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 28/288-289. Ankara: TDV Yayınları, 2003.
- Serinsu, Ahmet Nedim vd. *Dinî Terimler Sözlüğü*. ed. Ahmet Nedim Serinsu. Ankara: Devlet Kitaplığı Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü, 2009.
- Topaloğlu, Bekir. "Hamd". *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 15/442-445. İstanbul: TDV Yayınları, 1997.
- Yılmaz Nazif, Salman Faruk, Özarslan Hasan. *Kur'an-ı Kerim'i Doğru ve Güzel Okuma: Tecvid*. PDF: MEB Yayınları, 2020.

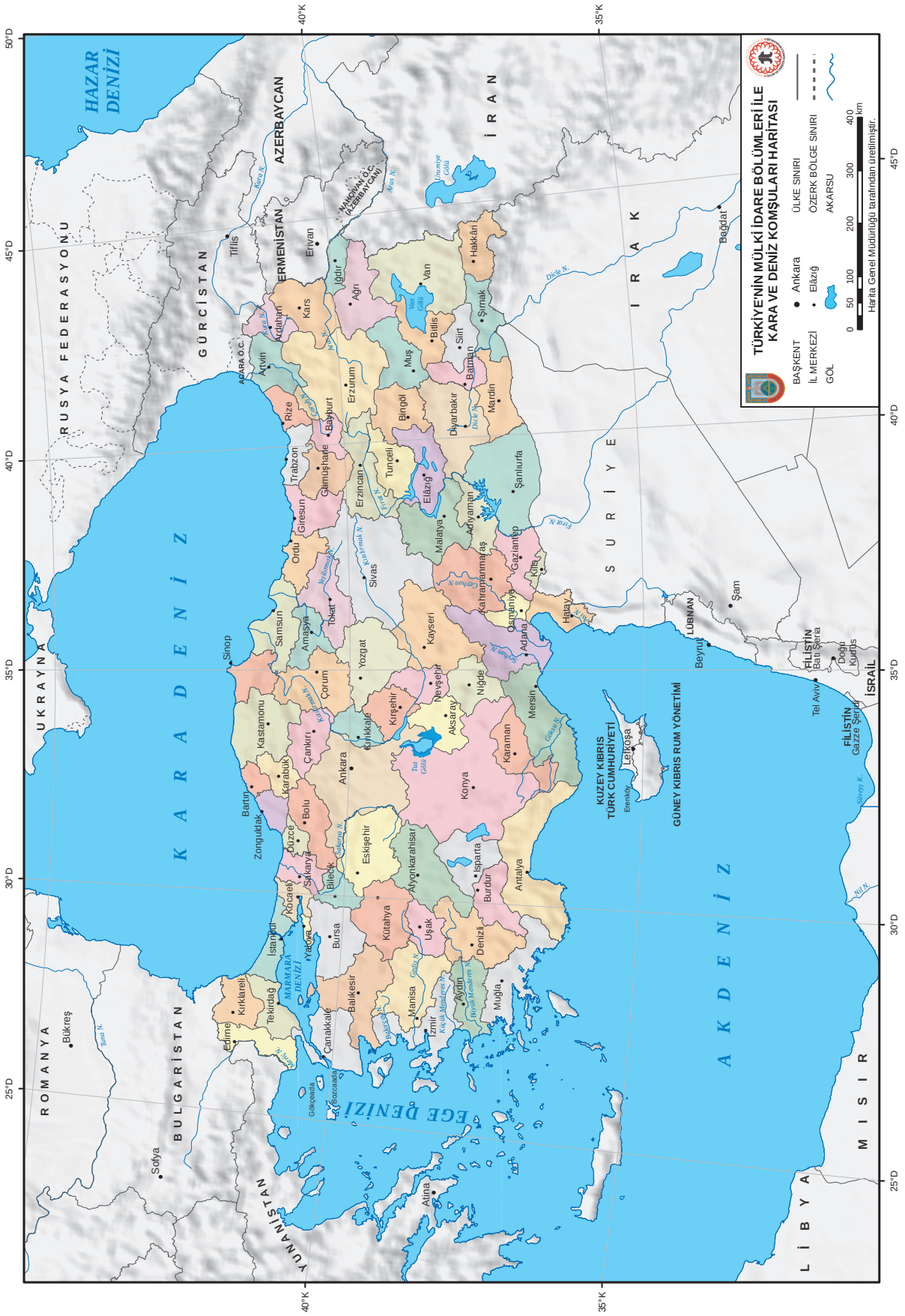
Bu kitapta, İSNAD Sonnot Atıf Sistemi'nden yararlanılmıştır.

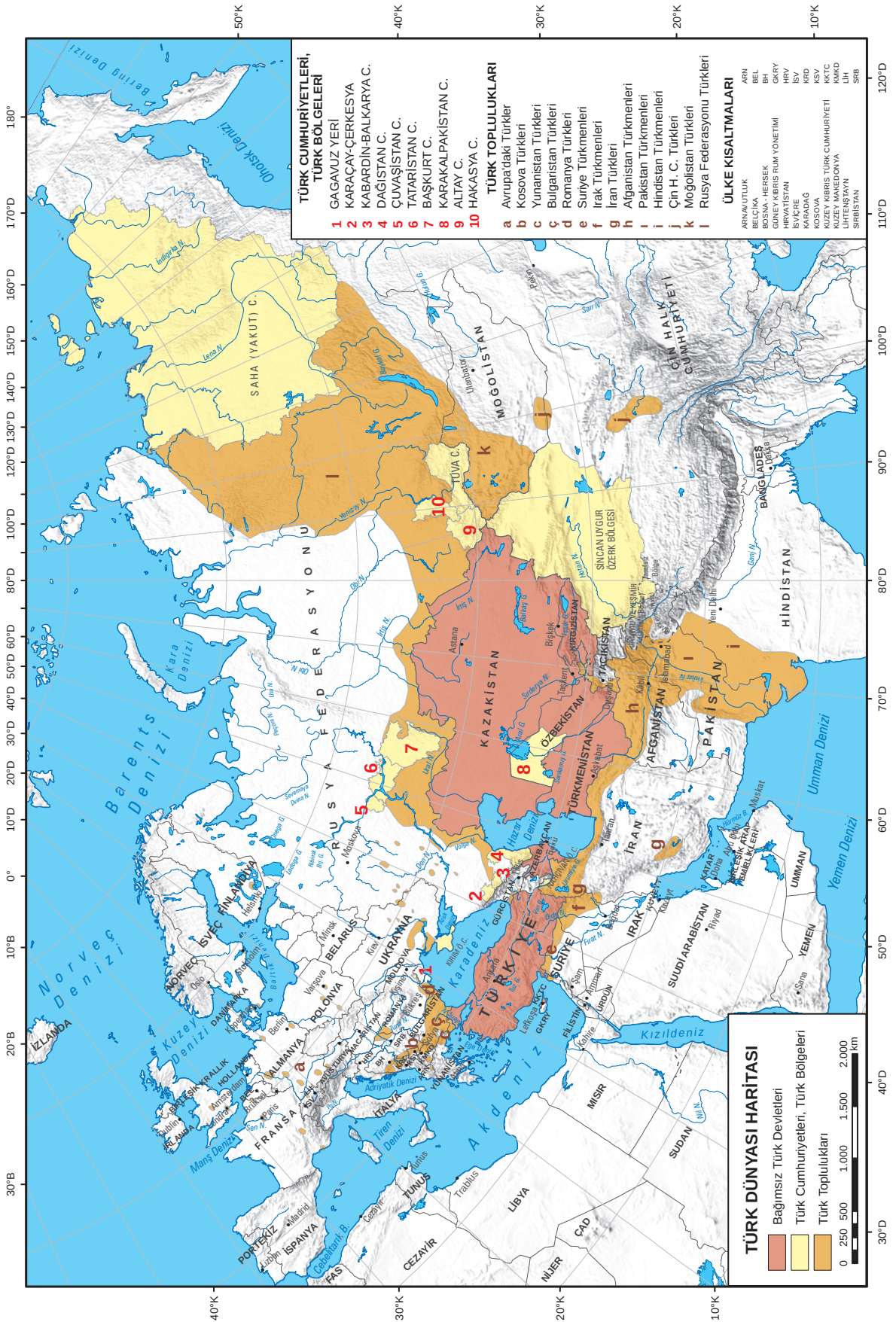
Karekoddan yararlanarak kitaba ait Görsel Kaynakçaya ve Genel Ağ Kaynakçasına ulaşabilirsiniz.

Karekoddan yararlanarak ölçme ve değerlendirme cevap anahtarlarına ulaşabilirsiniz.

Bu kitaba sığmayan
daha neler var!

Karekodu okut, bu kitapla
ilgili EBA içeriklerine ulaş!

eba
www.eba.gov.tr

Teknoloji Yolculuğumuz

**BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA
ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.**

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin
İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşınması Zorunlu Değildir.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

DERS KİTABI

KUR'AN-I KERİM

5. Sınıf

ORTAOKUL VE İMAM HATİP ORTAOKULU

KUR'AN-I KERİM

5. SINIF DERS KİTABI

